

FAUSKE KOMMUNE

Møteinnkalling for Formannskap

Tid: 23.03.2021 kl.: 11:00 - 19:00
Sted: På Teams

Eventuelle forfall meldes på telefon 75 60 40 20

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Vi ber om at sakspapirer ikke kastes etter møte, da møteprotokoll fra møtet kun vil inneholde innstilling og vedtak i sakene.

Merknader til møtet:

Eiermøte formannskapet - styret i Fauna KF - Faunas strategiplan

Tema: Barnevern

Orientering om Årets Folkehelseprofil v/folkehelserådgiver

Orientering/drøfting Kommuneplans samfunnsdel v/samfunns- og arealplanlegger

SAKSLISTE: - MØTE NR 5/2021

Sak nr.	Sakstittel
013/21	Godkjenning av møtebok
014/21	Referatsaker i perioden
015/21	Sikring av Farvikbekken - endring av finansiering
016/21	Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv 2022 - 2025 - Planprogram
017/21	Høringinnspill - Endring i forskrift om stedsnavn
018/21	Reglement for utbetaling av kommunal støtte til politiske partier
019/21	Vigselsmyndighet i kommunen

Fauske, 16.03.21

Marlen Rendall Berg
Ordfører

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

			JournalpostID: 21/2180	Saksbehandler: Berit Vestvann Johnsen
			Arkiv sakID.: 21/362	
Sak nr.				Dato
013/21	Formannskap			23.03.2021

Godkjenning av møtebok

Rådmannens forslag til vedtak:

Møtebok nr. 3/2021 og 4/2021 godkjennes.

Vedlegg:

03.02.2021 Protokoll - Formannskap - 02.02.2021
15.03.2021 Protokoll - Formannskap - 12.03.2021

1465825

1470000

Helge Akerhaugen
kommunedirektør

Formannskap

Møtedato: 02.02.2021	Fra kl. 10:10	Til behandling: Sakene
Møte nr: 3/2021	Til kl. 14:20	Møtested: Teams-møte

TILSTEDE PÅ MØTET:**Medlemmer**

	Parti
Geir Olsen	AP
Hilde Johanne Dybwad	AP
Nils-Christian Steinbakk	AP
Kassandra Eleni Bredrup Petsas	FRP
Ketil Skår	H
Ronny Borge	H
Karl Gunnar Strøm	SP
Marlen Rendall Berg	SP

Varamedlemmer

	Parti
Ole Tobias Orvin	SV

Andre:

Berit Vestvann Johnsen
Christer Nyrud
Erik Holm Melby
Geir-Ove Kjellbakk
Helge Delphin Akerhaugen
Kariann Skar Sjørdahl
Kenneth Svendsen
Liss-Ane Simonsen
Terje Valla
Torill Mørkhagen
Trond Heimtun

Møtenotater:

Det var ingen merknader til innkalling.

Merknader til dagsorden:

- Orienteringer gitt i partssammensatt utvalg.
- Kassandra Petsas (FRP):
Ber om orientering om 17. maikomite
- Hilde Dybwad (AP):
 1. Ber om orientering status beredskap vannforsyning
 2. Korona - Involvering av formannskapet
 3. Parkering utfartssteder - Kan vi få en sak til formannskapet?
- Ketil Skår (H):
Salting på vei. Tørr fin vei. Kan vi ta dette opp med veieier?

Dagsorden med merknader ble enstemmig godkjent.

Orientering om kommuneplanen og visjon v/areal- og samfunnsplanlegger Liss-Ane Simonsen

Svar på spørsmål:

Kassandra Petsas:

Kommunalsjef Valla svarte. Tidligere har lag og foreninger påtatt seg dette oppdaget og midler har vært avsatt i budsjettet. Midler er nå også avsatt i budsjettet, men de 2 siste årene har kulturetaten med hjelpere gjennomført oppdraget. I fjor var det ikke noe arrangement, og vi er usikker på hvordan det blir i år grunnet koronasituasjonen. Hvis det er noen lag som er interessert, ber vi dem ta kontakt med enhetsleder kultur.

Hilde Dybwad:

Pkt. 1. Kommunalsjef Heimtun svarte. Fauske kommune har ingen krise med hensyn til vannsituasjonen slik den er i dag. Det som kan være usikkerhet rundt er vannverket i Valnesfjord som kommunen har litt lite erfaring med under de forhold vi har nå. Det er likevel viktig å poengtere, slik det har vært varslet om fra Fauske kommune; at det er viktig at alle tenker gjennom sitt vannforbruk slik at man minimerer dette så godt råd er mulig. De værforholdene vi har nå skal fortsette videre, og derav tappes selvsagt vannet ned gradvis uten tilførsel av nytt vann i tørre værforhold.

Det er i dag arbeid med å sikre Valnesfjord vannverk tilgang til vann. Tilførselen av vann skjer via et hevert prinsipp ned til vannverket. Hvis vannet (som i dag ligger under 40 cm is) tappes lenger ned enn hevert røret er senket, kan det oppstå at man ikke får vann ned til vannverket. Dette sikres i dag ved at det ordnes egen tilgang med ekstra rør og pumper slik at man kan pumpe vannet fra Sturvannet ned til vannverket, og derav sikre tilgang hvis vannet tappes hardt ned.

Altså; oppsummert: Fauske kommune har pr dags dato ingen krise, men det er viktig at man likevel holder vannforbruket til kun nødvendig, og ikke lar kraner stå på tapping døgnet rundt og at man tidlig varsler hvis man skulle oppdage lekkasjer i vann nettet. På grunn av den strenge frosten med telepåvirkning, er nettet i økende grad utsatt for brudd, og VVA har døgnvakt for å så tidlig som mulig avdekke vannledningsbrudd.

Pkt.2. Ordfører svarte. Helse- og omsorgsutvalget var delegert myndighet til å fastsette forskrifter på våren 2020. Formannskapet har nå denne delegerte myndigheten. Hvis nye forskrifter av prinsipiell karakter skal vedtas, vil formannskapet behandle de. Vi har ikke hatt noen overordnet orientering om korona i det siste. Det er ikke noe nytt for Fauske kommunes del. Informasjon finnes på kommunens hjemmeside

Pkt. 3. Kommunalsjef Heimtun svarte. Fauske kommune har redegjort for saken i forhold til det potensialet som ligger til grunn for å kunne inndeke noe av de store kostnadene som er med brøyting, da særlig på utfartsstedene.

Hensikten er flerdelt:

- Sett i forhold til at Fauske kommune har store kostnader til dette, og alternativet er å kutte brøyting i forhold til parkeringsplassene ved utfartssteder 7 plasser. Tilbudet vil derav bli dårlig.
- Skape videre utvikling av utfartsstedene, med at det brøytes bedre og derav skapes plass til flere brukere av disse stedene.
- Utvikling videre med stell, kanskje utvikle i samarbeid med andre aktører over tid mulighet for grillplasser, skilting og eventuelt toalett i store utfartshelger.
- Regulering av parkering i forhold til at mange bruker flere biler for å komme seg på

hytta, store tilhengere og slik at det da blir mindre regulert parkering på disse parkeringsområdene, dette har vært en stor utfordring over mange år, og stadig økende med at hyttene er i bruk hele året.

Fauske kommune har ca MNOK 2 pr år i kostnader på alle parkeringsplassene i Valnesfjord og Sulitjelma. Klungsetmarka er ikke inne i dette da denne avtalen sies opp, da Fauske kommune ikke eier denne parkeringsplassen. Vi er i dialog med Fauske IL langrenn om hva som skal skje videre, men har foreløpig ikke fått tilbakemelding om vegen videre der.

På de andre 7 utfartsstedene er det i full gang med grunneieravtaler og søknader opp mot parkeringsmyndighetene ift skilting, betalingsløsninger og innlegging i easypark. Easypark er innført som soner, men det er ikke iverksatt før alle tillatelser og ordninger er på plass.

Takster:

I utgangspunktet var det tenkt kun døgn og årskort. Det fremkom ønske om timesavgift, denne ser vi kanskje ikke er heldig å ha, samt å se på en mer harmonisert tilnærming mot kun døgnkort og årskort.

Samarbeid og avklaringer med andre aktører:

Fauske kommune har opprettet kontakt i forhold til Røde kors ifm utfartshelger og øvelser der det vil finnes gode løsninger. Det planlegges med eget møte med disse ila februar.

IL Malm har også vært en aktør i forhold til regulering av parkering i påsken, dette skal Fauske kommune i videre dialog med dem om i forbindelse med bistand i påsken.

Innføring av parkeringsavgiften:

Det er et stort arbeid med innføring av parkeringsavgift i forhold til tillatelser og skiltplaner. Dette arbeidet er i full gang, og begynner å nærme seg klar flere steder. Det blir ikke innføring av parkeringsavgift før alt er klart, skilt er kommet på plass og at tillatelser er i orden.

Det er innført parkeringsavgift i deler av sentrum, økt takstene i forhold til regulativet, og vi er snart i mål med skiltplaner. Vi har gått bredt ut med informasjon på hjemmesider og Facebook, og der vi har opplyst om at det ikke blir innført 1. februar, men at vi vil komme med TYDELIG og god informasjon i god tid FØR avgiften inntreffer.

Kommunedirektøren ser at informasjonsbehovet er stort, og dette vil behørig bli dekket før innføring, ellers vil ny informasjon bli lagt ut på hjemmesider og Facebook.

Ketil Skår:

Kommunalsjef Heimtun svarte. Statens vegvesen har egne rutiner i forhold til preventiv salting, da basert på blant annet fuktinnhold i lufta, temperatur i vegbanen og fare for at vegbanen skal slå is. Det er ingen tvil om at det er reaksjoner på slik salting, og statens vegvesen har gjentatte ganger vært kontaktet via media og privatpersoner om dette temaet. Av erfaring er slike utspill vanskelig å nå frem med, men det kan selvsagt være et mer prinsipielt standpunkt fra Fauske kommune, på lik linje med det Saltdal kommune har kommet med (selv har jeg ikke sett denne). Det vil alltid være en risiko å gi konkrete innspill til forhold som kan gi føringer for trafiksikkerhet, da det kan bli oppfattet uheldig hvis det skulle skje en ulykke. Utspillet må derfor basere seg på en ren info, og da med henblikk på om rutiner og metoder er fulgt i forhold til de retningslinjer en entreprenør opererer ut fra.

Så er det slik at det uten tvil er miljøfaglige (og trafiksikkerhetsmessige) variabler i dette, og et slikt moment er mulig å fremføre, noe på samme basis som Saltdal kommune. Det er i mange rapporter fra vitenskapelig hold, fremsatt mange negative konsekvenser med salting, også sett ut fra lokale fauna forhold og ikke minst ved at dyr trekkes til vegbanen.

Hvis det er ønskelig, kan Fauske kommune sende et innspill på dette basert på fakta vedrørende innspill på metoder og rutiner, samt rent miljøfaglige innspill. I tillegg kan Saltdal kommunes innspill legges til grunn og refereres til som at det tilsluttes de moment som er fremkommet. Administrasjonen avventer politisk føring for dette.

Formannskapet ba om at det sendes et innspill.

UNDERSKRIFTER:

Vi bekrefter med våre underskrifter at møteboken er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet:

Fauske 03.02.21

Berit Vestvann Johnsen
formannskapssekretær

Marlen Rendall Berg
ordfører

representant

representant

Protokollen er godkjent av formannskapet i møte nr den

Saksliste

Saksnr.	Sakstittel
004/21	Godkjenning av møtebok
005/21	Delegerte saker i perioden
006/21	Referatsaker i perioden
007/21	Omstillingsprosjekt - Orientering til referansegruppe v/formannskap - Feb. 2021
008/21	Statusrapport 2020 - Ny by-Ny E6 - Fra bru til bru
009/21	Disponering av kompensasjonstilskudd for omsorgsboliger 2021
010/21	Salten kontrollutvalgsservice - Omdanning til Kommunalt oppgavefelleskap og tilslutning fra Rødøy kommune
011/21	Søknad om økonomisk støtte 4. kvartal 2020
012/21	Orientering status salgsprosjekt kommunale bygg - Fauske kommune

004/21: Godkjenning av møtebok

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Møtebok nr. 11/2020, 12/2020, 1/2021 og 2/2021 godkjennes.

Formannskap 02.02.2021:

Behandling:

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

FOR- 004/21 Vedtak:

Vedtak:

Møtebok nr. 11/2020, 12/2020, 1/2021 og 2/2021 godkjennes.

005/21: Delegerte saker i perioden

Rådmannens forslag til vedtak:

Delegerte saker tas til orientering.

Formannskap 02.02.2021:

Behandling:

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

FOR- 005/21 Vedtak:

Vedtak:

Delegerte saker tas til orientering.

006/21: Referatsaker i perioden

Rådmannens forslag til vedtak:

Dokumentene tas til orientering.

Formannskap 02.02.2021:

Behandling:

Leder av barneverntjenesten inviteres til neste formannskapsmøte.
Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

FOR- 006/21 Vedtak:

Vedtak:

Dokumentene tas til orientering.

007/21: Omstillingsprosjekt - Orientering til referansegruppe v/formannskap - Feb. 2021**Kommunedirektørens forslag til innstilling:**

Tas til orientering.

Arbeidsmiljøutvalg 27.01.2021:**Behandling:**

AMU tar saken til orientering.

AMU- 002/21 Vedtak:**Vedtak:**

AMU tar saken til orientering. Vedtaket er enstemmig.

Partssammensatt utvalg 02.02.2021:**Behandling:**

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

PART- 002/21 Vedtak:**Innstilling til formannskapet:**

Tas til orientering.

Formannskap 02.02.2021:**Behandling:****Forslag, foreslått av Nils-Christian Steinbakk, Arbeiderpartiet**

Formannskapet tar saken til orientering, men vil korrigere på tre områder.

1. Formannskapet vil ikke øke administrative kostnader.

Det skal derfor ikke omdisponeres ressurser fra andre tjenester til kommunikasjon. Kommunikasjons og informasjonsarbeidet organiseres av kommunedirektør og kommunalsjefer, samt enhet adm/felles.

2. Kommunens næringsarbeid skal organiseres gjennom Fauna som kommunalt foretak.

3. Det nedsettes et utvalg på tre personer som legger frem forslag til ny politisk struktur.

Endret forslag til punkt 2 i forslag fra Nils Christian Steinbakk, foreslått av Ketil Skår, Høyre

Utredning av næringsarbeidet i Fauske skal ses på i 2022. KD og leder av Fauna sørger for at samhandlingen mellom kommune og Fauna blir best mulig.

Ketil Skår (H) fremmet følgende tilleggsforslag til AP's forslag pkt. 3:

Utvalget består av:

- Ordfører
- Nils-Christian Steinbakk fra opposisjonen
- Ordfører får fullmakt til å oppnevne et medlem fra posisjonen.

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

AP's forslag pkt. 1 ble forkastet med 5 (1FRP, 2H, 2SP) mot 4 (3AP, 1SV) stemmer.

AP's forslag pkt. 2 ble enstemmig vedtatt.

AP's forslag pkt. 3 med H's tilleggsforslag pkt. 3 ble enstemmig vedtatt.

H's tilleggsforslag pkt. 2 ble vedtatt med 5 (1FRP, 2H, 2SP) mot 4 (3AP, 1SV) stemme.

FOR- 007/21 Vedtak:

Vedtak:

Formannskapet tar saken til orientering, men vil korrigere på to områder.

1. Kommunens næringsarbeid skal organiseres gjennom Fauna som kommunalt foretak. Utredning av næringsarbeidet i Fauske skal ses på i 2022. Kommunedirektør og leder av Fauna sørger for at samhandlingen mellom kommune og Fauna blir best mulig.

2. Det nedsettes et utvalg på tre personer som legger frem forslag til ny politisk struktur. Utvalget består av:

- Ordfører
- Nils-Christian Steinbakk fra opposisjonen
- Ordfører får fullmakt til å oppnevne et medlem fra posisjonen.

008/21: Statusrapport 2020 - Ny by-Ny E6 - Fra bru til bru

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

1. Fauske kommunestyre vedtar formelt prosjektet «Fra bru til Bru».
2. Fauske kommunestyre gjør et prinsippvedtak om å bompengefinansiere omlegging av E6 og RV 80 ut av Fauske sentrum.
3. Fauske kommunestyre vedtar å igangsette en mulighetsstudie for bompengefinansiering av overnevnte strekninger.
4. Kommunestyret tar saken orienteringen.

Formannskap 02.02.2021:

Behandling:

Forslag, foreslått av Marlen Rendall Berg, Senterpartiet

Punkt 2 og 3 tas ut av innstillingen og tas med i en egen sak som fremmes for formannskapet. Ny sak tar inn i seg utredning i forhold til hvordan andre kommuner har behandlet prinsippvedtak om bompengefinansiering.

Forslag, foreslått av Marlen Rendall Berg, Senterpartiet

1. Fauske kommunestyre vedtar formelt at prosjektet "Ny by- ny E6" endres i innhold og prosjektittel til «Fra bru til bru».

SP's forslag pkt. 1 ble enstemmig vedtatt.

Kommunedirektørens forslag til innstilling pkt. 2 ble forkastet med 8 (3AP, 1FRP, 2H, 2SP) mot 1 (1SV) stemme.

Kommunedirektørens forslag til innstilling pkt. 3 ble forkastet med 8 (3AP, 1FRP, 2H, 2SP) mot 1 (1SV) stemme.

SP's forslag pkt. 2 og 3 ble vedtatt med 5 (1FRP, 2H, 2SP) mot 4 (3AP, 1SV) stemmer.

Kommunedirektørens forslag til innstilling pkt. 4 ble enstemmig vedtatt.

FOR- 008/21 Vedtak:

Innstilling til kommunestyret:

1. Fauske kommunestyre vedtar formelt at prosjektet "Ny by- ny E6" endres i innhold og prosjektittel til «Fra bru til bru».

Punkt 2 og 3 tas ut av innstillingen og tas med i en egen sak som fremmes for formannskapet. Ny sak tar inn i seg utredning i forhold til hvordan andre kommuner har behandlet prinsippvedtak om bompengefinansiering.

4. Kommunestyret tar saken orienteringen.

009/21: Disponering av kompensasjonstilskudd for omsorgsboliger 2021

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

Fauske kommune yter følgende driftstilskudd til borettslag (omsorgsboliger) for 2021:

Bofellesskap/borettslag	Tilskudd 2021
Erikstadtunet omsorgsbolig	64 000
Helsetunet omsorgsbolig	292 000
Strømsnes omsorgsbolig	69 000
Radioskogen omsorgsbolig	19 000
Buveien omsorgsbolig	58 000
Torggata 16 omsorgsbolig	48 000
Totalt	550 000

Fra 1. juli 2021 bortfaller kommunalt driftstilskudd til borettslag (omsorgsboliger).

Formannskap 02.02.2021:

Behandling:

Forslag, foreslått av Nils-Christian Steinbakk, Arbeiderpartiet

Saken utsettes og oversendes eldrerådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse til uttalelse.

Formålet med eldrerådet Og rådet for personer med funksjonsnedsettelse er å bidra til å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i saker som gjelder eldre.

AP's utsettelsesforslag ble enstemmig vedtatt.

FOR- 009/21 Vedtak:

Vedtak:

Saken utsettes og oversendes eldrerådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse til uttalelse.

Formålet med eldrerådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse er å bidra til å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i saker som gjelder eldre.

010/21: Salten kontrollutvalgsservice - Omdanning til Kommunalt oppgavefelleskap og tilslutning fra Rødøy kommune

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

Kommunestyret godkjenner samarbeidsavtale og omdanning av Salten Kontrollutvalgsservice til Kommunalt oppgavefelleskap, jf. kommuneloven kapittel 19.

Kommunestyret godkjenner utvidelse av Salten Kontrollutvalgsservice med Rødøy kommune som ny deltaker.

Formannskap 02.02.2021:

Behandling:

Kommunedirektørens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 010/21 Vedtak:

Innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret godkjenner samarbeidsavtale og omdanning av Salten Kontrollutvalgsservice til Kommunalt oppgavefelleskap, jf. kommuneloven kapittel 19.

Kommunestyret godkjenner utvidelse av Salten Kontrollutvalgsservice med Rødøy kommune som ny deltaker.

011/21: Søknad om økonomisk støtte 4. kvartal 2020

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Søknad om økonomisk støtte fra Jusshjelpa I Nord-Norge datert 16.10.2020 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

Søknad om økonomisk støtte fra Arctic Presentation v/Tom Erik Moe datert 19.10.2020 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

Søknad om økonomisk støtte fra Kunnskapssenteret i Gildeskål v/Isabel B. Hansen datert 06.11.2020 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

Formannskap 02.02.2021:

Behandling:

Søknad om økonomisk støtte, foreslått av Hilde Johanne Dybwad, Arbeiderpartiet

Søknad om økonomisk støtte fra Jusshjelpa i Nord-Norge på kr 2000,- innvilges. Beløpet belastes formannskapetets konto

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble vedtatt med 5 (1FRP, 2H, 2SP) mot 4 (3AP, 1SV) avgitt for kommunedirektørens forslag til vedtak med AP's endringsforslag.

FOR- 011/21 Vedtak:

Vedtak:

Søknad om økonomisk støtte fra Jusshjelpa I Nord-Norge datert 16.10.2020 avslås. Det er

ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

Søknad om økonomisk støtte fra Arctic Presentation v/Tom Erik Moe datert 19.10.2020 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

Søknad om økonomisk støtte fra Kunnskapssenteret i Gildeskål v/Isabel B. Hansen datert 06.11.2020 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

012/21: Orientering status salgsprosjekt kommunale bygg - Fauske kommune

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

Saken tas til orientering. Kommunedirektøren redegjør nærmere i møtet på konkret status.

Formannskap 02.02.2021:

Behandling:

Kommunalsjef orienterte.

Kommunedirektørens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 012/21 Vedtak:

Innstilling til kommunestyret:

Saken tas til orientering. Kommunedirektøren redegjør nærmere i møtet på konkret status.

Formannskap

Møtedato: 12.03.2021	Fra kl. 15:00	Til behandling: Sakene
Møte nr: 4/2021	Til kl. 16:00	Møtested: På Teams

TILSTEDE PÅ MØTET:**Medlemmer**

Hilde Johanne Dybwad
Nils-Christian Steinbakk
Kassandra Eleni Bredrup Petsas
Ketil Skår
Ronny Borge
Per-Gunnar Kung Skotåm
Karl Gunnar Strøm
Marlen Rendall Berg

Parti

AP
AP
FRP
H
H
R
SP
SP

Andre:

Berit Vestvann Johnsen
Gregory Hautois
Helge Delphin Akerhaugen
Kariann Skar Sør Dahl
Terje Valla
Torill Mørkhagen
Trond Heimtun

Møtenotater:

Formannskapet er innkalt for orientering om innføring av nasjonal smittevernforskrift kapittel 5c.

Formannskapet ble orientert om møte med blant annet Statsforvalteren og nabokommunene.

Ordfører tar med seg rådene fra formannskapet.

UNDERSKRIFTER:

Vi bekrefter med våre underskrifter at møteboken er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet:

Fauske 15.03.21

Berit Vestvann Johnsen
formannskapssekretær

Marlen Rendall Berg
ordfører

representant

representant

Protokollen er godkjent av kommunestyre i møte nr den

Saksliste

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

		JournalpostID: 21/4270	
		Arkiv sakID.: 21/362	Saksbehandler: Berit Vestvann Johnsen
Sak nr.			Dato
014/21	Formannskap		23.03.2021

Referatsaker i perioden

Rådmannens forslag til vedtak:

Dokumentene tas til orientering.

Underliggende saker:

- 1, Oversendelse av tilsynsrapport - vedtak pålegg om retting
- 2, Referat - Konstituerende møte 151220
- 3, Referat - Møte 160221
- 4, Barnevernstjenesten - Månedssrapport desember 2020
- 5, Barnevernstjenesten - Månedssrapport januar 2021

Helge Akerhaugen
kommunedirektør

Statsforvalteren i Nordland

Vår dato:

19.01.2021

Vår ref:

2020/5818

Deres dato:

Deres ref:

Fauske kommune
Postboks 93
8201 Fauske

Saksbehandler, innvalgstelefon

Gunn Elisabeth Johannessen, 75531588

Oversendelse av tilsynsrapport med vedtak med pålegg om retting

Statsforvalteren i Nordland har ført tilsyn med Fauske kommune ved Vestmyra skole i perioden 15.09.2020 fram til i dag. Foreløpig rapport ble sendt kommunen med kopi til Vestmyra skole 14.12.2020, men frist for tilbakemelding på rapporten 15.01.2021.

Skolen har gitt tilbakemelding/kommentar til den foreløpige rapporten innen fristen. Der går det fram at skolen kjenner seg igjen i vår beskrivelse av de temaene vi har kontrollert. Vi har gått gjennom og vurdert de kommenterte delene av rapporten, og vi har rettet opp faktiske feil.

Skolen kommenterer at de ikke kjenner igjen i *å ha gjennomgående høye mobbetall over år*. Vi har fra 2013 -14 fram til 2015 -16 mottatt statistikker fra Utdanningsdirektoratet, og fra 2016 -17 fram til 2019 - 20 har vi sett på tall fra Elevundersøkelsen. Med unntak av skoleåret 2019 – 20 viser elevsvarene om mobbing at tallene er på rødt eller gult nivå. Direktoratet klassifiserer etter trafikklysmodellen; røde tall er høye mobbetall, og gule symboliserer at skolene har en viktig jobb å gjøre med skolemiljøet og forebygging og håndtering av mobbing.

Det er positivt at skolen og kommunen allerede har tatt tak i flere av de påpekte korreksjonspunktene i den foreløpige tilsynsrapporten. Dette kan vi imidlertid ikke ta med i tilsynsrapporten siden den handler om forhold på tilsynstidspunktet.

Vi har fattet vedtak med pålegg om retting, jf. kommuneloven § 30-4. Vedtaket kommer frem av tilsynsrapporten som er vedlagt. Kommunen får frist til å rette dette til **30.04.2021**.

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Dere kan klage på vedtaket. Mer informasjon om klagefristen og hvordan dere går frem hvis dere vil klage, finner dere i tilsynsrapporten.

Vi gjør oppmerksom på at tilsynsrapporten er et offentlig dokument som vi publiserer på vår hjemmeside.

Med hilsen

Gisle Berg (e.f.)
underdirektør

Gunn Elisabeth Johannessen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tilsynsrapport - vedtak

Kopi til:

Vestmyra skole Hegreveien 14 8207 FAUSKE

Statsforvalteren i Nordland

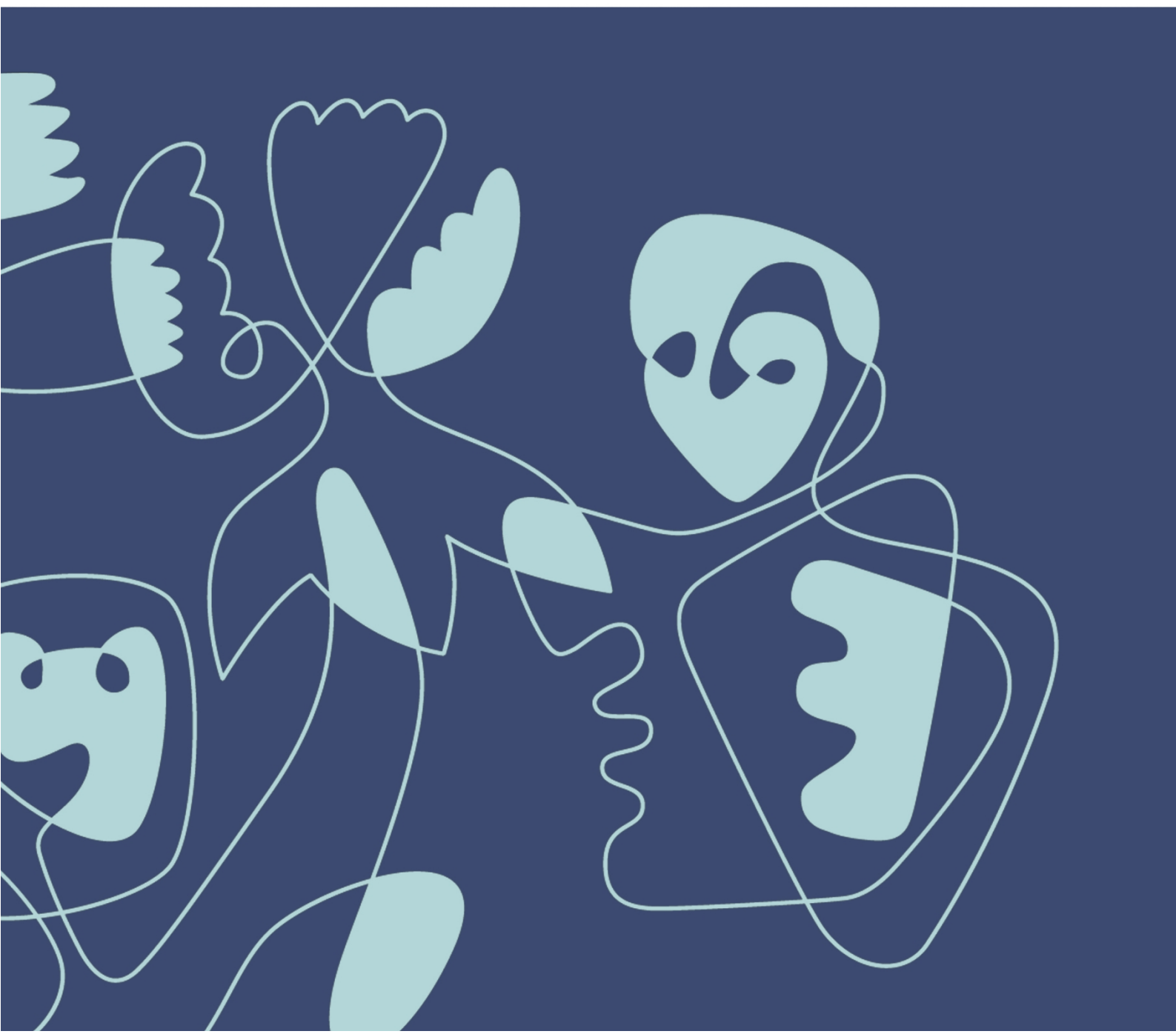
Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

Tilsynsrapport

TILSYNSRAPPORT - VEDTAK

Plikten til å arbeide forebyggende, kontinuerlig og systematisk for å fremme et trygt og godt skolemiljø,
Undervisvurdering for å øke elevenes læringsutbytte og
Undervisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring

Fauske kommune - Vestmyra skole

Sammendrag

Statsforvalteren (tidl. Statsforvalteren) i Nordland gjennomfører tilsyn med Fauske kommune, Vestmyra skole. Tilsynet ble åpnet gjennom brev av 15.09.2020.

Hovedtema for tilsynet er skolemiljø og elevens utbytte av opplæringen. Tilsynet har tre deler:

1. Plikten til å arbeide forebyggende, kontinuerlig og systematisk for å fremme et trygt og godt skolemiljø
2. Underveisvurdering for å øke elevenes læringsutbytte
3. Underveisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring

2

Formålet tilsyn på disse områdene er å prøve å avdekke om skolen jobber godt nok med temaene, og at arbeidet er innenfor regelverket. På bakgrunn av vårt kjennskap til skolen og kommunen, våre interne statistikker og resultater fra nasjonale undersøkelser og prøver, har vi valgt ut Vestmyra skole for å kontrollere om kommunen og skolen følger opplæringsloven med forskrifter. I tillegg ønsker vi at tilsynet bidrar til å øke regelverksforståelsen og regelverksetterlevelsen både i kommunen og på skolen.

For beskrivelse av funnene i tilsynet, viser vi til kapittel 5 i denne rapporten.

Kommunen mottok en foreløpig tilsynsrapport i desember 2020, og har uttalt seg innen fristen. På bakgrunn av kommunens uttalelse har vi gjort en korrigering i rapporten. Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting, jf. kap. 5.

Kommunen har **rettefrist til 30.04.2021**.

Innhold

Sammendrag	2
1 Innledning	4
1.1 Kort om kommunen.....	4
1.2 Om gjennomføringen av tilsynet.....	4
2 Plikten til å arbeide forebyggende, kontinuerlig og systematisk for å fremme et trygt og godt skolemiljø.....	5
2.1 Rettslige krav.....	5
2.2 Våre observasjoner og vurderinger	5
2.3 Våre konklusjoner	10
3 Undervisvurdering for å øke elevenes læringsutbytte	10
3.1 Rettslige krav.....	10
3.2 Våre observasjoner og vurderinger	10
3.3 Våre konklusjoner	13
4 Undervisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring.....	13
4.1 Rettslige krav.....	13
4.2 Våre observasjoner og vurderinger	14
4.3 Våre konklusjoner	18
5 Våre reaksjoner	18
5.1 Pålegg om retting	18
5.2 Oppfølging av påleggene	19
6 Dere har rett til å klage	19
Vedlegg: DOKUMENTASJON	20

1 Innledning

Vi fører tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30. I tilsyn kontrollerer vi om skolene oppfyller opplæringsloven med forskrifter. Dersom skolen ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på [www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/](http://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/).

Informasjonen vi har brukt i tilsynet har vi fått gjennom skolens egenvurderinger i RefLex, intervjuer med personalet, rektor og øvrig ledelse, samt innsendt dokumentasjon. Vi har også hatt samtaler med foresatte i FAU og elever.

1.1 Kort om kommunen

Fauske kommune ligger i indre del av Salten, og har rundt om 9750 innbyggere. Kommunen grenser mot Saltdal, Sørfold og Bodø. Kommunen består av tettstedet Fauske (kommunesenter), samt bygdene Finneid, Valnesfjord og Sulitjelma hvor det også er skoler.

Skoleåret 2019/20 hadde Fauske kommune 1014 elever ifølge Skoleporten. Vestmyra skole er den største skolen i kommunen med ca. 670 elever fordelt på 29 klasser og i overkant av 80 lærere der rundt om 55 har kontaktlærerfunksjon. Ledelsen består av rektor, assisterende rektor og tre inspektører. Dagens rektor har vært ansatt siden skoleåret 2017/18. Skolen er mottaksskole for flerspråklige elever, og fra femte klassetrinn kommer det elever fra Finneid som er en 1-4-skole. Vestmyra ligger i sentrum av Fauske og er en ny «baseskole» med et stort uteområde med mange aktivitetsmuligheter. 160 elever på 1.-4. trinn, 261 elever på 5.-7. trinn og 246 elever på 8.-10. trinn.

Kommunen hadde i 2015 tilsyn på elevenes utbytte av opplæringen, i 2017 på individuell plan etter introduksjonsloven og i 2018 tilsyn på tema aktivitetsplikten etter kap. 9A.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Fauske kommune i brev av 15.09.2020. Dere ble pålagt å levere dokumentasjon til oss, og vi har fått dokumentasjonen for å gjennomføre tilsynet.

Vi har kontrollert følgende temaer:

1. Plikten til å arbeide forebyggende, kontinuerlig og systematisk for å fremme et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven kap. 9A: §§ 9 A-3 og 9 A-8.
2. Undervisvurdering for å øke elevenes læringsutbytte, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10 første og andre ledd og § 3-10 andre ledd bokstav a.
3. Undervisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10, jf. opplæringsloven §§ 1-3 og 1-4 og barnekonvensjonen art. 3 og 12.

Vi har ikke sett på hvordan dere oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å avdekke områder skolen ikke jobber godt nok med. Tilsynet skal bidra til å øke regelverksforståelsen og regelverksetterlevelsen i kommunen og på skolen. I denne rapporten har vi konkludert om skolen overholder lovkravene som er fastsatt i opplæringsloven når det gjelder utvalgte tema.

Fauske kommune og Vestmyra skole har fått lese og kommentere på den foreløpige rapporten. Dette har vi gjennomgått, vurdert og korrigert feil. Vi presenterer i det følgende våre vurderinger, konklusjoner og pålegg om retting.

2 Plikten til å arbeide forebyggende, kontinuerlig og systematisk for å fremme et trygt og godt skolemiljø

2.1 Rettslige krav

Elevene skal få delta i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet for å skape et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven § 9 A-8 første ledd. Elevene kan bli involvert gjennom for eksempel aktiviteter og dialog i hverdagen, og gjennom planlagte samtaler og møter. Hvordan elevene skal ta del i arbeidet, skal dere tilpasse til saken og elevenes alder og forutsetninger.

Rektor skal jobbe for at alle som jobber på skolen, skal praktisere holdninger og verdier som bidrar til et trygt og godt skolemiljø. Rektor skal også jobbe for at lærerne skal fremme en positiv samhandling i klassemiljøet, jf. opplæringsloven § 9 A-3. For å få til dette må lærerne ha nødvendig kompetanse og tilstrekkelig tid. Skolemiljøet skal virke positivt på elevenes helse, trivsel og læring, på trygghet og sosial tilhørighet. Arbeidet skal strekke seg lenger enn å hindre krenkelser, og det må omfatte holdninger, verdier, undervisningspraksis, relasjoner og ledelse.

Skolen skal evaluere arbeidet med skolemiljøet basert på synspunkter fra ansatte, elever og foreldre, jf. opplæringsloven § 9 A-3. Dersom evalueringen viser at skolen ikke oppfyller kravene som følger av opplæringsloven kapittel 9A, må skolen gjøre endringer i måten det jobbes på, slik at kravene blir oppfylt.

2.2 Våre observasjoner og vurderinger

Vestmyra skole har vært med i den statlige satsingen *Inkluderende barnehage og skolemiljø (IBS) pulje 1* fra 2017. Denne læringsmiljøsatsingen er et tilbud til skoler som ønsker å jobbe med læringsmiljø og mobbing, og som får støtte og veiledning fra egne ressurspersoner i kommunen. I forbindelse med satsingen har alle skoler i Fauske kommune arbeidet med boka «Se eleven innenfra» (2016 av Skaalvik og Skaalvik).

Vestmyra skole brukte skoleåret 2018/2019 til å arbeide med boka «Se eleven innenfra»: lese kapittel for kapittel, reflektere og overføre til egen praksis. «Se eleven innenfra» skal bidra til at personalet fremmer gode relasjoner lærer – elev og elev - elev. Boka handler om det å få de voksne til å stille de

rette spørsmålene med de rette holdningene, slik at elevene skal få de rette refleksjonene, og at elevene selv ser hvordan de kan bidra til utfallet av situasjoner de står i.

I opplæringsloven § 9 A-8 første ledd er kravet **at elevene skal få delta i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet for å skape et trygt og godt skolemiljø**.

Gjennom tilsynet svarer lærerne at elevene får delta i arbeidet blant annet gjennom aktive elevråd, fordelt på trinnene 1.-4. trinn, 5.-7. trinn og 8.-10. trinn. Temaet trivsel står på agendaen til hvert elevrådsmøte. Det er lagt ved i dokumentasjon at skolen har tidfestet møtene i et årshjul.

6

Alle klassene gjennomgår trivselsreglene hver høst. Lærerne beskriver at elevene er delaktige, og lærer og elever diskuterer reglene som til slutt blir valgt ut. Det blir også nevnt at klassene hver høst gjennomfører et manifest mot mobbing. Gjennom dette arbeidet forplikter elevene og de voksne seg til at det skal være nulltoleranse mot mobbing. Klassen utformer ulike plakater til manifestet, som for eksempel håndtrykk av hender i felles ring, og plakaten henger synlig i hvert klasserom. Lærerne forteller at de gjennomfører elevsamtaler med elevene, der elevene får spørsmål om hvordan de trives på skolen, hvordan de opplever at andre har det på skolen og på skoleveien, og hvordan de ser på seg selv som en god klassevenn. Elevrådsrepresentantene bekrefter at klassene jobber med trivselsregler og manifest mot mobbing. De legger til at det er tema på elevrådsmøtene og i klassene i forkant av elevrådsmøtene.

Det kommer fram i tilsynet at lærerne fortløpende snakker med elevene i hverdagen om hvordan de har det. Dette skjer sporadisk og underveis som en del av den daglige samtalen, mens andre planlegger dette mer systematisk, og setter av fast tid til samtale med eleven i løpet av uken. På et av trinnene i småskolen bruker de trafikklysmodellen i gjennomføringen; De setter rød farge for ikke bra dag og grønn for god dag.

Lærerne på ungdomstrinnet forteller at elever i 9. og 10. klasse kan, etter søknad, bli elevmentorer for elevene på 8. trinn. Elevmentorene hjelper til med å skape et godt skolemiljø i de nye, sammensatte klassene. De kan også hjelpe 8. trinnet med å utvikle trivselsregler. Lærerne forteller videre at elevene er delaktig i planlegging og gjennomføring av «drømmeskolen», som er en del av mentorjobben. På ungdomstrinnet gjennomfører klassene ulike turer der relasjonsbygging og trivsel er tema. Her får elevene delta på utformingen av hvilke aktiviteter som skal være med, og de diskuterer på hvilken måte dette vil fremme et godt klasse- og skolemiljø.

Skoleledelsen redegjør for at de kontinuerlig arbeider med å sikre at alle lærere jobber med å involvere elevene i arbeidet med klassemiljøet. I egenverdinger og intervju refererer svært mange til at skolen har utarbeidet en tiltaksplan for psykososialt miljø, som skal ligge til grunn for det arbeidet de gjør sammen med elevene, foresatte og ansatte. I planen følger det med et årshjul som angir når og hvordan de ulike trinnene skal jobbe med trivselsregler, livsmestring, kartlegging av elevenes trivsel med mer. Det kommer fram av både virksomhetsplan og tiltaksplan hvordan personalet skal involvere elevene.

Rektor forteller at elevrådet på skolen er aktivt, og de deltar i arbeidet for et godt skolemiljø. Det er tre inspektører ved skolen, og hver av dem følger opp hvert sitt elevråd. Vi har etterspurt dokumentasjon på elevrådets aktivitet skoleåret 2020/21 i form av møteinnkallelser, referater, høringsuttalelse på trivselsreglement eller årshjul for elevrådet. Ettersendt dokumentasjon bekrefter at skolemiljø er tema i elevråd.

Elevrådsrepresentantene vi snakket med viser til de trinnene de selv er på, da de er nye i elevrådet og ikke kjenner til de andre trinnene så godt. De forteller at lærere involverer elevene i arbeidet med skolemiljøet, og understreker at de har et godt skolemiljø. De får tid til å diskutere saker, for eksempel i klasseråd, og de lager trivselsregler i klassene, og får være med på å bestemme hvordan de skal ha det i friminuttene. De forteller at de ulike trinnene har aktiviteter «på kryss og tvers» for å få til et godt skolemiljø. På grunn av korona er det litt andre tider på skolen, men de føler at lærerne legger godt til rette for at de skal ha muligheter til aktiviteter og gjøre ting sammen, som også er innenfor smittevernreglene.

Vår konklusjon er at rektor sikrer at elevene får ta del i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet for et trygt og godt skolemiljø.

Rektor skal jobbe for at alle som arbeider på skolen, skal praktisere holdninger og verdier som bidrar til et trygt og godt skolemiljø. Arbeidet skal være kontinuerlig og systematisk for å fremme helse, miljø og trygghet til elevene slik at kravene i § 9 A-3 blir oppfylt.

Fauske kommune har en etisk plattform som gjelder for alle skolene. Ledelsen har sendt den inn som dokumentasjon til dette spørsmålet. Rektor sier at skolen nå arbeider med yrkesetikk opp imot overordnet del i fagfornyelsen. I forlengelse av arbeidet skal lærerne arbeide med livsmestring knyttet opp mot fagene. Han mener at personalet ikke bare skal kjenne til den overordnede delen av fagfornyelsen, de skal være/utøve den ut mot elevene.

Kommune har også arbeidet med alle skolene om «KRAFT i Fauskeskolen», som legger grunnlaget for virksomhetsplanen til Vestmyra skole. KRAFT står for: K=Krav, R= respekt, A= ansvar, F= felleskap, T=tillit. Dette angir verdier, visjoner og holdninger til de ansatte.

Virksomhetsplanen tar for seg skolens utviklingsmål, satsingsområder for Fauskeskolene med tiltak for Vestmyra skole, *Laget rundt barnet på skolen, årsplan for klassemiljøarbeid og forventinger til skoleeier, elev, foresatte og ansatte*. I dette dokumentet er også Vestmyras regler for orden og oppførsel. Siste side er 'plakaten' KRAFT i Fauskeskolen. Gjennom tilsynet kommer det frem at virksomhetsplanen er et dokument som de ansatte kjenner til og bruker aktivt. Kjerneordene i *KRAFT i Fauskeskolen* går igjen hos flere. Mange forklarer hvordan de tolker ordene; «Vi skal møte ungene med respekt, vi skal møte dem med tillit, og vi skal hjelpe dem til å bli den beste utgaven av seg selv. At elevene vet du er der for å hjelpe dem, at de kan komme til de voksne uansett.»

Skolen legger vekt på at lærerne gjennomfører relasjonskartlegging til elevene i egen klasse. Gjennom en slik kartlegging kommer det fram om det er elever som ikke blir sett av den enkelte voksne. Lærerne på trinnet sammenligner resultatene for å se om det er elever som får lite oppmerksomhet fra voksne. Deretter går de igjennom hvordan de kan arbeide med relasjonen til hver enkelt elev. Boka «Se eleven innenfra» blir i tilsynet framhevet som viktig i arbeidet med de voksnes holdninger og verdier. Lærerne beskriver at disse holdninger og verdier nå 'sitter i ryggmargen til den enkelte'. I forbindelse med boka har personalet arbeidet med et påstandsspill der de skal ta stilling til ulike påstander som omhandler holdninger og verdier til elevene ved skolen.

Å etablere og opprettholde en god skolekultur er viktig for et trygt og godt skolemiljø. Holdninger og verdier til dem som jobber på skolen, har betydning for hvordan skolemiljøet blir for elevene. Normer

og praksis fastsetter rammene for hva som er akseptert og ikke. Gjennom tilsynet viser det seg at skolen er i en prosess etter skolesammenslåing, der de fremdeles arbeider med å få fem skoler til å bli til én.

Alle teamene på skolen har laget en «teamkontrakt» som de skal følge. Disse blir fulgt opp jevnlig på teammøtene, og de er også tema i plangruppemøter. I intervjuer kommer det fram at det er lav terskel for å snakke med inspektørene på hovedtrinnet, samt alle i ledelsen. Lærerne tar det for gitt at ledelsen følger opp om det er noen i personalet som ikke følger skolens verdier og holdninger. Vår vurdering er at teamkontraktene framstår som en form for trivselsregler for de voksne på hvert team, og ikke at dette handler om holdninger og verdier som de skal praktisere overfor elevene. Men vi anser det likevel slik at arbeidsmiljøet for de voksne vil påvirke samspillet og holdningene til elevene.

Statsforvalteren ser at ledelsen legger ned mye arbeid for å få til én felles skole, men vårt inntrykk er at den per dags dato mer fungerer som tre skoler i skolen: *en* på hvert hovedtrinn. Det er viktig at personalet ser at hele skoleløpet til eleven er viktig i elevenes utvikling. Resultatet for elevene på 10. trinn er avhengig av et helhetlig løp, der alle på skolen arbeider etter samme rutiner og verdigrunnlag. Skolen har et tydelig 'verdidokument' (Virksomhetsplanen), og målet er å skape en bred kulturforståelse, og å få et inkluderende sosialt fellesskap hvor mangfold blir verdsatt og respektert.

Vår konklusjon er at rektor jobber for at skolen skal praktisere holdninger og verdier som bidrar til et trygt og godt skolemiljø, men at det enda er en vei å gå for å etablere en helhetlig praksis ved skolen.

Rektor har ansvaret for at lærerne fremmer en positiv samhandling i klassemiljøet. Skolen skal arbeide kontinuerlig og systematisk for å fremme helse, miljøet og tryggheten til elevene.

I tilsynet forteller ledelsen at de ved skolestart i høst har hatt gjennomgang av klasseledelse for lærerne, samt gjennomgang av virksomhetsplanen. I virksomhetsplanen for 2020/2021 ser vi at klasseledelse er et utviklingsmål for Vestmyra skole; *«Personalet skal utvikle klasser med godt læringsmiljø med struktur, regler og støttende relasjoner.»*

Ledelsen og elevrådsrepresentantene forteller at Vestmyra skole er en «Hei»-skole. Det betyr at alle skal hilse på hverandre når de møtes, og gi hverandre en positiv feedback. Eleven kan ha ulike måter å hilse på, men uansett form skal mottakeren oppfatte den på en positiv og inkluderende måte. Ledelsen forteller at elever som opplever at andre ikke hilser, kan gi beskjed til skoleledelsen.

I egenvurderinger og intervjuer går det fram at skolen bruker elevundersøkelsen aktivt i arbeidet for å fremme god samhandling i klassemiljøet. Ord og begreper i undersøkelsen blir gjennomgått i forkant, slik at elevene skal være trygge på og forstå hva de betyr. I etterkant arbeider både ledelse, lærere, elever og foresatte med resultatene av undersøkelsen, og henter ut elementer de skal arbeide videre med. Det kommer fram at skolen arbeider i fellesskap – i ledergruppe, på team og i plangruppe – med å tolke elevundersøkelsen og finne områder som de må arbeide med i etterkant. Representanter fra FAU (foreldrearbeidsutvalget) og elevråd bekrefter at også de er med på arbeidet i etterkant av elevundersøkelsen i SMU (skolemiljøutvalget).

Ledelsen framhever at det er nulltoleranse på skolen for krenkende atferd mot elever eller kolleger. Oppfatter ledelsen at det er lærere som ikke fremmer positiv samhandling, gjennomfører de

observasjon og veiledning av lærer. Lærerne har en forventning til at krenkende atferd som ikke fremmer positiv samhandling blir tatt opp av ledelsen, med vedkommende det gjelder. Som nevnt tidligere forteller lærerne at det er lav terskel for dem å snakke med ledelsen, og de viser også til teamkontraktene som jevnlig er tema på møter.

Småskoletrinnet har startet et arbeid som de kaller «klassegjennomgang». I høst har fokuset vært klassemiljø. Ledelsen og kontaktlæreren kartlegger det psykososiale miljøet i klassen, og arbeider med positiv forsterking for klassemiljøet der det er behov.

I virksomhetsplanen står det at skolen har et sosialpedagogisk team som arbeider med elevenes psykososiale miljø både på individ og systemnivå, og at det er tre helsesykepleiere på skolen. I dokumentasjonen blir det nevnt to miljøterapeuter med fokusoppgaver på oppfølging av elevmentorer, drømmeskolen, tiltak i mobbesaker, vennsgrupper, observasjoner og kartlegging av klassemiljø og klasseledelse med mer. Ingen i intervjuene eller fra RefLex har lagt vekt på dette.

Skolen har i tilsynet dokumentert hvordan den arbeider med å fremme positiv samhandling i klassemiljøet. Statsforvalteren i Nordland konkluderer med at rektor jobber for at lærerne skal fremme en positiv samhandling i klassemiljøet.

Skolen skal evaluere arbeidet med skolemiljøet basert på synspunkter fra ansatte, elever og foreldre. Informasjonen fra både lærere, elever og foresatte må brukes i arbeidet med å vurdere hvordan arbeidet med skolemiljøet fungerer, slik at skolens ledelse kan vurdere i hvilken grad det forebyggende arbeidet fremmer helse, trivsel og læring i et trygt og godt skolemiljø.

Gjennom tilsynet viser skolen at de arbeider med endringer og tilpasninger for å oppfylle opplæringsloven kapittel 9A. Lærere, elever og foresatte ved SU/SMU blir orientert om skolens resultater fra elevundersøkelsen, og kan uttale seg til evaluering av arbeidet med skolemiljø. I arbeidet med ny overordnet del i fagfornyelsen blir SU/SMU orientert om hvordan skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring.

Alle trinnene har klasseråd der elevene diskuterer klasse- og skolemiljøet, FAU- og elevrådsrepresentantene bekrefter dette. De sier at temaet blir tatt opp i elevrådet der de går igjennom og evaluerer elevundersøkelsen og aktiviteter for skolemiljøet.

Lærerne forteller at trivsel og skolemiljø er fast punkt i elevsamtalen. I forkant av utviklingssamtalene/ kontaktmøtene sendes det heim et trivselsskjema der det er forventet at foresatte og elev sammen forbereder seg før dette møtet med lærer. Det kommer ikke fram om forhold avdekket i disse elevsamtalene eller i kontaktmøtene blir tatt med i evalueringen av skolemiljøet og tiltaksplanen.

Det går fram at *Tiltaksplan - elevenes psykososiale miljø* blir årlig evaluert og eventuelt revidert av personalet. I tilsynet har vi mottatt to ulike eksempler av tiltaksplanen, noe som tilsier at ansatte muligens forholder seg til ulike planer. Vi har fått dokumentasjon som viser at malen *Aktivitetsplan* også har blitt revidert. Det kommer ikke fram i tilsynet om SU/SMU deltar i utarbeidelse og revideringen av Tiltaksplanen.

Vi ser i *Tiltaksplanen 2020/2021*, at det henger igjen ordlyd og formuleringer fra gammelt lovverk, kapittel 9a, som ble endret i 2017. Planen har stort fokus på mobbing, og vi minner derfor om at loven

handler om at eleven skal oppleve å ha et trygt og godt skolemiljø, og at skolens aktivitetsplikt utløses også i andre tilfeller enn ved mobbing. Dette bør tiltaksplanen gjenspeile. Når planer og dokumenter er revidert og gjort gjeldene for skolen, er det viktig at gammel plan med tilhørende dokumenter (aktivitetsplan) blir fjernet. Dette for å sikre at alle ansatte bruker siste versjon.

Vi finner at skolen evaluerer det forebyggende arbeidet for et trygt og godt skolemiljø basert på blant annet synspunkter fra elevene, foreldrene og ansatte.

2.3 Våre konklusjoner

- Rektor sikrer at elevene får ta del i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet for et trygt og godt skolemiljø.
- Rektor jobber for at
 - skolen skal praktisere holdninger og verdier som bidrar til et trygt og godt skolemiljø.
 - lærerne skal fremme en positiv samhandling i klassemiljøet.
- Skolen evaluerer det forebyggende arbeidet for et trygt og godt skolemiljø basert på blant annet synspunkter fra elevene, foreldrene og ansatte.

3 Underveisvurdering for å øke elevenes læringsutbytte

3.1 Rettslige krav

Elevene skal få tilbakemeldinger på hva de mestrer, og veiledning i hva de må gjøre for å øke sin kompetanse

Vurderingen underveis i opplæringen skal gi tilbakemelding og veiledning til eleven, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10 første og andre ledd. Underveisvurdering skal bidra til at eleven øker sin kompetanse i fag og ferdigheter. Underveisvurderingen skal være en integrert del av opplæringen. Den kan både være skriftlig og muntlig, skal inneholde begrunnet informasjon om kompetansen til eleven og skal gis med sikte på faglig utvikling. Rektor må følge opp at elevene får slik tilbakemelding.

Elevene skal involveres i vurderingen av eget læringsarbeid

Elevene skal delta aktivt i vurderingen av eget arbeid, egen kompetanse og egen faglig utvikling, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10 andre ledd bokstav a. Lærerne må sørge for at elevene blir involvert i dette. Elevens egenvurdering er en del av underveisvurderingen. Rektor må følge opp at lærerne involverer elevene i vurderingen av eget arbeid.

3.2 Våre observasjoner og vurderinger

Vestmyra skole deltok i den nasjonale satsingen *Vurdering for læring* (VFL) i pulje 3, med oppstart i 2012. Fra 2015 var skolen med på satsingen *Ungdomstrinn i utvikling* (UiU) i pulje 2, der kjerneelementene var å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning i alle fag. *Vurdering for læring*, *klasseledelse* og *organisasjonsutvikling* gikk også inn som deler i dette utviklingsarbeidet. Begge satsingene var bygd opp rundt modellen skolebasert kompetanseutvikling (SKU), som innebærer at hele skolen skal være deltakende aktører i arbeidet.

Vi har fått tilbakemeldinger gjennom egenvurderinger og intervjuer fra et bredt utvalg av lærere på de tre hovedtrinnene, og som viser at det fortsatt eksisterer elementer fra begge disse nasjonale satsingene i kollegiet. Men hvorvidt metodikken fortsatt er en del av lærers praksis, avhenger av hvor 'tett på' den enkelte lærer hadde vært i satsingen.

Ledelsen redegjør for at skolen har arbeidet med VFL over mange år. Å formidle kompetansemål og gi underveisvurdering med tilbakemeldinger som fremmer læring, har da hatt hovedfokus. Det blir fortsatt gitt «små drypp» på tema gjennom mandagsinfoen, men gjennom tilsynet får vi inntrykk av at 20 minutter mandag morgen, kanskje ikke er et godt tidspunkt for viktige tema. I forbindelse med fagfornyelsen er vurdering- og tilbakemeldingskultur satt på agendaen, og den reviderte forskrift for vurdering (gjeldende fra 1.8.2020) skal være tema i skolens utviklingstid inneværende skoleår.

Av ulike dokumenter ser vi at ledelsen trekker i trådene mot å få en felles forståelse og en enhetlig praksis rundt vurdering, der både metodikken VFL og gjennomgang av revidert forskrift for vurdering, er tema i utviklingsarbeidet. Rektor redegjør for at det er særlig viktig for arbeidet å sette vurdering i sammenheng med planlegging og gjennomføring av undervisning etter ny læreplan. Vi har mottatt opplegget for plandagen den 20.11.20 der hovedtema for dagen er skolens vurderingspraksis.

Kravet til vurdering er at **elevene skal få tilbakemeldinger på hva de mestrer, og veiledning i hva de må gjøre for å øke sin kompetanse**. Dette er også to av fire prinsipper i VFL.

Det går fram i tilsynet at lærerne fortløpende gir tilbakemelding på hva elevene mestrer og gir veiledning i hvordan de kan bli bedre (øke sin kompetanse). Lærerne gir muntlig tilbakemelding kontinuerlig i undervisningssituasjonen, og det er en felles oppfatning at det er viktig å gi den enkelte elev mestringsfølelse. Flere nevner ulike metoder for tilbakemelding som har sitt utspring i VFL-metodikken: «to stjerner og et ønske», bruk av klistremerker eller emojis, trafikklysmodellen (i forberedelsen til kontaktmøtet på små- og mellomtrinnet), tommel opp o.l. Mange forteller at de har hørt om VFL, men at de ikke knytter metodikken direkte opp mot underveisvurdering.

Når det gjelder skriftlige tilbakemeldinger, blir de gitt i form av små kommentarer i boka eller på læringsplanen til de minste elevene. Til de større elevene er det vanlig med lengre skriftlige tilbakemeldinger etter innleverte oppgaver, presentasjoner eller prøver. Mange forteller at skriftlige tilbakemeldinger gjerne blir lagt på Skooler, som er skolens digitale samarbeidsplattform. Her kan også foreldrene logge seg på og lese tilbakemeldinger som lærer har gitt på elevarbeider. Vi har mottatt eksempler på slik tilbakemelding som ligger på plattformen.

Lærerne har kontaktmøter eller utviklingssamtaler midt i hvert semester der elev og foresatt(e) deltar. I forkant av disse gjennomfører lærerne elevsamtale med hver enkelt elev der de snakker om sosial og faglig utvikling. Heimen får også en forberedelsesoppgave som de skal gå igjennom med eget barn før møtet. I kontaktmøtet blir dette tatt opp igjen, og møtet skal munne ut i en skriftlig melding (referat/rapport) om hva den enkelte elev mestrer (opnådd kompetanse) og hva eleven kan gjøre for å øke sin kompetanse, også kalt framovermelding (hvordan bli bedre). Eksempler vi har mottatt på dette, viser at samtalene i kontaktmøtet i store trekk er av generell art, men at også faglig ståsted og nye, faglige mål blir satt i disse møtene. Faglig fokus blir større med økende alder, og på ungdomstrinnet blir det utarbeidet en IUP – individuell utviklingsplan for hver enkelt elev.

Vår konklusjon er at rektor følger opp at lærerne gir elevene tilbakemelding på hva de mestrer, eller veileder elevene om hva de må gjøre for å øke sin kompetanse.

12 Å **involvere elevene i vurderingen av eget læringsarbeid** er et gjennomgående prinsipp i all undervisningsvurdering. I arbeidet med læreplanen, mål, kjennetegn og kriterier, bør lærerne involvere elevene slik at de får en forståelse for hvor de skal og hva som er forventet av dem. Forskning viser at elever lærer mer og blir mer motivert når de får mulighet til å bruke faglig relevante tilbakemeldinger til å forbedre arbeidet eller prestasjonen sin. Det kan være lettere for dem å forstå og bruke tilbakemeldingene dersom læreren involverer elever underveis i læreprosessen. Å la elevene vurdere seg selv, det vil si vurdere sitt læringsarbeid, egen kompetanse og faglig utvikling, er det fjerde prinsippet i VFL.

Skolens lærere uttrykker at de i varierende grad er gode nok til å involvere elevene i vurderingen av eget læringsarbeid. Som oftest foregår dette i korte, muntlige samtaler, der elevene i stor grad er opptatt av egen innsats. Lærere forteller at elevene ofte er mer opptatt av det de har gjort og om/at de er blitt ferdige med arbeidet enn å reflektere rundt hva de har oppnådd og hva de må arbeide med for å øke sin kompetanse. For elever på ungdomstrinnet er det mer vanlig med egenrefleksjon/-vurdering og kameratvurdering med to stjerner og et ønske etter presentasjoner.

Av dokumentasjonen finner vi forsøk på egenvurderingsmatriser på elevenes læringsplan, men det er få som trekker dette fram som eksempler på elevenes egenvurdering. Det er uklart for oss om elever og foreldre vet hvem som skal bruke matrisene, eller hvordan. I tilsynet er det ikke gjort rede for om matrisene blir brukt av den enkelte elev etter endt læringsperiode eller om svar eller avkryssinger blir fulgt opp av lærerne i videre undervisningsplanlegging.

Noen lærere har deltatt i den nasjonale satsingen VFL og bruker fortsatt prinsippet om egenvurdering aktivt, men flertallet uttrykker imidlertid at det blir gjort for sjelden eller at lærer selv ikke er flink nok til å trekke med eleven i slik vurdering. Enkeltlærere blir framhevet som at de er gode til dette, noe som betyr at skolen har personale med kompetanse på området.

Elevsamtalene blir trukket fram som et punkt der elevene skal få vurdere seg selv. Av intervjuene går det fram at det da som regel er vurdering av elevens trivsel og sosiale kompetanse som er viktigst, og at faglig egenvurdering kommer i bakgrunnen i disse samtalene. Videre går det fram at skolen ved ledelsen og lærerne har ment at de er rimelig gode til å involvere elevene i vurdering av eget arbeid, og uttrykker forbauselse over at svar i Elevundersøkelsen har gitt dårlig score. Mange lærere innrømmer i tilsynet at de ikke er gode nok med å involvere elevene til å vurdere seg selv, og at de kan bli langt bedre til dette.

Elevundersøkelsen 2019-20 viser at det er framgang på flere områder: indikatorene *Læringskultur*, *Faglig utfordring* og *Vurdering for læring* har fått bedre score enn for Nordland både på 7. og 10.trinn. Det er viktig å skille mellom elevmedvirkning generelt og egenvurdering av faglig ståsted. På dette området i Elevundersøkelsen scorer skolen bra.

Slik vi ser det, er det stor strekk i laget og en del private praksiser ved skolen når det gjelder vurdering og forståelsen av forskriften i sin helhet. Vi ser imidlertid at ledelsen har tatt tak i dette, og at skolen, parallelt med fagfornyelsen, arbeider med vurderingspraksis. Det er viktig at alle lærerne er med og

trekker elevene i samme retning; elevene må ikke bare få øve seg på å gi konstruktiv tilbakemelding til medelever, men også få opplæring i hvordan de kan evaluere seg selv.

Ved å tilrettelegge egenvurdering for alderstrinnet med en gjennomtenkt progresjon, vil elevene etter hvert beherske egenvurderingen bra. Dette må være et felles anliggende for alle lærere fra 1.-10.trinn, og skolens praksis rundt egenvurdering vil etter hvert kunne framstå som omforent. Arbeidet med vurderingspraksis kan bidra til å skape en vi-skole der en helhetlig og felles praksis blir synliggjort ved Vestmyra skole. Målet må være å gi elevene vurdering som er i tråd med regelverket. Da kan bonusen for skolen bli bedre resultater på nasjonale prøver, gode eksamensresultater og høyere grunnskolepoeng sammenlignet med Nordlandsgjennomsnittet og nasjonalt nivå.

På bakgrunn av dokumentasjonen gjennom tilsynet konkluderer Statsforvalteren med at rektor ikke følger opp at lærerne involverer elevene i vurderingen av eget læringsarbeid.

3.3 Våre konklusjoner

- Rektor følger opp at lærerne gir elevene tilbakemelding på hva de mestrer, eller veileder elevene om hva de må gjøre for å øke sin kompetanse.
- Rektor følger ikke opp at lærerne involverer elevene i vurderingen av eget læringsarbeid.

4 Undervisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring

4.1 Rettslige krav

Rektor skal sørge for at lærerne, som en integrert del av opplæringen, vurderer behovet for tilpasset opplæring.

Læreren skal, som en del av undervisvurderingen, vurdere behovet for tilpasset opplæring, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10. Opplæringen skal være tilpasset evnene og forutsetningene til den enkelte eleven. Lærerne skal derfor, som en integrert del av opplæringen, vurdere hvordan eleven ligger an.

Rektor skal sørge for at lærerne hører eleven og vektlegger elevens synspunkter, og gjennomfører tiltak som er tilpasset elevens evner og forutsetninger og er til elevens beste

Lærerne skal tilpasse opplæringen til den enkelte elevens evner og forutsetninger, jf. opplæringsloven § 1-3. Dette innebærer at lærerne skal vurdere og prøve ut ulike tiltak. I vurderingen av tiltak skal lærerne legge vekt på elevens beste. For denne vurderingen er det en forutsetning at eleven blir hørt og får si sin mening, og at elevens beste blir tillagt stor vekt, jf. barnekonvensjonen art. 3 og art. 12.

Rektor skal sørge for at lærerne som en integrert del av opplæringen, vurderer om det er elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning

Dette er en del av undervisvurderingen i den ordinære opplæringen, med et særlig fokus på elever på de laveste trinnene i de tre grunnleggende ferdighetene lesing, skriving og regning. Lærerne skal, som en integrert del av opplæringen, vurdere elevene på hvert årstrinn, slik at de kan sette inn tiltak så tidlig som mulig, jf. opplæringsloven §§ 1-3 og 1-4, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10.

Elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, skal raskt få egnet intensivopplæring slik at forventet progresjon blir nådd

Rektor er ansvarlig for at skolen har en bestemt fremgangsmåte for at elevene raskt får egnet intensivopplæring slik at de oppnår forventet progresjon. Skolen skal sette i gang opplæringen innen kort tid. Opplæringen er en del av den ordinære opplæringen. Den skal være kortvarig og målrettet, jf. opplæringsloven §§ 1-3 og 1-4, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10. Rektor må følge opp at lærerne følger fremgangsmåten som er bestemt.

Skolen kan gi den intensive opplæringen som eneundervisning i en kort periode bare hvis det er til det beste for eleven. Rektor er ansvarlig for å følge opp at eneundervisning bare skjer hvis det er til det beste for eleven. Undervisningen skal i så fall være kortvarig, jf. opplæringsloven §§ 1-3 og 1-4, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10.

4.2 Våre observasjoner og vurderinger

Rektor skal sørge for at lærerne, som en integrert del av opplæringen, vurderer behovet for tilpasset opplæring. Læreren skal, som en del av undervisvurderingen, vurdere behovet for tilpasset opplæring. Opplæringen skal være tilpasset evnene og forutsetningene til den enkelte eleven.

Skoleledelsen redegjør for at de ved skolestart hvert år har tilpasset opplæring på agendaen, og at dette er noe som gjelder for alle elever fra 1. til og med 10. klassetrinn. De beskriver tilpasset opplæring som et overordnet prinsipp som skal bidra til at den ordinære opplæringen i større grad ivaretar mangfoldet i elevenes evner og forutsetninger. Videre forteller de at lærerne tilpasser opplæringen hele tiden til elever med ulike behov, og de trekker fram eksempler som alt fra turmål til mengde lesestoff/oppgaver og måten lærerne vurderer elevene på. Enkelte elever får også en egen, tilpasset læringsplan.

Av dokumentasjonen går det fram at samarbeidsrutiner mellom skolen og PP-tjenesten har vært gjennomgått inneværende skoleår. I etterkant skal teamene ha arbeidet med en case knyttet til bruk av sirkelen og veilederen. Det er lagt med *S-team-sirkelen* med *Veileder s-team-sirkel* hvor også begrepet tidlig innsats er beskrevet. Blant annet står det «Det er viktig at skolen har systemer som fanger opp og følger opp elevens vansker i den ordinære opplæringen.»

Fra dokumentet *Teamarbeid ved oppstart skoleåret 2020-2021* går undervisvurdering fram som punkt i denne sjekklista for lærerne. Drøftingspunktene: 'sikre gode rutiner i forbindelse med vurderingsarbeid', 'bruk av Skooler' og 'hvordan sikre lik praksis i teamene' er å finne der. Undervisvurdering har også vært tema på fellesinfo den 28.9.20 – der det også ble informert om Statsforvalterens varsel om tilsyn med blant annet undervisvurdering som tema.

Av egenvurderinger og intervjuer går det tydelig fram at lærerne er omforent i forståelsen av begrepet *tilpasset opplæring*. De forteller at vurdering av elevers behov er noe som skjer fortløpende/kontinuerlig i det daglige arbeidet i klasserommet, eller basert på lekser og elevarbeider. Det er som oftest i undervisningssituasjonen at behovene blir avdekket, og lærerne tilpasser fortløpende for den enkelte elev. Det kan bestå av ulike tilnærminger til fagstoffet, variasjon av

mengde og vanskegrad o.l. Endringer blir gjort for at elevene skal få bedre utbytte av opplæringen. Foreldrerepresentantene fra FAU bekrefter at lærerne gjør tilpassinger etter barnas behov.

Lærerne trekker fram at de i løpet av skoleåret bruker ulike kartleggingsverktøy og tester, og at de der vil kunne avdekke behov hos hver enkelt elev. Enkelte nevner at kartleggeren i matematikk, engelsk og norsk blir brukt to ganger per skoleår. Nasjonale prøver på 5. og 8.trinn blir også nevnt som ett av verktøyene for å avdekke behov. Gjennom intervjuene kommer det fram at enkeltlærer gjennomfører en egen kartlegging av elevene ved oppstart hver høst.

I tilsynet fikk vi ikke forståelsen av at skolen har en oversikt over hvilke kartlegginger lærerne skal gjennomføre på de ulike trinnene. At noen lærere har en slags 'privat' praksis for kartlegging, viser at det ikke er en felles rutine for hvilke kartlegginger som er nyttige og hvem som skal ha ansvaret for å gjennomføre dem. Statsforvalteren mener imidlertid at summen av tiltakene på området, viser at lovkravet er oppfylt.

Rektor skal sørge for at lærerne hører eleven og vektlegger elevens synspunkter, og at de gjennomfører tiltak som er tilpasset elevens evner og forutsetninger og er til elevenes beste.

Lærerne skal vurdere og prøve ut ulike tiltak der de legger vekt på elevens beste. Da er det en forutsetning at eleven blir hørt og får si sin mening.

Skoleledelsen redegjør for at de arbeider med barnas rettigheter som er nedfelt i Barnekonvensjonen, også med elevene, mest i forbindelse med FN-dagen. Videre mener ledelsen at disse to artiklene nå er tatt med i arbeidet rundt ny overordnet del av læreplanen. Rektor forteller at skolen scorer dårlig på dette punktet i elevundersøkelsen, noe som lærerne i etterarbeidet har vært noe forundret over, og at de derfor har «en vei å gå».

I egenvurderinger og intervjuer viser lærerne fort til elevsamtalene og kontaktmøtene. Enkelte redegjør for at de daglig lytter til hvordan elevene opplever arbeidet med hvert enkelt fag i skoletimene. I slike situasjoner gjør de fortløpende tilpasninger. Enkeltlærer forteller at de prøver å variere gruppen rundt elever som sliter for ikke å stigmatisere dem når de skal arbeide for eksempel på grupperom eller på et annet klasserom. Noen tilpasser lekse- og lesmengde. Av egenvurderingene ser vi at enkelte lærer mener de kan bli flinkere til å vektlegge elevens synspunkter, og andre svarer at det ligger implisitt i lærerens profesjonelle skjønn å arbeide for elevens beste, særlig når de setter i verk egne, tilpassede tiltak for eleven. Noen svarer at de gjennomfører tilpassede tiltak dersom rammebetingelsene er til stede, og andre igjen svarer ikke direkte på spørsmålet. Det kommer ikke fram en felles holdning til dette i kollegiet. Vi er likevel ikke i tvil om at lærerne er opptatt av, og gjør tilpasninger for elevene med de beste intensjoner.

Tilrettelegging eller valg av oppgaver i den hensikt å tilpasse til elevens evner og forutsetninger, synes ikke å være basert på at elevens synspunkter er vektlagt, eller at den er vurdert til barnets beste. For oss er det uklart om artikkel 3 og 12 i Barnekonvensjonen er tatt opp i felles kollegium der de har reflektert rundt hvilken betydning artiklene har i denne sammenhengen; hvordan lærerne skal ta hensyn til elevens stemme og vurdere barnets beste når de gjennomfører tiltak som skal være tilpasset elevens evner og forutsetninger.

Med bakgrunn i de svarene vi har fått i tilsynet er vår konklusjon at rektor ikke sørger for at lærerne hører eleven og vektlegger elevens synspunkter, eller at de gjennomfører tiltak som er tilpasset elevens evner og forutsetninger og er til elevenes beste.

Rektor skal sørge for at lærerne som en integrert del av opplæringen vurderer om det er elever på 1. til 4.trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning. Dette er en del av undervisvurderingen i den ordinære opplæringen, og skolen skal ha et særlig fokus på elever på de laveste trinnene i de tre grunnleggende ferdighetene lesing, skriving og regning.

16

Ledelsen forteller at de er i gang med å gjennomføre 'Klassegjennomgang' på 1. - 4. trinn denne høsten, og at runde to skal være i april 2021, etter at alle har gjennomført kartleggingsprøvene for småtrinnet. Her skal to fra ledelsen (rektor/ass. rektor og inspektør 1. - 4.) og kontaktlærerne for klassen møte. Målet er å fange opp elever som har faglige eller sosiale utfordringer slik at skolen kan gjøre tiltak tidlig i skoleløpet. Som dokumentasjon har vi mottatt oversikt over møtet for hver enkelt klasse.

Videre redegjør de for at skolen har to leseveiledere som lærerne kan bruke både i forbindelse med kartlegging, og for å få råd og tips om tiltak i leseopplæringa. Veilederne kan gå inn fysisk i klassen for å modellere for lærerne, eller de kan ta ut elever for leseopplæring.

Lærerne forteller at de starter allerede i første klasse å følge med om noen elever faller ifra. Igjen blir den daglige, uformelle vurderinga og kartleggingene trukket fram. I første klasse er bokstavinnlæring det viktigste. Noen lærere sier at det er greit å fange opp elevens utfordringer når det er små klasser eller når de har stasjonsundervisning. Bare enkeltlærere nevner at lesing har vært et satsingsområde på skolen. Av mottatte læringsplaner for 2., 3. og 6.klasse ser vi at de hver dag starter med *Lesekvarten*, som er et tiltak for å bedre leseferdighetene i småskolen og på mellomtrinnet. Årlig lesekonferanse 1.- 4.trinn blir av enkelte nevnt som et nyttig verktøy i arbeidet med å vurdere om elevene blir hengende etter i lesing. Til denne dagen får lærerne et en forberedelsesoppgave der de skal reflektere rundt leseopplæringa og behovet de har for veiledning i arbeidet. Flere forteller at leseveilederne er tilgjengelig for alle ved behov. Likevel går det fram at det er ulik oppfatning blant lærerne hva de kan bruke leseveilederne til.

Fauske kommune har utarbeidet «Lesing er alle fags mor» som er en plan for språk- og leseopplæring for alle skolene i kommunen. Målet med denne planen er *'å sikre at alle barn i Fauske kommune skal bli gode nok lesere'*. Den er en overordnet strategi- og handlingsplan som angir retning og prinsipper for kommunens leseopplæring.

For oss synes det å være en felles holdning blant lærerne at det er viktig å sette inn tiltak tidlig for å hjelpe elever som henger etter. Det kommer ikke fram om de har bevisst kjennskap til lovverket om å ha et særskilt fokus på elever på 1.-4. trinn når det gjelder den første lese-, skrive- og regneopplæringa. Vi kan ikke se en systematikk i arbeidet, eller at det inngår som en integrert del av opplæringa. Skolen og kommunen har satset mye på å bedre leseferdighetene, men til tross for tiltakene både kommunalt og lokalt på skolen, vedgår rektor at skolen ikke har lyktes helt på området. Ingen i tilsynet har nevnt hvordan elever som henger etter med skrive- og regneopplæringen på 1.- 4.trinn, systematisk blir fulgt opp.

Statsforvalteren finner derfor at rektor ikke ivaretar kravet om å sørge for at lærerne som en integrert del av opplæringen vurderer om det er elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning.

Elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, skal raskt få egnet intensivopplæring slik at forventet progresjon blir nådd. Rektor er ansvarlig for at skolen har en bestemt fremgangsmåte for at elevene raskt får egnet intensivopplæring slik at de oppnår forventet progresjon. Skolen skal raskt sette i gang kortvarig og målrettet opplæring som en del av den ordinære opplæringen. Det er rektors ansvar å følge opp at lærerne følger fremgangsmåten som er bestemt.

Ledelsen viser i egenvurderingen til svar gitt i tidligere spørsmål, der blant annet *Veileder intensiv opplæring* er lagt med som vedlegg. I denne veilederen siteres opplæringsloven § 1-4 som omhandler tidlig innsats på 1. - 4. trinn. Ett av punktene der er imidlertid rettet mot alle lærere. Veilederen består av en matrise der det står hvilke kartlegginger eller tester lærer kan gjennomføre etter ulike bekymringer. I tillegg står det hva skolen skal/kan gjøre av tiltak og evalueringer. Av tilsynet går det fram at dette er en kommunalt utarbeidet plan for å sikre at elevene får hjelp så tidlig som mulig. I tillegg finnes det et skjema for registrering av intensiv opplæring som skal dokumentere elevens problem, begrunnelsen for at skolen tilbyr et tidsbegrenset, intensivt tiltak med mål, ansvarlig for gjennomføring, og hvordan skolen har tenkt å gjennomføre tiltaket.

I tilsynet avdekker vi stor variasjon om lærernes kjennskap til denne veilederen. Alle som nevner den, eller som har lagt den med som vedlegg til egenvurderingen, er lærere på 1.-4. trinn. De nevner den både i forbindelse med å vurdere om eleven blir hengende etter i fagene, og om de følger dem opp. Skolens to leseveilederne kan bli kontaktet og brukt i forbindelse med spørsmål rundt intensiv opplæring. De kan også være behjelpelig med å finne egnet opplegg for elever som trenger det, for eksempel lesekurs.

Hvordan skolen gjennomfører intensivopplæringa (framgangsmåten) er i liten grad redegjort for i tilsynet. Lærere på mellom- og ungdomstrinnet forteller for at de kan ta ut elever i norsk, matematikk eller engelsk for tettere oppfølging over en periode, andre sier at de kan gjøre det i alle fag. Lærer på ungdomstrinnet viser til leseopplæringsplanen, i tillegg til at skolen har 'ekspertise' på området. I elevens IUP (individuelle utviklingsplan) kan lærer også utforme mål som blir fulgt opp av skolen og heimen sammen. Lærerne forteller også 'at de gjør så godt de kan' eller at det blir gjort noe dersom rammevilkårene er til stede.

Vår vurdering er at det ikke er en felles forståelse av at skolen skal sette inn intensivopplæring for 1.-4. klasseelever som henger etter i lesing, skriving og regning. Det synes som om lærerne selv velger hva eller om de vil gjøre noe. De har ikke en klar oppfatning om at skolen skal ha en egen framgangsmåte for intensivopplæringen. På bakgrunn av stor variasjon i svarene, finner vi at skolen ikke har en bestemt framgangsmåte for at elevene raskt får egnet intensivopplæring slik at de oppnår forventet progresjon.

Skolen kan gi den intensive opplæringen som eneundervisning i en kort periode bare hvis det er til det beste for eleven. Rektor er ansvarlig for å følge opp at eneundervisning bare skjer hvis det er til det beste for eleven. Eneundervisning skal være kortvarig.

I egenvurderingen har ikke ledelsen gitt noe konkret svar på dette, og viser til tidligere svar rundt intensiv opplæring 1.- 4.trinn. De gir heller ikke tydelige svar i intervjuene.

De lærerne som svarer på dette spørsmålet, viser igjen til *Veileder intensiv opplæring*. Videre redegjør enkeltlærer at de prøver å organisere dagen slik at det gir rom for små, intensive økter i perioder for elever som har behov.

Vi ser av registreringsskjema for intensiv opplæring at eneundervisning er et mulig tiltak i forbindelse med intensiv opplæring. Med de få og mangelfulle svar vi har fått på området gjennom tilsynet, er vår vurdering at rektor ikke følger opp eventuell eneundervisning, at den er kortvarig og bare skjer hvis det er til det beste for eleven.

4.3 Våre konklusjoner

- Rektor sørger for at lærerne, som en integrert del av opplæringen, vurderer behovet for tilpasset opplæring.
- Rektor sørger ikke for at lærerne
 - hører eleven og vektlegger elevens synspunkter ut fra elevens beste
 - gjennomfører tiltak som er tilpasset elevenes evner og forutsetninger
- Rektor sørger for at lærerne, som en integrert del av opplæringen, vurderer om det er elever på 1.-4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning.
- Rektor sikrer ikke at elever på 1.-4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning
 - raskt får egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd eller
 - får den intensive opplæringen som eneundervisning i en kort periode hvis det er til elevens beste.

5 Våre reaksjoner

5.1 Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at dere ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger dere å rette opp følgende, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven § 30-4:

A. Underveisvurdering for å øke elevenes læringsutbytte

Kommunen må sørge for at skolen gir underveisvurdering som bidrar til at elevene når målene for opplæringen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10 første og andre ledd.

Kommunen må i den forbindelse se til at:

1. rektor følger opp at lærerne involverer elevene i vurderingen av eget læringsarbeid.

B. Underveisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring

Kommunen må sørge for at skolen vurderer og følger opp den enkelte elevens utbytte av

opplæringen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-10, jf. opplæringsloven §§ 1-3 og 1-4, og barnekonvensjonen art. 3 og art. 12.

Kommunen må i den forbindelse se til at rektor sørger for at lærerne:

1. hører eleven og vektlegger elevens synspunkter ut fra elevens beste.
2. som en integrert del av opplæringen, vurderer om det er elever på 1.-4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning.

Kommunen må også sørge for at:

3. Rektor sikrer at elever på 1.-4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, raskt får egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd.
4. Rektor følger opp at elevene på 1.-4. trinn får den intensive opplæringen som eneundervisning i en kort periode hvis det er til elevens beste.

19

5.2 Oppfølging av påleggene

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal dere erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Frist for innsending er 30.04.2021. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

6 Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Gunn Elisabeth Johannessen
Tilsynsleder

Nina Skille
Tilsynsmedarbeider

Vedlegg: DOKUMENTASJON

Dokumentasjon lagt ved i RefLex:

- Tiltaksplan for elevenes psykososiale miljø
- Elevsamtaleskjema 2020 mal (Kraft i Fauskeskolen)
- Referat fra elevråd u-trinn 10.09.20
- Referat fra elevråd 1.-4. trinn 24.09.20
- Møteplan 2021-2021 elevråd 1.-4. trinn
- Møtereferat SU/SMU
- Konstituering av FAU 23.09.2020
- Virksomhetsplan
- Etisk plattform for Fauskeskolen
- KRAFT i Fauskeskolen
- «Se eleven innenfra» - oppgave
- «Se eleven innenfra» - utdrag
- Fellesinfo 28.10.2019
- Fellesinfo 12.09.2020
- Fellesinfo 05.10.2020
- Relasjonskartlegging i klassen høst 2020
- Referat fra teammøte
- Plan for bruk av utviklingstid
- Etterarbeid elevundersøkelsen
- Info om EU til foreldre og foresatte (Udir)
- Mal 9A-individuell tiltaksplan 2018
- Mal 9A-individuell tiltaksplan 2020
- Fokusområder for miljøterapeuter
- Inspeksjonsplan 3.trinn
- Trivselsskjema 3.trinn
- Klasseregler 7B
- Div. klasseregler dokumentert med bilder
- Elevsamtaler 7.trinn 04.10.2019
- Elevsamtaler u-trinn - mal
- Padlet VFL Utviklingstid
- Vurdering minitalk (10.trinn)
- Matteinnføring rød og blå - to eksempler
- My hometown (5.-7.trinn)
- Uteskoleboka 1.-4.trinn
- Regnbuearket 30.09.20
- Læringsplan uke 41-42 3.trinn
- Undervisningsopplegg – samtidskunst m/kompetansemål
- Plan for klassegjennomgang
- Fellesinfo VFL
- Case – tilpasset undervisning
- Mal S-team-møter
- Møteplan S-team 2020-2021
- S-team sirkel

- Samarbeid skole -PPT
- Veileder intensiv opplæring
- Registreringsskjema intensiv opplæring
- Leseplan "*Lesing er alle fags mor*" (Fauske kommune)
- Status og handlingsplan for leseopplæringa
- Refleksjonsspørsmål til lesekonferansen
- Referat fra lesekonferanse
- Kartleggingsprøve lesing 2.trinn (Udir)
- Kartleggingsprøve regning 2.trinn (Udir)
- Elevenes psykososiale miljø – oppgave
- Teamarbeid – oppstart
- Padlet skolemiljø
- Kontaktmøtemaler for ulike trinn 1.-2., 3.-4. og 5.-7.: skjema for heimen og skjema for lærer

Ettersendt dokumentasjon:

- Møteplaner for FAU, SU/SMU og Elevråd 2020/2021
- Eksempler på læringsplaner – 6.trinn, 8.trinn og 10.trinn
- Trivselsskjema 1.-4 o.l.
- Eksempel på egenvurderinger faglig og sosialt
- Maler på for vurdering i fag og egenvurderinger
- Teamkontrakter fra alle team
- Eksempler på notat fra elevsamtaler og kontaktmøte
- Eksempel på IUP
- Eksempel på opplegg i kroppsøving med kriterier
- Eksempel på vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse
- Opplegg for skolens fellesdag om vurdering/vurderingspraksis 20.11.20

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Fridtjof Nansens vei 11, Pb 1405, 8002 Bodø

(Konstituerende) MØTE – FAUSKE OG BODØ 2024

15.12.2020, kl. 13.00

Tilstede: Irene Larssen (Salten Mat)

Trine Stenvold (Fauske Næringsforum)

Tove Mette Mæland, Norland Fylkesmuseum

Sigrun Fostad, Fauske kulturskole

Gunn Listbeth Pedersen, klubblleder/Fauskes ungdomsråd

Elin Rønningen, Fauske bibliotek

Kristian Amundsen, FAUNA

Bjørn Skoglund, Fauske kino

Gro Anita Olsen, Fauske frivilligsentral

Ketil Hugaas, enhetsleder Kultur og idrett

Fra Bodø 2024: Henrik Dagfinrud Sand, programsjef

André Wallann Larsen. direktør (fra kl. 13.50)

Henrik Dagfinrud Sand presenterte søknaden fra Bodø som resulterte i ECC 2024.

Hva er et prosjekt og hva er en produksjon ?

Det etableres i disse dager nettverk av areidsgrupper rundt i kommunen/distriktene.

Articulation – prosjektets navn

Et moderne arktis med levende mennesker.

Presentasjonsfilm brukt i søknadsprosessen ble vist.

Konseptet ECC:

Målsetting: Man skal hegne om og prioritere mangfoldet av kulturer i Europa. Felles egenskaper og idèer som høyrer folkets fellesskapsfølelse.

Nøre opp under begrepet kultur og hva det kan ha å si i den langsiktige strategier og prioriteringer-

Mangfold - Fellesskap - Utvikling

Hva er profil, strategi og kultur for dette programmet/prosjektet ?

Identitet og tilhørighet

Bakgrunn:

2014 Stormen bibliotek og kulturhus

Hvordan skal man samarbeide med kommunene rundt Bodø ?

«Å bringe mennesker sammen...»

En attraktiv region å bli boende i, eller returnere til.
20-40 åringer: Førsteprioritets målgruppe. Ungdom/unge voksne.

Puls

Forslag til program.

Hva er retningen på det kreative arbeidet ? Hvordan kan det struktureres ?

13.1. Andenes – får sola tilbake. Oppstart.

20.3. Vårjevndøgn

22.5. Midtsommergalskap

22.9. Høststorm

29.11. Arktisk lys/gjenskin

Slagord: From cold to cool

Synergivir

Tillit

Andrè Wallann Larsen:

Samfunnsprosjekt.

Hvordan jobbe opp mot Fauske i denne prosessen ?

Koble oss opp mot Salten Regionråd.

Konkrete tanker om prosjekter :

Kristian Amundsen: Hvordan kan reiselivet bidra inn i prosjektene ?

Opprettelse av møtepunkter (Regional advisory board) opprettes i løpet av våren 2021.

Den Kulturelle Skolesekken

Matkultur (kortreist mat)

Hvilke nettverk finnes allerede ?

Bli mere bevisst og lære hva man gjør andre steder i Nordland for å få til et bedre samarbeid.

Frivillighetens ressurser ?

Samarbeid med andre ECC'er i 2024 ?

Nina Morvik – gjenvinningsprosjekt. Connecting Waste.

Sceneprosjekter ? (å la «Ulven» og «Greasen»)

Malmveien (historien om rikdommene i Sulisfjellet).

Bruke den hverdagen man har!

Økonomisk fundament.

Fylkeskommunen 50 MNOK

Bodø kommune 50 MNOK

Sponsorfinansiering m.m.

Kristian: Vi må ikke ha begrensninger selv om «KØB'en» er meget svak

Trine Stenvold: Vi får næringslivet med. Vi har stor tro på prosjektene.

Irene Larssen: Erfaringene med to år med festivaler er meget gode. Også næringslivet.

Ønsker gjerne å jobbe videre i forhold til Bodø 2024.

Et ønske til arbeidsgruppa som vil bli etablert:

Se på kriteriene som er nevnt i søknaden/strukturen for Bodø 2024.

Aktiverer de unge med tanke på utforming av «ungt» innhold.

Ungdomsråd ?

Ikke la oss begrense! BRAINSTORMING!!!!

Kultur uten apparatet rundt = da sitter du kun på øverommet.

Næringslivet skal ikke bare tjene penger.

Lokal sponsing.

Hva har vi i dag som vi har lyst til å fortelle om ?

Hvor skal vi være i 2025 ? Strategi !

Hva er kultur ? Definisjon !

Hva ønsker vi å prioritere ?

Motivering av folket. Engasjement!

Nytt møte: Medio januar 2021.

Møtet avsluttet kl. 15.10.

KH/-

Tilstede:

Lena Holmström (folkehelserådgiver),
Irene Larssen og Hege Ruud (Salten Mat),
Jørgen Kaasen Engen (FAUNA),
Steinar Nymo (identitetsprosjekt),
Bjørn Skoglund (kommunens arrangementsansvarlig),
Mona Mosti (Kobberløpet),
Tove Mette Mæland (Nordlandsmusèet),
Trine Stenland (Fauske Næringsforum),
Gunn Lisbet Pedersen, (Ungdommens Hus),
Sigrun Fostad, (kulturskolerektor),
Elin Rønningen, (biblioteksjef),
Gro Anita Olsen, (daglig leder Frivilligsentralen)
Turid Willumstad, (idrettsrådet),
Ketil Hugaas, (enhetsleder Kultur og Idrett),

HVA ER FAUSKE ??

Industrihistorie
Vinterfestival
Kultur/Idrett
Samfunnshistorie
Gulrotbygda Valnesfjord
Sjømatnæring
Oppdrett
Marmor
Trygg plass å bo
Hele kommunen vs. Splittet kommune (-:
Gode oppvekstvilkår/Trivsel
Handelssted
Billedkunst
Framsnakking !
Aktive lag og foreninger
Stor frivillighet
Dansemiljø (Idrett)
Arrangørby - Arrangementskompetanse
Gode artister/Idrettsutøvere som er laget i Fauske
Uberørt natur
Nasjonalparker
Inkludering: Tilflyttere/personer med spesielle behov
Sjunkhatten FHS (?)
Sentral beigggenhet

God nabo
Midt i Salten – midt i «hjertet»
Grotter
Grenser til Sarek/Padjelanta/Stora Sjöfallet/Junkerdalen
Fjord OG fjell
Samisk kultur

Pillarar i Fauskes bidrag til BODØ 2024:

FIRE KNUTEPUNKTER/TREFFPUNKTER (kfr. Logo) = pillarar
I midten er det som samler kommunen.

KULTUR	NÆRING	NATUR	FOLK
VINTER	VÅR	SOMMER	HØST
NORD	VEST	ØST	SØR

MAT
Fish and ships
Våre råvarer benyttet i europeiske matretter
Sellkaker
Mikse tradisjonelt med nytenikng
Ungdom og mat
Klippfisk = Bacalao
Kfr. årssyklus

GRENSELØS KULTUR OG NATUR
Samisk kultur/Nordkalott/Samenes nasjonaldag
Kobberløpet

KULTUR

Slusk
Kulturskoleprosjekt
Tøvat barneteater
Kommunesamlende kulturprosjekter
Fjellveimarsj
Hvem er den egentlig Sulisværingen ?
Visuell kunst ??? à la Tranøy....
Unge skribenter/forfattere bosatt i Fauske
Salten Kultursamarbeid ?
Arctic Race
Landsturnstevne

NÆRINGSLIV (libero)

Kraft
Handel
Marmor

Turisme/Reiseliv (til lands og til vanns og under vannet)
Grottevandring
Oppdrett
Ankerske
Safir
Mineraler
Reindrift
Landbruk
Fiske
Transportnæring
Besøksgruva/Gruvemusèet
Bosetning fra vikingtida

NATUR

Prosjektmål: Boost/Grunn/Anledning til å samle HELE kommunen.

Kfr. ny samfunnsplan! Hvor er den nye «veien»? Visjon til å bli en samlet kommune.

Husk å konferere med barn/ungdom i prosjektarbeidet!

Viske ut fordommer!

MINDRE ARBEIDSGRUPPE:

Bjørn Skoglund
Sigrun Fostad
Gunn-Lisbeth Pedersen
Elin Rønningen
Gro-Anita Olsen
Trine Stenvold
Mona Mosti
Lena Holmström
Ungdomsrådet (2 representanter)
Eldrerådet (1 repr.)

Ansvarområde:

Repr. fra innvandtermiljøet.

Få ut informasjon! Forankring i befolkningen! Oppfordre til innspill!

Gruppa utarbeider mandat til «spesial»-gruppene.

KS: «La oss gjøre det sammen.»

Økonomi: Sjekk med Bodø 2024 om midler til en del prosjekter ?
Andre midler ?

Pre-presentasjon for Bodø 2024 før sommeren.

Kommunikasjonsplan må utarbeides.
UNDOMMEN MÅ VÆRE MED!

Neste møte i denne gruppa: 23. mars, kl. 13.00.

Møtet slutt kl. 15.00
KH/-

Tallene viser til antall barn, dvs. at en melding som omhandler to barn teller som to meldinger.
Tall i kursiv gjelder for samme periode/dato året før.

Nye meldinger: Her telles kun én melding pr. ny sak	16	<i>10</i>	Hittil i år: 162	<i>152</i>
Av disse - henlagte meldinger: Dvs. undersøkelser innledes ikke	3	<i>6</i>	Hittil i år: 41	<i>49</i>
Meldinger i aktive saker: Utløser ikke nye undersøkelser	-	<i>2</i>	Hittil i år: 29	<i>57</i>
Undersøkelser innledet:	7	<i>8</i>	Hittil i år: 107	<i>115</i>
Undersøkelser slutført:	4	<i>11</i>	Hittil i år: 92	<i>99</i>
Av disse - slutført innen frist:	4	<i>11</i>	Hittil i år: 87	<i>99</i>
Status pr 31.12.20				
Venter på undersøkelse:	1	<i>2</i>		
Under undersøkelse:	24	<i>28</i>		
Barn som venter på tiltak: Dvs: undersøkelse fullført, men tiltak ikke iverksatt	0	<i>2</i>		
Tiltak totalt for Fauske kommune				
	Pr 311220		Samme tid i fjor	
Barn under omsorg:	23		22	
Barn plassert i fosterhjem:	22 + 3 frivillig		21	
Barn plassert i institusjon:	2		1	
Barn hjelpetiltak 0 - 18 år :	33		44	
Tiltak ettervern over 18 år:	9 herav 4 i fosterhjem		8	

Kommentar:

En liten økning i antall meldinger fra 2019 (10 flere). Vi ser ikke dette i sammenheng med stengte skoler og barnehager i vår. Vi hadde ikke spesiell økning i etterkant av åpning, noe andre kommuner har meldt.

Vi har hatt redusert kapasitet siste kvartal pga. vakante stillinger siden oktober. Ansettelser har stått på vent pga. budsjettforhandlinger, og evt. overtallige andre

steder i kommunen. Dette er nå avklart, og vi er i gang med ansettelser. I tillegg har vi i perioden hatt flere sykemeldinger av somatiske årsaker. Den reduserte kapasiteten har medført en del fristoverskridelser på undersøkelser, men alvorlige saker har blitt prioritert.

Vi har hatt flere alvorlige meldinger på slutten av året, som også medfører plassering utenfor hjemmet. Noen forhåpentligvis kortvarige, men noen sannsynligvis langvarige eller permanente.

Pga. endring i fagsystemet oppgis ikke lengre «meldinger i aktive saker». Disse meldingene vil fra januar-rapporten telles sammen med øvrige meldinger. Dette vil medføre at det vil se ut som en økning i antall meldinger. Vi justerer fjorårets tall slik at de blir sammenlignbare.

Fra 2021 er det lovpålagt med en tilstandsrapport fra barnevernet som skal legges fram for kommunestyret. Denne kommer i løpet av høsten.

Fauske den 22.01.21

Ulf Flønes
Barnevernleder

Tallene viser til antall barn, dvs. at en melding som omhandler to barn teller som to meldinger.
Tall i kursiv gjelder for samme periode/dato året før.

Nye meldinger: Her telles kun én melding pr. ny sak	15 15	Hittil i år: 15 15
Av disse - henlagte meldinger: Dvs. undersøkelser innledes ikke	2 2	Hittil i år: 2 2
Undersøkelser innledet:	6 7	Hittil i år: 6
Undersøkelser sluttført:	7 18	Hittil i år: 7 18
Av disse - sluttført innen frist:	5 18	Hittil i år: 5 18
Status pr 31.01.		
Venter på undersøkelse:	0 5	
Under undersøkelse:	23 17	
Barn som venter på tiltak: Dvs: undersøkelse fullført, men tiltak ikke iverksatt	0 2	
Tiltak totalt for Fauske kommune		
	Pr d.d	Samme tid i fjor
Barn under omsorg	21	22
Barn plassert i fosterhjem:	22 + 4 frivillige	22
Barn plassert i institusjon:	2	1
Barn hjelpetiltak 0 - 18 år:	31	42
Tiltak ettervern over 18 år:	11	9

Fauske den 31.01.2021

Som beskrevet i rapport for desember vil det pga. endringer i fagsystemet vil meldinger i aktive saker heretter telles sammen med øvrige meldinger. Fjorårets tall er justert slik at de er sammenlignbare.

Nedgang på 2 barn under omsorg siden desember. Disse er blitt 18 år, og går over på frivillig ettervern i fosterhjem og institusjon.

Vakant stilling er under ansettelse, så bemanning kommer etter hvert opp på normalt nivå.

Fra 1.1.22 slår barnevernsreformen inn, der kommunen vil få et utvidet ansvar overført fra staten. Dette vil ikke minst ha en økonomiske konsekvenser, siden mange refusjonsordninger faller bort – samt at kommunale egenandeler vil stige. Kommunene vil få dette kompensert med et økt rammetilskudd (utregnet etter nøkkeltall)

Jeg vil anbefale Bufdirs hjemmesider: <https://bufdir.no/Barnevern>

Det som er nytt av i år er en årlig tilstandsrapport til kommunestyret. Det er også beskrevet på Bufdirs sider: <https://bufdir.no/Barnevern/Fagstotte/tilstandsrapportering/>

Her er det også informasjon til deg som folkevalgt.

Vi regner med at tilstandsrapportering er ferdig i siste halvår 21.

Ulf Flønes
Barnevernleder

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 21/3651 Arkiv sakID.: 21/594	Saksbehandler: Trond Heimtun
Sak nr.		Dato
015/21	Formannskap	23.03.2021
	Kommunestyre	

Sikring av Farvikkbekken - endring av finansiering

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

Fauske kommunestyre ber Kommunedirektøren iverksette sikring av Farvikkbekken i tråd med de strengeste anbefalingene fra Rambøll. Saken kommer til ny politisk behandling når mer konkret prisbilde foreligger.

Vedlegg:

15.03.2021	Søknad NVE - signert	1469137
15.03.2021	201906293-12Avslag på søknad om sikringstiltak mot Farvikkbekken ved Fauskemyra	1469138
15.03.2021	G-Notat-02 med merknader	1469208
15.03.2021	5180717-RIG04 Farvikkbekken, ny vurdering av sikringstiltak	1469209
15.03.2021	vedr. Farvikkbekken - avslag på søknad om sikringstiltak	1469211

Sammendrag:

Vestmyra skole ble bygget og ferdigstilt i 2016/2017. Til forutsetning for byggetillatelsen lå det til grunn omfattende geotekniske undersøkelser basert på de grunnforhold som er i og rundt området Farvikkbekken.

Det har vært gjentatte og tidskrevende runder mot NVE og geotekniske miljø i Norconsult, Rambøll og Multiconsult for å finne det korrekte nivå på utførelse og sikring.

I utgangspunktet var det funnet et nivå på sikring der NVE mentlig skulle være med å dekke kostnader med en gitt andel basert på sikring opp mot bebyggelsen i Kirkeveien, dette frafalt NVE i senere runder da de ville ha en ny vurdering av tiltakene basert på en mer konservativ vurdering.

De geotekniske vurderinger som er gjort er da på en noe enklere og mindre kostnadskreven metode, og har ikke like god sikring mot bebyggelsen i Kirkeveien.

Likevel, anbefalinger fra de geotekniske miljø anbefaler likevel å sikre med den mest omfattende metode.

Saksopplysninger:

Sakens forløp er som følger:

I forbindelse med byggingen av Vestmyra skole som ble ferdigstilt 2018, ble det opparbeidet et ganske stort uteområde. Like inntil uteområdet renner Farvikkbekken forbi. Farvikkbekken går gjennom ustabile leirmasser og i bekkeløpet foregår en erosjon som er vurdert som en sikkerhetsrisiko som har eksistert lenge. Det er bla tidligere gjort utbedringer av deler av området i regi av NVE. Som en del av arbeidet

med å klargjøre skoletomta ble det gjort omfattende grunnundersøkelser og geotekniske vurderinger utført av Multiconsult.

Konklusjonen på disse undersøkelsene er selve skoletomta ikke er utsatt for kvikkleireskred. Det ble imidlertid påpekt at deler av uteområdet og spesielt skråningen ned mot Farvikbekken må erosjonssikres med etablering av vegetasjon samt planering og plastring ved foten og bunn av bekken.

Krav til å utbedre området mot Farvikbekken.

I forbindelse med byggesaksbehandlingen av Vestmyra skole og uavhengig kontroll utført av Rambøll i 2016 er det blitt meldt inn i et avvik angående sikring av Farvikbekken. Avviket konkluderer med at området mot Farvikbekken ikke er sikret tilstrekkelig iht. dagens regelverk og må utbedres.

Avvikene begrunnes med at prosjektering og utførelse ikke er tilfredsstillende etter de nye retningslinjene i TEK 10 og NVE mhp skredfare. Det påpekes også at områdestabiliteten ikke er avklart for hele byggesaken.

Fauske kommune er tilsynsmyndighet og pålegge utbygger (også Fauske Kommune) å utbedre avviket.

Med bakgrunn i avvismeldingen og sluttrapport fra uavhengig kontrollerende, ble det i gang satt et større arbeid der byggherre (Fauske kommune) i samarbeid med entreprenøren bestilte nye geotekniske utredninger og vurderinger av områdestabiliteten fra Norconsult as som ansvarlig prosjekterende for Hent.

Resultatene av dette arbeidet er oppsummert i rapportene 514638-RIG-NOT-06, 5145638-RIG07 samt 5145638-RIG08.

Rapportene inneholder en omfattende dokumentasjon og utredning som omhandler

områdestabiliteten for skoleområdet.

Det konkluderes med at det iht dagens regelverk kreves absolutte sikkerhetsnivå for skråningen ned mot bekken, for å tilfredsstille krav i henhold til NVEs kvikkleireveileder og Eurokoden. Med dagens situasjon er disse ikke tilfredsstillt. Det må derfor gjøres stabiliserende tiltak med 10 % bedring av stabiliteten.

Kortversjonen på anbefalingen for stabiliseringsmetode er som følger:

- Det etableres en motfylling på vestsiden av Farvikbekken for å oppnå tilfredsstillende forbedring av området. Oppfylling minst til kote +24,5 med helning 1:1,5 ned mot bekken for å oppnå krav til forbedring av områdestabiliteten
- I tillegg skal begge sider av bekken erosjonssikres i en lengde på ca 230 m. Erosjonssikringen skal omfatte begge sider av elveløpet. Sikringen føres ca 1,5 m over bunn.
- Gjennomføringen av nevnte tiltak vil forbedre stabiliteten i det aktuelle området med 10%, og vil dermed tilfredsstille kravet iht gjeldende regelverk.

I tiden etter fremleggelse av nevnte rapporter er det blitt avholdt flere møter mellom Fauske kommune og Hent/Norconsult for å drøfte problemstillingen og gjennomføringen av mulige tiltak. Det ble også holdt møte med NVE og Fylkesmannens miljøavdeling på dette tidspunkt.

I møte 23.06.17 ble det også trukket inn at skråningen fra Farvikbekken mot boligområdet sør/øst ikke tidligere er utredet geoteknisk, og at dette burde tas med i det videre arbeid med rassikring av Farvikbekken.

Hent As som totalentreprenør for Vestmyra skole anser ikke at problemet med Farvikbekken ligger innenfor deres kontrakts ansvar og er ikke innstilt på å påta seg noe videre arbeid med

saken.

Fauske kommune har sagt seg enig i dette og aksepterer at Hent trekker seg ut og overlater ansvaret for videre arbeid med Farvikbekken til byggherre.

Undersøkelse av Områdestabilitet for boligområde sør

Som resultat av drøftingene i møtet 23.06.17 ble det besluttet å utvide arbeidet med å få utredet områdestabiliteten for Farvikbekken til også å omfatte boligområdet mot sør.

Norconsult ble engasjert for å utføre en slik vurdering og utredning.

Samtidig ble Rambøll engasjert for å utføre grunnundersøkelser og kjøre et utvidet boreprogram som skulle dekke hele det aktuelle området for Farvikbekken.

Etter lang tids venting har Norconsult nå gjort ferdig sin del av arbeidet og vi fikk overlevert siste versjon av deres rapport – 5180717-RIG01 den 24.05.2019. Rapporten er kvalitetssikret av Rambøll som uavhengig kontrollerende foretak.

Omfanget av arbeidet som er gjennomført i denne omgang er som følger:

1. Utredning, kartlegging og vurdering av området sør for Farvikbekken samt av hele området basert på nye utførte grunnundersøkelser av Rambøll 29.11.17
2. Stabilitetsberegninger i noen kritiske snitt for begge områdene nord og sør for Farvikbekken.
3. Kartlegging av 2 nye kvikkleirefaresoner (Fauskemyra nord og Fauskemyra sør).
4. Faregradsvurdering for begge sonene.
5. Tilrådning og konklusjon mht. stabiliserende tiltak og videre framdrift for prosjektet
6. Vurderingsrapport – en fullstendig utredning av Farvikbekken

Veien videre – langtekkelig og tidkrevende prosess

Etter først en langtekkelig prosess med Norconsult og Rambøll for å få verifisert og godkjent deres rapport 5180717 – RIG01 har det også vist seg at det har vært svært tidkrevende å få arbeidet brakt fremover etter at Norconsult avleverte sin rapport 24.05.19.

Møte 29.05.19

Fauske kommune innkalte til møte 29.05.19 for gjennomgang av rapporten og planlegging av det videre arbeide. I møtet deltok NVE, Norconsult og Fauske kommune. Det ble i møtet også diskutert hvilke mulige veier som kan være aktuelle å gå for å komme videre med prosjektet, og for å få forbedret stabilitet for hele området som nå er vurdert som skredutsatt.

Fra kommunens side ble det gitt uttrykk for at en er svært fornøyd med det arbeidet NVE har gjort med utbedring av rassikring i nedre del av Farvikbekken og at det ville være fordelaktig om NVE nå kunne fortsette sitt arbeid slik at også det aktuelle området mot boligområde sør og skoleområdet blir tatt med.

NVE oppfordrer kommunen til å fremme søknad på bistand til sikring der alle momenter i saken fremkommer. NVE sier også at for å kunne ta stilling til oppfølging fra deres side må kommunen så snart som mulig sende en søknad om bistand til NVE der saken belyses og der alle relevante fakta, rapporter mm er inkludert. NVE vil basert på dette ta stilling til om de kan prioritere bistand, og hvilken ordning som eventuelt er aktuell.

På denne bakgrunn har Fauske kommune fremmet søknad om faglig bistand fra NVE til planlegging og

gjennomføring av sikringstiltak mot skredfare ved Farvikbekken, samt også økonomisk støtte til gjennomføring av prosjektet.

Søknadsbrevet er satt opp utfra NVE's krav og oppsett av kulepunkter for slik søknad. Søknad ble oversendt NVE 26.06.19

Møte 19.11.19

Fauske kommune innkalte så til nytt møte 19.11.19 med NVE/Norconsult for avklaring videre prosess og for etterlysning reaksjon på søknad NVE.

Tema for møtet ble i hovedsak knyttet til faregradsvurderingen og spesielt mht erosjon som Norconsult har gjort. NVE gir uttrykk for at det fortsatt er stor usikkerhet knyttet til erosjon og at de trenger en nærmere vurdering av faregrad for å kunne gå videre i sitt arbeide.

En ny vurdering av faregrad kan bety at tiltakene som må gjøres med å sikre Farvikbekken blir mindre omfattende enn tidligere antatt.

Desember 2019 - Befaring og rapport erosjonsfare Norconsult

Med bakgrunn av nevnte møte ble Norconsult engasjert til å gjøre en grundigere undersøkelse mht erosjon og faregradsvurdering av Farvikbekken. Det ble gjort befaring desember 2019 og Norconsult utarbeidet rapport som ble oversendt NVE 27.02.20.

Møte 10.03.20

Nytt møte avholdt med NVE/Norconsult 10.03.20 der tema var gjennomgang av revidert rapport fra Norconsult som omhandlet erosjonsgrad i bekken. NVE gir uttrykk for at det fortsatt er usikkerhet knyttet til erosjon og faregrad/faresoner utfra rapporten og det arbeide Norconsult har gjort. Det avtales at Norconsult og NVE v/Stein-Are Strand avklarer seg imellom mht nye vurderinger som må gjøres på løseområder og størrelse på disse.

Det avtales videre i møtet at NVE gjennomfører egen befaring av området og at dette blir gjort ila juni/juli 2020

Befaring/møte 07.10.20 – saken tar en ny vending

På grunn av Coronapandemien ble befaringen og avtalt møte først gjennomført 7.okt 2020. NVE, Norconsult og Fauske kommune deltok på befaringen.

Med bakgrunn i befaringen og drøftingen i etterkant av denne, vurderes det av de nevnte parter at det undersøkte området i Farvikbekken ikke synes å utgjøre noen større erosjonsfare og at omfanget av stabiliserende tiltak må vurderes på nytt.

Saken tar med andre ord en ny vending. Spesielt overraskende er det at NVE allerede under befaringen gir uttrykk for at de vurderer skredfaren i Farvikbekken for liten, og at dette ikke er et prosjekt som de vil prioritere mht. å bistå med økonomisk bistand.

Oktober 2020 Norconsult – prinsippnotat for ny vurdering sikringstiltak for utomhusområdet

Med bakgrunn i befaringen har Norconsult gjort en ny geoteknisk vurdering av erosjonsfare og foreslår alternativt at det nå kun legges opp til sikringstiltak i området for utomhus Vestmyra skole, at sikringstiltakene endres fra tidligere å omhandle motfylling i bakkeskråning på sør og nordsiden samt erosjonssikring av bekkeløpet, til en ny løsning der de foreslår avlastning/nedplanering av

skråningstoppen i området opp mot skoletomta.

Beskrivelsen angir en nedplanering over en delstrekning på ca 300 meter og i en horisontalavstand på 20-25 meter fra skråningstopp med en gjennomsnittlig gravedybde på 0,5 – 1,0 meter.

November 2020 NVE – avslag på søknad om sikringstiltak mot Farvikbekken

NVE melder i brev til Fauske Kommune, dat. 11.11.2020 at de ikke vil gi bistand til planlegging eller gjennomføring av det omsøkte tiltaket.

De henviser til vurderingene gjort under befaringen 7.okt 2020 og rapporten fra Norconsult 5180717 – RIG -04, og sier at de vurderer at det er liten sannsynlighet for at erosjon skal utløse skred som kan ramme bebyggelsen sør for Farvikbekken. Videre sier de at det er lite erosjon i bekken, og sammen med moderate høydeforskjeller og at kvikkleira ligger dypt er skredfaren liten.

Avslaget på søknaden begrunnes også i at NVE ikke har midler til å dekke alle tiltak som blir meldt inn og må prioritere tiltakene som har høyest samfunnsmessig nytte i forhold til kostnadene.

Januar 2021- Rambøll - uavhengig kontroll

Rambøll har gjort en uavhengig vurdering og kvalitetssikring av prinsippløsningen som Norconsult har fremlagt og har gitt sin godkjenning av denne. Dette med forbehold i at det legges opp til et robust opplegg for kontroll og oppfølging av mulig erosjon i bekken. Rambøll bemerker ellers at de er enige med Norconsult i at det anbefales å beholde den opprinnelige løsningen med erosjonssikring og motfylling i bunn. At dette er en mer permanent løsning, og sikrere også med tanke på at bekken ikke skal erodere ned til sprøbruddsmaterialet.

ANBEFALING I FORHOLD TIL VALG AV SIKRINGSTILTAK FARVIKBEKKEN

Med tanke på det fokus som nå er på geoteknikk og rasutsatte områder, og de nylige raskatastrofer som er skjedd, er det svært vanskelig å kunne si at man ikke går for den løsningen som gir det sikreste alternativet.

Området med Farvikbekken er jo et meget kjent fareområde, med hensynssoner, samt at det nå kommer en forbudssone mot Kirkeveien, der fylling ut over kant blir strengt ulovlig.

Det ene er å sikre områdestabiliteten mot Vestmyra skole, men det å sikre bebyggelsen mot Kirkeveien for å bedre stabiliteten, er et vanskelig dilemma å måtte ta stilling til, alt da NVE har forandret på sine vurderinger ift nettopp bebyggelsen.

Det gjengis i begrunnelsen fra NVE at det er utelukkende prioriteringer som baserer seg på økonomi som gir utfallet, noe som er i sterk kontrast med tidligere muntlige lovnader fra NVE.

Økonomisk aspekt i saken var som følger:

Tidligere låneopptatte midler har en ramme på MNOK 11,7 inkl mva. I denne rammen ligger det en del forbruk i form av vurderinger av Multiconsult, Rambøll og Norconsult. Dette vil da gå til fratrekk for disponibel ramme (redegjort under «Finansiering» i saken senere).

Tidligere, når NVE sa seg villig til å være med å finansiere en sikring, var det anslått at det vil være nødvendig med en plass mellom 6 og 7 MNOK for å få ferdigstilt tiltaket.

Når NVE nå har avslått dette, samt at vi står med dilemma at vi må ta hele, og utvidet jobb, med å sikre Farvikbekken også opp mot bebyggelsen, så er det uvisst om denne rammen vil holde.

Saksbehandlers vurdering:

Basert på de opplysninger Fauske kommune sitter med, og også sett i lys av de senere måneders tragiske utfall på jord- og sørpeskred, er det vanskelig å kun ta den løsningen som ikke baserer seg på en mer utfyllende sikring av Farvikbekken. Området rundt Farvikbekken er kjent for geotekniske utfordringer, og den anbefalte sikringen fra konsulentfirma er mer omfattende og oppfattes som en sikrere løsning for bebyggelsen. Sett i et perspektiv der Fauske kommune uansett må sikre området rundt Vestmyra skole ned mot Farvikbekken, vil det i et samfunnsmessig sikkerhetsperspektiv være vanskelig å ikke anbefale den sikringsmetoden som gir den største mulige sikkerhet.

Sett i perspektiv kommunal økonomisk bærekraft er dette tiltaket i utgangspunktet sett for seg, ikke i tråd med KØB prinsippet. Det gir ingen positiv effekt økonomisk sett i det korte bilde hverken for NDR, lånegjeld eller fond.

Fauske kommune som en samfunnsaktør derimot, har et ansvar for å følge opp sikkerheten for sine innbyggere, derfor vil dette være et prosjekt som er riktig å gjennomføre med de sikringstiltakene som er anbefalt av «Norconsult RIG04 Farvikbekken, ny vurdering av sikringstiltak» og «Notat G-02 med merknader». Det vil være en utenkelig situasjon hvis det ble sikret på den enkleste måten og det i etterkant skulle skje en situasjon der det kom leirskred, selv om man aldri kan garantere uansett for om noe kan skje i fremtiden med endrede klimatiske påvirkninger. Det er likevel viktig å sikre seg best mulig.

I det lange løp vil derfor Fauske kommune kunne ha dette innarbeidet som et KØB vedtak i og med at gjør vi sikringsjobben grundig nå, vil det sannsynlig medføre mindre kostnader sett i et langtidsperspektiv.

Fauske kommune har påklaget vedtaket fra NVE der de avslår søknaden, da vi finner det vanskelig at en kommune blir satt i en slik situasjon at avveininger må gjøres på sikkerheten for kommunens innbyggere. NVE bør da ha en klar oppfatning av at Rambølls vurdering er feil, eller at den ikke er under NVE's kriterier for støtte.

Finansiering:

Prosjektet er tidligere finansiert i budsjett 2017 med NOK 480.000 og deretter med kommunestyrevedtak 030/17 med 8.880.000, - eks. mva. som skulle dekkes opp gjennom låneopptak. Totalt var det da bevilget, og låneopptatt MNOK 11,7 inkl. mva. Dette gjaldt da i utgangspunktet kun den delen som omhandlet stabilitet mot Vestmyra skole. Når da tilleggsundersøkelser fastslo at det ble et større omfang etter de nye geotekniske undersøkelser, ble det fordret at NVE skulle tre inn med en betydelig andel siden dette gjaldt sikring mot bebygd område.

I etterkant er det da kommet frem at NVE ikke kommer til å bidra, og det er derfor uvisst om det bevilgende beløp vil være tilstrekkelig.

Den lange tiden fra saken startet, samt de stadige vurderinger i forhold til geotekniske forhold, har medført en god del midler for å kunne komme til en endelig konklusjon av hvilken sikkerhet som det skulle prosjekteres ut fra.

Gjenstående beløp er nå MNOK 7,469 eks. mva.

Prosjektets endelige ramme er med de usikkerhetsmomentene som ligger i saken, vanskelig å forutse det endelige kostnadsbilde. Det er likevel på det rene at det er grundig kartlagt omfang, og dermed også et godt underlag for videre prosjektering. Endelig kostnadsbilde vil være mer klart når prosjekteringsunderlag er klart med masser og arbeidsomfang.

Helge Akerhaugen
kommunedirektør

Farvikbekken

-

Søknad om bistand NVE

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. HISTORIKK – SAMMENDRAG
2. TYPE FARE SOM SIKRINGEN VIL BESKYTTE MOT – (SNØSKRED, STEINSKRED/STEINSPRANG , JORDSKRED,FLOMSKRED,FLOM, EROSJON ELLER ANNET)
3. OMRÅDET SKAL VISES PÅ KART I MÅLESTOKK 1:50000 OG AVGRENSES PÅ KART I MÅLESTOKK 1:5000
DET ER OGSÅ ØNSKELIG MED BILDER FRA OMRÅDET.
4. FOR SIKRINGSTILTAK MOT SKRED: RAPPORT SOM BEKRIVER SKREDFAREN (MED ANSLÅTT ÅRLIG SANSYNLIGHET FOR SKREDSKADER) MED KART SOM VISER DET SKREDFARLIGE OMRÅDET, HERUNDER LØSNEOMRÅDE OG UTLØPSOMRÅDE
5. FOR SIKRING MOT FLOM OG EROSJON: BESKRIVELSE AV FLOMFAREN (OPPGITT I GJENTAKSINTERVALL) OG/ELLER EROSJONSFAREN, HERUNDER TYPER MASSER, ANSLÅTT EROSJONSHASTIGHET OG SPESIELLE FORHOLD, F.EKS AT ELVA /BEKKEN TAR SEG NYTT LØP
6. TERRENGINNGREP SOM KAN HA MEDVIRKET TIL FLOM-, EROSJON ELLER SKREDFAREN
7. ANTALL BERØRTE BOLIGER, ANDRE BYGNINGER OG ANLEGG SOM ER UTSATT FOR FARE.
8. TYPE TILTAK SOM ER AKTUELT, SKISSER OG KART SOM VISER AKTUELL PLASSERING
9. ANTATTE KOSTNADER VED PLANLEGGINGEN OG GJENNOMFØRINGEN AV TILTAKET
10. PLANSTATUS FOR OMRÅDET, HERUNDER OPPLYSNINGER OM EV. PLANLAGT NY BEBYGGELSE.
11. OPPLYSNINGER OM HVORDAN NATURMANGFOLDET OG KULTURMILJØET EV. VIL BLI BERØRT VED ET EVENTUELT TILTAK
12. SAKSBEHANDLING SOM HAR VÆRT GJENNOMFØRT
13. TILTAKET SKAL VURDERES OG PRIORITERES AV KOMMUNEN MED TANKE PÅ KOMMUNENS ROS-ANALYSE OG KOMMUNENS TOTALE BEHOV FOR SIKRING MOT FOLM OG SKRED
14. FAREGRAD ETTER SIKRING FOR OMRÅDET

1. HISTORIKK – SAMMENDRAG

I forbindelse med byggingen av nye Vestmyra skole som ble ferdigstilt 2018, ble det opparbeidet et ganske stort uteområde, et nærmiljøanlegg som både skal ha funksjon som aktivitets- og lekeplass for skolens elever og også være rekreasjonsområde og treningspark for allmenheten i Fauske. Like inntil uteområdet renner Farvikbekken forbi. Farvikbekken går gjennom ustabile leirmasser og i bekkeløpet foregår en erosjon. Området har vært en sikkerhetsrisiko som har eksistert lenge, og NVE har i eget prosjekt allerede utført oppgradering av deler av området av Farvikbekken. Som del av det forberedende arbeidet med å klargjøre skoletomta for nye Vestmyra skole ble det gjort grunnundersøkelser og geotekniske vurderinger utført av Multiconsult. Det vises her til rapport «Grunnundersøkelse Multiconsult 18.11.2013» samt tilleggsnotat «Skråningsstabilitet geoteknikk, Multiconsult 29.11.2013» Det er også tidligere blitt utført grunnundersøkelser på nabotomtene og resultatet av disse har delvis vært innarbeidet i rapportene fra Multiconsult. Resultatet av disse undersøkelsen konkluderer med at selve skoletomta ikke er utsatt for kvikkleireskred. For området ned mot Farvikbekken ble det imidlertid påpekt at skråningen må erosjonssikres ved etablering av vegetasjon/naturlig erosjonssikring samt planering og plastring ved foten/elva.

I rapporten fra Multiconsult ble det videre anført følgende; «Alle grunnarbeid i fbm etablering av tiltak mot erosjon og folkeparken må utføres iht NVE/NGIs - Sikkerhetsmessige vurderinger ved små inngrep i kvikkleiresoner. Ved større terrenginngrep må sakkyndige kontaktes».

Se vedlegg:

- Multiconsult, dat 29.01.2013 - Skråningsstabilitet
- Multiconsult, dat 18.11.2013 - Grunnundersøkelse

Krav til å utbedre området mot Farvikbekken.

I forbindelse med byggesaksbehandlingen av Vestmyra skole og uavhengig kontroll utført av Rambøll i 2016 er det blitt meldt inn i et avvik angående sikring av Farvikbekken. Avviket konkluderer med at området mot Farvikbekken ikke er sikret tilstrekkelig iht. dagens regelverk og må utbedres.

Avvikene begrunnes med at prosjektering og utførelse ikke er tilfredsstillende etter de nye retningslinjene i TEK 10 og NVE mhp skredfare. Det påpekes også at områdestabiliteten ikke er avklart for hele byggesaken.

Fauske kommune er tilsynsmyndighet og pålegge utbygger (også Fauske Kommune) å utbedre avviket.

Se vedlegg:

- Rambøll, dat 24.06.16 G-not 0011350008716
- Rambøll, dat 24.06.16 G-not 0021350008716
- Rambøll, dat 28.06.16 Kontrollerkæring med sluttrapport

Med bakgrunn i avviksmeldingen og sluttrapport fra uavhengig kontrollerende, ble det igangsatt et større arbeid der byggherre (Fauske kommune) i samarbeid med entreprenøren bestilte nye

geotekniske utredninger og vurderinger av områdestabiliteten fra Norconsult as som ansvarlig prosjekterende for Hent.

Resultatene av dette arbeidet er oppsummert i rapportene 514638-RIG-NOT-06, 5145638-RIG07 samt 5145638-RIG08.

Rapportene inneholder en omfattende dokumentasjon og utredning som omhandler **områdestabiliteten for skoleområdet**. Det konkluderes med at det iht dagens regelverk kreves absolutte sikkerhetsnivå for skråningen ned mot bekken, for å tilfredsstille krav i henhold til NVEs kvikkleireveileder og Eurokoden. Med dagens situasjon er disse ikke tilfredsstilt. Det må derfor gjøres stabiliserende tiltak med 10 % bedring av stabiliteten.

Kortversjonen på anbefalingen for stabiliseringsmetode er som følger:

- Det etableres en motfylling på vestsiden av Farvikbekken for å oppnå tilfredsstillende forbedring av området. Oppfylling minst til kote +24,5 med helning 1:1,5 ned mot bekken for å oppnå krav til forbedring av områdestabiliteten
- I tillegg skal begge sider av bekken erosjonssikres i en lengde på ca 230 m. Erosjonssikringen skal omfatte begge sider av elveløpet. Sikringen føres ca 1,5 m over bunn.
- Gjennomføringen av nevnte tiltak vil forbedre stabiliteten i det aktuelle området med 10%, og vil dermed tilfredsstille kravet iht gjeldende regelverk.-

Se vedlegg:

- Norconsult, dat 26.09.2016 dokumentnr. 5145638 RIG 06
- Norconsult, dat 24.01.2017 dokumentnr. 5145638 RIG 07
- Norconsult, dat 14.03.2017 dokumentnr. 5145638 RIG 08

I tiden etter fremleggelse av nevnte rapporter er det blitt avholdt flere møter mellom Fauske kommune og Hent/Norconsult for å drøfte problemstillingen og gjennomføringen av mulige tiltak. Det ble også holdt møte med NVE og Fylkesmannens miljøavdeling på dette tidspunkt.

I møte 23.06.17 ble det også trukket inn at skråningen fra Farvikbekken mot boligområdet sør/øst ikke tidligere er utredet geoteknisk, og at dette burde tas med i det videre arbeid med rassikring av Farvikbekken.

Hent As som totalentreprenør for Vestmyra skole anser ikke at problemet med Farvikbekken ligger innenfor deres kontrakts ansvar og er ikke innstilt på å påta seg noe videre arbeid med saken.

Fauske kommune sier seg enig i dette og aksepterer at Hent trekker seg ut og overlater ansvaret for videre arbeid med Farvikbekken til byggherre.

Undersøkelse av Områdestabilitet for boligområde sør

Som resultat av drøftingene i møtet 23.06.17 ble det besluttet å utvide arbeidet med å få utredet områdestabiliteten for Farvikbekken til også å omfatte boligområdet mot sør. Norconsult ble engasjert for å utføre en slik vurdering og utredning.

Samtidig ble Rambøll engasjert for å utføre grunnundersøkelser og kjøre et utvidet boreprogram som skulle dekke hele det aktuelle området for Farvikbekken.

Etter lang tids venting har Norconsult nå gjort ferdig sin del av arbeidet og vi fikk overlevert siste versjon av deres rapport – 5180717-RIG01 den 24.05.2019. Rapporten er kvalitetssikret av Rambøll som uavhengig kontrollerende foretak.

Omfanget av arbeidet som nå er gjennomført i denne omgang er som følger:

- 1- Utredning, kartlegging og vurdering av området sør for Farvikbekken samt av hele området basert på nye utførte grunnundersøkelser av Rambøll 29.11.17
- 2- Stabilitetsberegninger i noen kritiske snitt for begge områdene nord og sør for Farvikbekken.
- 3- Kartlegging av 2 nye kvikkleirefaresoner (Fauskemyra nord og Fauskemyra sør).
- 4- Faregradsvurdering for begge sonene.
- 5- Tilrådning og konklusjon mht. stabiliserende tiltak og videre framdrift for prosjektet
- 6- Vurderingsrapport – en fullstendig utredning av Farvikbekken

Se vedlegg:

- Nordconsult, dat 24.05.19 dokumentnr. 5180717-RIG01
- Rambøll, dat 08.06.18 datarapport 1350023914, rapport nr 1 *revisjon 1* «Fauske kommune, Farvikbekken»

Veien videre

Rapporten fra Norconsult har i ettertid vært gjenstand for drøfting og gjennomgang i møte som ble avholdt 29.05.2019. I møtet deltok NVE, Norconsult og Fauske kommune. Det ble i møtet også diskutert hvilke mulige veier som kan være aktuelle å gå for å komme videre med prosjektet, og for å få forbedret stabilitet for hele området som nå er vurdert som skredutsatt.

Fra kommunens side blir det gitt uttrykk for at en er svært fornøyd med det arbeidet NVE har gjort med utbedring av rassikring i nedre del av Farvikbekken. Dette arbeidet er nå i slutfasen og det vil være fordelaktig om NVE nå kan fortsette sitt arbeidet slik at også det aktuelle området blir tatt med, og at vi dermed får skredsikret hele Farvikbekken.

NVE oppfordrer kommunen til å fremme søknad på bistand til sikring der alle momenter i saken fremkommer. NVE sier også at for å kunne ta stilling til oppfølging fra deres side må kommunen så snart som mulig sende en søknad om bistand til NVE der saken belyses og der alle relevante fakta, rapporter mm er inkludert. NVE vil basert på dette ta stilling til om de kan prioritere bistand, og hvilken ordning som eventuelt er aktuell.

På denne bakgrunn søker Fauske kommune her om faglig bistand fra NVE til planlegging og gjennomføring av sikringstiltak mot skredfare ved Farvikbekken, samt også økonomisk støtte til gjennomføring av prosjektet.

Søknadsbrevet er satt opp utfra NVE's krav og oppsett av kulepunkter for slik søknad

2. TYPE FARE SOM SIKRINGEN VIL BESKYTTE MOT – (SNØSKRED, STEINSKRED/STEINSPRANG , JORDSKRED, FLOMSKRED, FLOM, EROSJON ELLER ANNET)

Sikringen vil beskytte både mot erosjon og jordskred av type kvikkleireskred.

Det er i tidligere og i nylig utførte grunnundersøkelser påvist sprøbruddsmateriale i det aktuelle området langs Farvikbekken, både i skråningen mot sør og nord for bekken samt at det også er

påvist sprøbruddsmateriale ned i bekkeløpet. To nye kvikkleirefaresoner er påvist ifm. utførte grunnundersøkelser som er blitt gjort av Rambøll høsten 2017.

Norconsult har gjort stabilitetsvurderinger i 4 kritiske profiler; A, B, D og E mht. faren for ras og beregningsresultatene for 3 av snittene er under grenseverdien på $F = 1,4$

Vurderingen som er gjort av løsneområdet gir en **Middels** L/H klasse med 21 poengsum . Dette beskriver hvor stor sannsynlighet det er for et retrogressivt skred på grunn av kvikkleire.

Skadekonsekvens er også vurdert, denne er satt til **Alvorlig** og med risikoklasse 4.

For nærmere om faresoneavgrensning og faregradsklassifisering vises til rapport fra Nordconsult, dat 24.05.19 dokumentnr. 5180717-RIG01.

Faresoneavgrensning:

Se

vedlegg Norconsult: V03 – Rev 01 Kvikkleiresoner

Faregradsvurdering :

Se vedlegg Norconsult: Vedlegg 5 -1-Rev 02

Løsneområdene er definert som Fauskemyra nord og Fauskemyra sør og omfatter et ganske stort område. Vestmyra skole med tilhørende utomhusanlegg ligger innenfor område nord.

Med hensyn til rasfare er det uteområdet som vil bli påvirket av et evt. ras ettersom selve skolebygget ligger utenfor faresonen og er vurdert som skredsikkert.

Innenfor område sør ligger et byggefelt med et stort antall boliger.

Sikringen som planlegges utført i Farvikbekken vil bidra til å beskytte skolebarn som ferdes i rasutsatt område og befolkningen som er bosatt i område Fauskemyra sør.

3. OMRÅDET SKAL VISES PÅ KART I MÅLESTOKK 1:50000 OG AVGRENSES PÅ KART I MÅLESTOKK 1:5000. DET ER OGSÅ ØNSKELIG MED BILDER FRA OMRÅDET.

Det vises til vedlagt kart over området i målestokk 1:50000 og i målestokk 1:5000 samt til bilde fra området.

Se vedlegg: kart

Bilde fra område

4. FOR SIKRINGSTILTAK MOT SKRED: RAPPORT SOM BEKRIVER SKREDFAREN (MED ANSLÅTT ÅRLIG SANSYNLIGHET FOR SKREDSKADER) MED KART SOM VISER DET SKREDFARLIGE OMRÅDET, HERUNDER LØSNEOMRÅDE OG UTLØPSOMRÅDE

Se Tegning V03.Rev.01 og vedlegg 5-1-rev.02. Konsekvensberegning gir 64% prosent av maks med total poengsum 29.

5. FOR SIKRING MOT FLOM OG EROSJON: BESKRIVELSE AV FLOMFAREN (OPPGITT I GJENTAKSINTERVALL) OG/ELLER EROSJONSFAREN, HERUNDER TYPER MASSER, ANSLÅTT EROSJONSHASTIGHET OG SPESIELLE FORHOLD, F.EKS AT ELVA /BEKKEN TAR SEG NYTT LØP

Sikring mot erosjonsfare: (Utførte grunnundersøkelser for dette prosjektet samt tidligere utførte ved Fauske skole og idrettshallen (utført av Rambøll og tidligere Kummeneje) påviser kvikkleire/sprøbruddmaterialet langs Farvikbekken både i skråningen sør og nord for bekken samt at det er påvist sprøbruddmaterialet ned i bekkeløpet. Erosjon nede i bekkeløpet kan evt. føre til å løse et kvikkleireskred som kan være retrogressivt og ramme store arealer i bakkant av Farvikbekken både i nordlig og sørlige deler.

6. TERRENGINNGREP SOM KAN HA MEDVIRKET TIL FLOM-, EROSJON ELLER SKREDFAREN

Deler av utført arbeid ifm opparbeidelse av utomhusområdet ved Vestmyra skole kan ha medvirket til økt risiko for skredfare uten at dette er dokumentert på noe vis.

7. ANTALL BERØRTE BOLIGER, ANDRE BYGNINGER OG ANLEGG SOM ER UTSATT FOR FARE.

Iht vedlagt kart fra Norconsult , Vedlegg V03 - Rev 01 kvikkleiresoner, viser dette løsneområde for kvikkleiresonene Fauskemyra Nord og Fauskemyra Sør.

Ut fra det som fremgår av kartopplysningene viser kartet at 35 boliger ligger innenfor løsneområde i Fauskemyra Sør. For område Fauskemyra Nord ligger Fauske Idrettshall delvis innenfor løsneområdet, for øvrig er det ellers i hovedsak uteanlegget for Vestmyra skole med skøytehall som er berørt.

Se vedlegg Norconsult: V03 – Rev 01 Kvikkleiresoner

8. TYPE TILTAK SOM ER AKTUELT, SKISSER OG KART SOM VISER AKTUELL PLASSERING

Erosjonssikring av bekken og motfylling på begge sider av bekken, tiltaket er plassert i bunnen og sideskråninger langs hele delstrekningen av Farvikbekken, ca 500m.

Iht beskrivelse fra Norconsult skal oppfyllingen gå minst til kote + 24,5 med helning 1:1,5 ned mot bekken. Erosjonssikringen skal omfatte begge sider av elveløpet. Sikringen skal føres 1,5 m over bunn. Plassering av tiltaket viser på vedlagt tegning.

9. ANTATTE KOSTNADER VED PLANLEGGINGEN OG GJENNOMFØRINGEN AV TILTAKET

I henhold til beskrivelsene som er gitt i rapportene fra Norconsult 5145638-RIG-NOT-06, 5145638-RIG 07, 5145638-RIG08 samt en NS 3420 beskrivelse med nærmere spesifisering over arbeidsoppgavene og omfanget av disse slik disse var planlagt gjennomført som løsning for områdestabiliteten for skoleområdet, ble det inngitt en pris på kostnadene ifm prosjektering og utførelse på kr 8.812.294,53.

Erosjonssikringen var planlagt å omfatte begge sider av elveløpet i en lengde på 230m og med motfylling mot skoleområdet på vestsiden av bekken.

Slik tilrådommen nå er vurderes det som hensiktsmessig å utføre stabiliserende tiltak for område på sørsiden i samme omgang som det gjøres forbedrende tiltak på nordsiden. Dette betyr at omfanget av tiltak blir betydelig utvidet og følgelig må vi beregne en vesentlig høyere prosjektkostnad enn det vi har operert med til nå.

Med bakgrunn i tallene som tidligere er brukt kr 8.812.294,53 og mengdebeskrivelse og erosjonssikring for totalt 230 m, vil tilsvarende tall for hele delstrekningen (500m) som prosjektet nå omhandler tilsi en total kostnad på kr 17.500.000. Det er her tatt utgangspunkt i en meterpris på ca kr 35000,-

Det må understrekes at nevnte overslag over antatte kostnader er et grovt estimat, og at mer nøyaktig kostnadsoverslag og budsjett for prosjektet må avklares i det videre arbeid med prosjektering og nærmere beskrivelse av tiltaket.

10. PLANSTATUS FOR OMRÅDET, HERUNDER OPPLYSNINGER OM EV. PLANLAGT NY BEBYGGELSE.

Planstatus langs farviksbekkene er friluftsområde med innlagt hensynsone flomfare. På nordsiden/nordvest av farviksbekken er det regulert til nærmiljøanlegg. På østsiden av farviksbekken er det regulert til boligformål. Planstatus for hele området finnes ved å gå inn å se på kommunekart. No.

11. OPPLYSNINGER OM HVORDAN NATURMANGFOLDET OG KULTURMILJØET EV. VIL BLI BERØRT VED ET EVENTUELT TILTAK

Det vises her til brev fra Fylkesmannen i Nordland dat. 20.06.17 samt NVE's notat 2014 om «Farvikbekken – Vurdering av naturmangfold i forbindelse med planlegging av sikringstiltak»

Slik det fremgår av Fylkesmannens brev må det gjøres samme vurderinger av naturmangfold for de aktuelle inngrepene her som det som ble gjort nedstrøms. Det er bla. kjent at den sjeldne planten springfrø finnes langs bekken, og denne må det tas vare på. Ifm utførelse må fjerning av toppdekket og fjerning av læger og vegetasjon tas vare på og tilbakeføres til området de ble fjernet fra.

Se vedlegg:

Fylkesmannen i Nordland, brev dat 20.06.17

12. SAKSBEHANDLING SOM HAR VÆRT GJENNOMFØRT

Problemstillingen knyttet til sikring av Farvikbekken ifm prosjektet Vestmyra skole var til behandling i Formannskap og Kommunestyre, henholdsvis 20.05.2017 og 11.05.2017.

Vedtak i saken « Forbedring stabilitet Farvikbekken – tilleggskostnader prosjekt Vestmyra skole ble som følger:

« Kommunestyret tar orienteringen vedrørende påkrevd stabiliseringstiltak for sikring av Farvikbekken til etterretning. Ekstra kostnadene dette medfører for prosjektet Vestmyra skole – kr 8.882.000,- dekkes opp gjennom økt låneopptak.

Kommunestyret forventer at NVE bidrar med finansieringen slik det ble gjort i prosjektet Farvikbekken – Mølneveien (nedenfor Fauske stadion)»

13. TILTAKET SKAL VURDERES OG PRIORITERES AV KOMMUNEN MED TANKE PÅ KOMMUNENS ROS-ANALYSE OG KOMMUNENS TOTALE BEHOV FOR SIKRING MOT FOLM OG SKRED

I plansakene stilles/vurderes det om det utløser krav til ROS analyse. For området Farviksbekken er det allerede satt en sikringssone, denne er sikkert fremkommet i forbindelse med ROS analyse.

14. FAREGRAD ETTER SIKRING FOR OMRÅDET

Faregrad etter gjennomførte tiltak slik planen tilsier betyr at faregrad **Blir lav og endres fra middels til lav.**

Søker

Anleggseier	Fauske kommune
-------------	----------------

Adresse	Postboks 93
Postnr. og sted	8201 Fauske
Kontaktperson	Trond Heimtun
E-post	Trond.heimtun@fauske.kommune.no
Mobil	970 74 351

Prosjektets navn

Farvikbekken utbedring av områdestabilitet
--

Underskrift

Undertegnede bekrefter at opplysningene som er gitt i søknaden er korrekte og at alle relevante vedlegg er lagt ved.

Sted	Dato	Underskrift
Fauske	26.juni.2019	 Trond Heimtun (kommunalsjef)

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fauske Eiendom KF
Postboks 384
8201 FAUSKE

Evald Solbakken

Vår dato: 11.11.2020
Vår ref.: 201906293-12
Arkiv: 411
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Anders Bjordal

Avslag på søknad om sikringstiltak mot Farvikbekken ved Fauskemyra

Vi viser til din melding av 26.6.2019 om behov for sikring mot Farvikbekken ved Fauskemyra nord og sør. Vi melder med dette fra om at NVE i dette tilfellet ikke vil gi bistand til planlegging eller gjennomføring av tiltaket.

I forbindelse med byggingen og ferdigstillelse av nye Vestmyra skole ble det dokumentert behov for stabiliserende tiltak for å tilfredsstille kravene i NVEs kvikkleireveileder. For å kunne gjennomføre dette var det behov for å erosjonssikre hele bekkedalen og legge motfyllinger mot skoleområdet, nordsiden av bekken.

Det ble da stilt spørsmål om stabiliteten også på sørsiden av Farvikbekken. 7.oktober 2020 ble det gjennomført en felles befaringspersonell fra Norconsult, Fauske kommune og NVE deltok.

I rapport 5180717-RIG-04 fra Norconsult datert 28.10.2020 sammenfatter vurderingene gjort ved befaringspersonell 7.10.2020.

Med bakgrunn i observerte forhold på befaringspersonell, sammen med resultater fra grunnundersøkelser og stabilitetsberegninger, vurderer NVE at det er liten sannsynlighet for at erosjon skal utløse skred som kan ramme bebyggelse sør for Farvikbekken. Det er lite erosjon i bekken, og sammen med moderate høydeforskjeller og at kvikkleira ligger relativt dypt er skredfaren liten.

Det bemerkes ellers at det er flere utfyllinger ut mot bekken på begge sider. Disse utfyllingene har medført redusert stabilitet i skråningene, og dette er en problemstilling kommunen bør ta grep om. NVE ser mange eksempler på at slike relativt sett små utfyllinger i f.eks. private hager er medvirkende årsak til utglidninger i ravineskråninger.

Anbefalingene fra Norconsult om stabiliserende tiltak for ferdigstillelse av byggesaken for skolen må følges.

Begrunnelse for avslaget

NVEs midler til sikringstiltak i og langs vassdrag er gitt i årlige bevilgninger i statsbudsjettets kap. 1820, post 22. Midlene dekker ikke alle de behov for tiltak som blir meldt. NVE må derfor prioritere de

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

tiltakene som har høyest samfunnsmessig nytte i forhold til kostnadene. Vi legger dessuten stor vekt på hensynet til vassdragsmiljøet.

Avslaget på bistand til sikring er ikke et avslag på byggetillatelse. Dersom dere ønsker å utføre tiltaket uten bistand fra NVE, må du ta kontakt med kommunen for å avklare tiltaket i forhold til plan- og bygningslovens bestemmelser. I tillegg skal NVE vurdere om tiltaket er konsesjonspliktig etter vannressursloven. Dersom du vil gjennomføre tiltak uten vår bistand, må plandokumentene derfor sendes både til kommunen og NVEs regionkontor for vurdering

Selv om NVE avslår bistand til videre planlegging, vil vi så langt vi har kapasitet, være behjelpelig med råd dersom kommunen vil utføre mindre sikringstiltak med egne midler. Vi er videre åpen for å vurdere saken på nytt om det blir en forverret utvikling av situasjonen.

Med hilsen

Knut Aune Hoseth
regionsjef

Anders Bjordal
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Fauske Eiendom KF v/Evald Solbakken
FAUSKE KOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: Skrive hvilket vedtak du klager på. Skrive hvilket resultat du ønsker. Opplyse om du klager innenfor fristen. Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.

G-NOTAT-02

Oppdragsnavn **Farvikbekken – Områdestabilitet. Uavhengig kvalitetssikring.**

Prosjekt nr. **1350023742**

Kunde **Fauske kommune**

Notat nr. **02**

Revisjon

Til **Fauske kommune v/Evald Solbakken**

Fra **Rambøll Norge AS v/Margrete Åsmul**

Kopi **Norconsult AS v/Kristoffer Klevsjø**

Utført av **Margrete Åsmul**

Kontrollert av **Marit Bratland Pedersen**

Godkjent av **Margrete Åsmul**

1 Oppdrag

Dato 11.1.2021

Det etableres nytt skolebygg med tilhørende utomhusområder på Vestmyra i Fauske kommune. Rambøll utfører kontroll av Norconsults vurderinger iht. NVEs veileder 7/2014, ref. /1/.

Norconsult har tidligere utført vurderinger for sikringstiltak langs aktuelt delstrekke av Farvikbekken, ref. /2/ og /3/.

Planer har tidligere tatt utgangspunkt i erosjonssikring og motfylling ned mot bekkeløpet. Norconsult har i ref. /3/ foreslått at bekken sikres mot erosjon langs hele delstrekningen på østre del, og at det på vestsiden bør erosjonssikres der det er bratt nok skråning for at fortsatt erosjon kan forårsake utglidninger, spesifikt langs skoleområdet og barnehagen. I tillegg mente Norconsult at sidebekkene ned fra skoleområdet burde sikres med steinsetting.

Rambøll
Kobbegate 2
PB 9420 Torgarden
N-7493 Trondheim

T +47 73 84 10 00
<https://no.ramboll.com>

Det ble tatt inn i Norconsults rapport, ref. /2/. Denne rapporten er kvalitetssikret av Rambøll iht. NVE 7/2014, ref. /4/.

2 Supplerende uavhengig kontroll

Det er nå utført ny befaring av bekkeløpet 7.10.2020 av NVE, Norconsult og Fauske kommune, og Fauske kommune og NVE har ifølge ref. /5/ foretatt supplerende vurderinger i saken. Rambøll har også fra Fauske kommune mottatt NVEs avslag på søknad om sikringstiltak mot Farvikbekken ved Fauskemyra, ref. /6/. NVE skriver her bl.a. at vurderingene som ble gjort ved befaring 7.10.2020 er sammenfattet i Norconsults rapport ref. /5/.

Det er nå revurdert metode for sikringstiltak. Nytt prinsipp for sikring er presentert i notat utarbeidet av Norconsult, ref. /5/.

3 Rambølls kommentarer til ref. /5/

Rambøll ønsker en grundigere begrunnelse for at profil E ikke må forbedres.

Det er lav sikkerhet i profilet og det ligger innenfor kvikkleiresonen. Rambøll

anbefaler at det utføres en vurdering på om et skred her kan nå tiltaksområdet. Basert på tegnet lagdeling så kan det se ut som det er lite sprøbruddmateriale her, men det er noe begrenset dokumentasjon på dette fra grunnundersøkelser. Sonderinger kan tyde på at sprøbruddmateriale kan ligge høyere, tenker da spesielt på borpunkt Kum1-4 og 20.

Rambøll er enig med Norconsult i at det anbefales å beholde opprinnelig løsning med erosjonssikring og motfylling i bunn. Motfylling ved bunn vil øke dybden ned til sprøbruddmaterialet, noe som er gunstig med tanke på at bekken ikke skal erodere ned til sprøbruddmaterialet. Dette er også en mer permanent løsning enn å kreve jevnlig kontroll av erosjon, hvor det er risiko for at kontrollopplegget ikke følges opp, for eksempel ved utskifting av personell. Motfylling og erosjonssikring vil gi en bedre sikring også dersom det senere foregår tiltak andre steder langs bekken som medfører økt vannføring.

Rambøll har ikke selv befart bekken med tanke på erosjon. Dersom NVE og Norconsult mener at erosjonen er liten kan prinsippløsning gitt i ref. /5/ aksepteres med forutsetninger som gitt der. Dette forutsetter da at erosjonen er «liten». Det vil være viktig at det legges klare føringer for hvordan kontrollen skal utføres. Der det er «noe» erosjon bør det i tillegg utføres erosjonstiltak lokalt. Norconsults anbefaling om steinsetting av sidebekkene ned mot Farvikbekken bør utføres. ROS-analyse må oppdateres med tanke på erosjon ved endret løsning.

Det anbefales at et robust opplegg for oppfølging av eventuell erosjon i bekken utarbeides før det gis ferdigattest for tiltaket.

NVE har i ref. /6/ kommentert at det er utført flere utfyllinger ut mot bekken på begge sider, noe som kan redusere stabiliteten på skråningene og føre til utglidninger. Vi anbefaler at også Norconsult kommenterer faren ved små utfyllinger i f.eks. private hager, og at dette eventuelt tas med som et kontrollpunkt i forbindelse med kontroll av erosjon.

Utarbeidet av:

Margrete Åsmul

Kontrollert av:

Marit Bratland Pedersen

- /1/ Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE): Veileder 7/2014 «Sikkerhet mot kvikkleireskred»
- /2/ Norconsult: 5180717-RIG01-revisjon 4 «Farvikbekken – Områdestabilitet», datert 20.2.2020
- /3/ Norconsult: 518717-RIG03 «Farvikbekken, Fauske. Vurdering av erosjon etter NVEs regelverk», datert 21.1.2020
- /4/ E-post. Fra: Rambøll v/Einar Lyche Til: Norconsult v/ Shaima Ali Alnajim og Fauske kommune v/ Evald Solbakken Emne: «Farvikbekken, rev.04 av rapporten/Norconsult stabilitetsutredning vedr. Farvikbekken – Områdestabilitet. Dok.nr. 518717-RIG01 V04», 26.02.2020

- /5/ Norconsult: 5180717-RIG04 «Farvikbekken, Fauske. Prinsippnotat for ny vurdering av sikringstiltak for utomhusområdet», datert 28.10.2020.
- /6/ Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE): «Avslag på søknad om sikringstiltak mot Farvikbekken ved Fauskemyra», datert 11.11.2020

Oppdragsgiver: **Fauske kommune**

Oppdragsnr.: **5180717** Dokumentnr.: **5180717-RIG-04**

Til: Fauske kommune v/ Evald Solbakken

Fra: Norconsult v/ Christofer Klevsjø

Dato 2020-10-28

► **Farvikbekken, Fauske. Prinsippnotat for ny vurdering av sikringstiltak for utomhusområdet**

1 Innledning

I forbindelse med oppføring av nytt skolebygg og tilhørende utomhusområder på Vestmyra i Fauske kommune har Norconsult tidligere foretatt vurdering av sikringstiltak langs aktuelt delstrekke av Farvikbekken (/ 1). Vurderingene er kvalitetssikret og godkjent etter NVEs veileder, av Rambøll (/ 3).

Opprinnelige planer har tatt utgangspunkt i erosjonssikring og etablering av motfylling ned mot bekkeløpet. Da det nå er foretatt en ny vurdering av erosjonsforholdene er også metode for sikringstiltak blitt revurdert.

Dette notatet presenterer prinsipp for nødvendig sikringstiltak av bekkeløpet. Detaljering av løsning blir utarbeidet etter at prinsippløsningen er kvalitetssikret av uavhengig foretak - Rambøll.

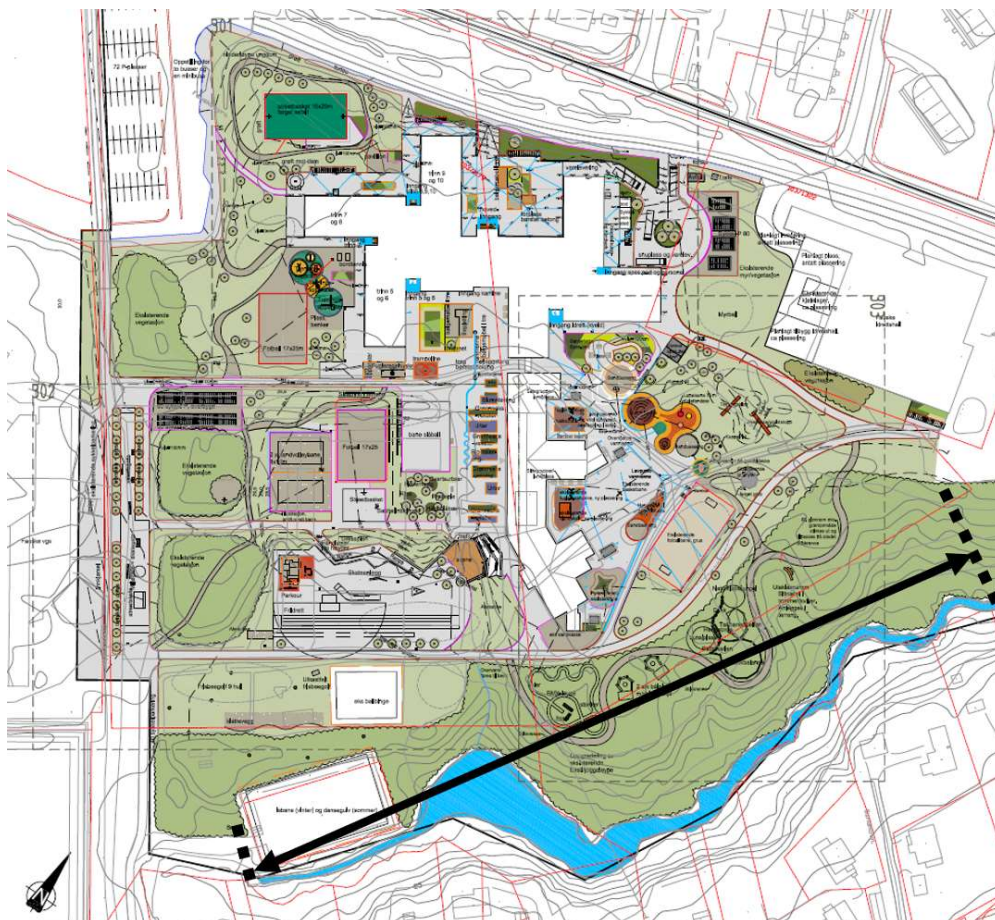
2 Sikkerhet mot naturpåkjenninger

Ifølge TEK17 § 7 Sikkerhet mot naturpåkjenninger, skal byggverk plasseres, prosjekteres og utføres slik at det oppnås tilfredsstillende sikkerhet mot skade eller vesentlig ulempe fra naturpåkjenninger som flom, stormflo og ras.

For å dokumentere krav iht. TEK17 er det lagt til grunn preaksepterte løsninger som angitt i NVEs kvikkleireveileder (/ 2) både med tanke på sikkerhetsnivå for stabilitetsberegninger og erosjonsforhold.

2.1 Omfang

Tidligere vurderinger har tatt utgangspunkt i vurdering av hele bekkeløpet, både for nord- og sørsiden av bekkeløpet. Fauske kommune og NVE har etter utgivelse av dokument (/ 1) foretatt supplerende vurderinger i saken. NVE vurderer ikke erosjonsforholdene i bekkeløpet som kritisk til at strakstiltak bør gjennomføres. Etter ønske fra Fauske kommune legges nå kun opp til sikringstiltak i området som anses som nødvendig. Omfang av stabilitetsforbedrende tiltak er vurdert for utomhusområdet for skolen, vist på Figur 1.

Figur 1: Aktuell delstrekke for gjennomføring av sikringstiltak

2.2 Valg av tiltakskategori og faregrad

Valg av tiltakskategori for skoleområdet holdes uendret. Det er lagt til grunn tiltakskategori K4 og faregrad middels (avsnitt 4.2 / 1).

2.3 Sikkerhetsnivå for stabilitetsberegninger

Krav til sikkerhetsnivå holdes uendret i forhold til det som er presentert i tidligere vurderinger. Krav til sikkerhetsnivå er som følger:

- 1- Stabilitetsanalyser må dokumentere en sikkerhetsfaktor for områdestabilitet $F \geq 1,4$, eller
- 2- Forbedring hvis $F < 1,4$ basert på figur 5.1 i (/ 2)

2.4 Erosjonsforhold – NVEs kvikkleireveileder

Ut fra i gjeldene kvikkleireveileder er det beskrevet at «aktiv erosjon kan utløse skred og må derfor vies særlig oppmerksomhet. Hvis aktiv erosjon forekommer, skal den hindres for kategori K1- K4» (/ 2).

Ut fra ordlyden i gjeldende veileder skilles det ikke mellom skred i sensitive og ikke sensitive masser. I revidert versjon av kvikkleireveilederen, som nå er ute på høring er det foreslått en omformulering som har til

hensikt å presisere behovet for erosjonssikring. Avsnitt 3.3.6 i ny kvikkleireveileder anbefaler at for tiltak i K3 og K4 «erosjon som kan utløse skred som kan ramme tiltaket må forebygges».

Det er lagt til grunn at erosjonssikring er nødvendig dersom erosjonsforholdene er av en slik karakter at det kan utløse et retrogressvt skred eller at beregningsmessig sikkerhet reduseres under angitt sikkerhetsnivå.

2.5 Kontroll

Presenterte vurderinger må kontrolleres av uavhengig foretak etter anbefalinger i NVEs kvikkleireveileder. Det legges opp til at en kvalitetssikring av prinsipp for sikringstiltak for disse detaljeres ut.

3 Geoteknisk vurdering – erosjonsforhold

3.1 Observasjoner

Norconsult har tidligere foretatt en befaring (desember 2019) av erosjonsforholdene ned mot bekkeløpet (/ 4). Det ble observert lite til noe erosjon på begge sider av bekkeløpet. Ved befaringstidspunktene var deler av elvekanten dekket av snø. For vestsiden ble det gitt anbefalinger om at det minimum ble foretatt erosjonssikring i de partiene «det er bratt nok skråning for at fortsatt erosjon kan forårsake utglidninger». Videre ble det anbefalt erosjonssikring av sørvestre del på bakgrunn av at «her står skråningene brattere enn lengre nord på samme side, og det eroderes innover i fot av skråningen».

I oktober 2020 ble det gjennomført en ny befaring, da i samråd med Norconsult, NVE og Fauske kommune. Befaringen ble gjennomført kort tid etter at det har blitt observert store vannmengder i bekken og elvebredden var ikke dekt av snø. Observasjoner fra befaringen tilsier lite-noe erosjon i deler av bekkeløpet. Det ble ikke observert blottlagte leirflater på vestsiden, foruten i ett lite parti. Det er generelt et svakt fall i bekkeløpet, som gir en meget lav vannhastighet og lavt potensial for massetransport. I tillegg er det en god del flate partier på vestsiden, ned mot bekkeløpet. Erosjonsforholdene vurderes av den grunn som mindre kritisk enn ut fra tidligere observasjoner.

3.2 Vurderinger

Langs hele bekkeløpet ligger sprøbruddmaterialet under bekkebunn. Ut fra dette, kombinert med lav vannhastighet i bekkeløpet, vurderes det til at erosjon ikke kan gi et retrogressivt skred som forplanter seg inn over skoleområdet.

Basert på de befaringene som nå er utført så anbefales erosjonssikring av bekkeløpet utført. Da dette vil gi en permanent løsning for begge områdene nord og sør for bekken. Dersom det likevel ikke er ønskelig å foreta inngrep i bunn av bekkeløpet kan det akseptere under følgende forutsetninger:

- Omfanget av stabiliserende tiltak må økes i forhold til det nødvendige kravet slik at beregningsmessig sikkerhetsfaktor vil være tilfredsstillt selv med evt. noe videre erosjon av bekkeløpet.
- Overvåkning av erosjonsforholdene av bekkeløpet. Det må da innarbeides kontroll av erosjonsforholdene. Hyppighet og ansvar må avklares, samt plan dersom det blir mer erosjon enn det som er tatt høyde for.

Nærmere vurdering av steinsetting av sidebekkene ned mot Farvikbekken bør gjennomføres.

4 Geoteknisk vurdering – stabilitetsvurderinger

Da det fortsatt er krav til forbedring av beregningsmessig sikkerhetsfaktor og det ikke er ønskelig med inngrep i bekkeløpet anbefales det nå avlastning på topp av skråning. Tidligere var det anbefalt etablering av motfylling. Dersom det ikke velges erosjonssikring av bekkeløpet er det mer hensiktsmessig å avlaste skråningstoppen, da bl.a. anleggsarbeidene anses å være enklere ved skråningstopp.

I vurderingsrapporten (/ 1) for området så er det foretatt stabilitetsberegning av fire kritiske profil (A, B, D og E). I denne fasen er det foretatt en vurdering for å kartlegge omfang av avlastning ved nedplanering av skråningstoppen. Det er foretatt vurderinger ut fra profil A. Beregningsmessig sikkerhet er lavest i profil E, men snitt E anses ikke som representativt for aktuelt delstrekke basert på topografiske forhold. Profil E ligger også utenfor aktuelt delstrekke. For profil B og D er det beregnet noe høyere sikkerhet for dagens situasjon enn for profil A. Vurderinger for profil A anses således som representativt for hele det aktuelle delstrekket (jfr. Figur 1). Det kan være muligheter for en liten grad av optimalisering dersom det er ønskelig å redusere omfanget av de nedplanering av skråningstopp.

For å ta hensyn til erosjon, ref. punkt 1 i kapittel 3.2, er det lagt opp til ytterligere forbedring basert på krav til nødvendig forbedring av dagens sikkerhetsfaktor. Nødvendig krav til sikkerhet er oppsummert i Tabell 1.

Tabell 1: Krav til sikkerhet for beregninger i profil A. Beregningene har tatt utgangspunkt i to ulike skjærflater

Beregningssnitt	Dagens sikkerhetsfaktor (udrenert analyse)	Sikkerhetskrav [1]*	Sikkerhetskrav [2]**	Oppnådd sikkerhetsfaktor ved avlastning (udrenert analyse)
A	1,14	1,21	1,275	1,34
A	1,24	1,29	1,328	1,32

*forbedring av dagens sikkerhetsfaktor iht. figur 5.1 i (/ 2)

** forbedring iht. figur 5.1 i (/ 2) av sikkerhetskravet som angitt under*

Resultatet fra beregningen er vist på Tegning V104. Tegningen viser også nødvendig omgang av avlastningen. Tiltaket vil berøre areal i en avstand på ca. 25 fra skråningstopp. Gravedybden anslås på det meste til 1 meter.

En nærmere vurdering av hvordan tiltaket kan tilpasses utomhusplanen bør utføres i samråd med landskapsarkitekt. Avlastning må detaljprosjekteres før arbeidet settes i gang.

5 Konklusjon

Opprinnelige planer har tatt utgangspunkt i erosjonssikring og etablering av motfylling ned mot bekkeløpet. Fauske kommune og NVE ønsker ikke inngrep i bekkeløpet. Erosjonsforholdene og andre mulige stabiliseringstiltak (avlastning) er vurdert. Om bekkeløpet ikke erosjonssikres foreslås det en videre økning av beregningsmessig sikkerhet, ut over nødvendig minimumskrav til forbedring av stabiliteten, for å ta hensyn til evt. noe erosjon av bekken i fremtiden. Dette forutsetter en videre overvåkning av erosjonsforholdene for å sikre at erosjonen av bekkeløpet er innenfor de tilleransekravene som er lagt til grunn i den prosjekterte løsningen.

For å øke krav til beregningsmessig sikkerhet foreslås det nå en nedplanering av skråningstopp. Nødvendig omfang varierer noe, ut fra beregningsmessig sikkerhetsfaktor, men det bør legges til grunn nedplanering i en horisontalavstand på omtrentlig 20 -25 meter fra skråningstopp med en gjennomsnittlig gravedybde mellom 0,5-1,0 meter.

Før videre detaljering anbefales det at løsningen kvalitetssikres av uavhengig foretak. Optimalisering av løsningen, i samråd med landskapsarkitekt, bør utføres ved detaljering.

Sidebekkene fra skoleområdet og ned mot Farvikbakkene bør trolig steinsettes.

6 Referanser

/ 1 Rapport: 5180717-RIG01-rev.05 Farvikbekken -områdestabilitet, Norconsult, 2020-02-26

/ 2 NVE veileder 7-2014; «Sikkerhet mot kvikkleireskred, Vurdering av områdestabilitet ved arealplanlegging og utbygging i områder med kvikkleire og andre jordarter med sprøbruddegenskaper»

/ 3 Mail. Fra: Rambøll v/ Einar Lyche Til: Norconsult V/ Shaima Ali Alnajim og Fauske kommune v/ Evald Solbakken. Emne: SV: Uavhengig kvalitetssikring: Norconsult stabilitetsutredning vedr. Farvikbekken – Områdestabilitet. Dok.nr. 5180717-RIG01 V02, 2019-04-30

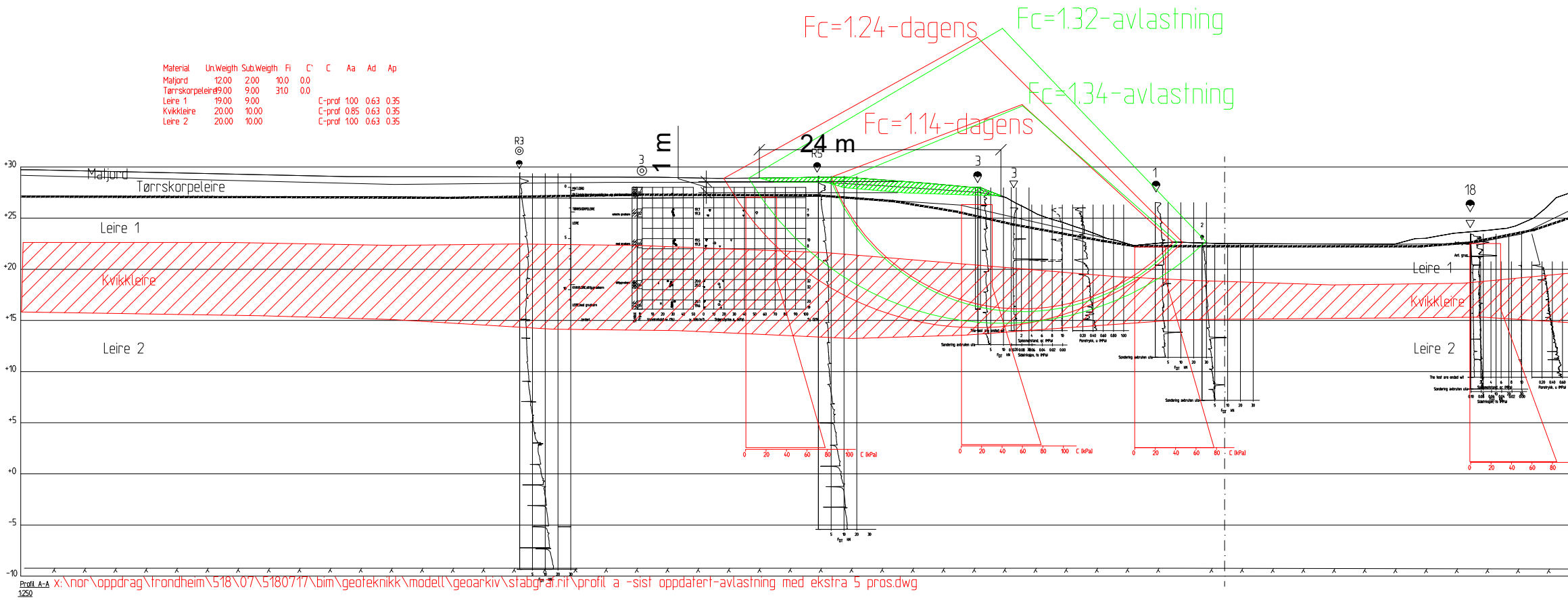
/ 4 Rapport: 5180717-RIG03 Farvikbekken, Fauske. Vurdering av erosjon etter NVEs regelverk, Norconsult, 2020-01-21

J01	2020-10-28	Notat utarbeidet	Christofer Klevsjø	Shaima Ali Alnajim	Christofer Klevsjø
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

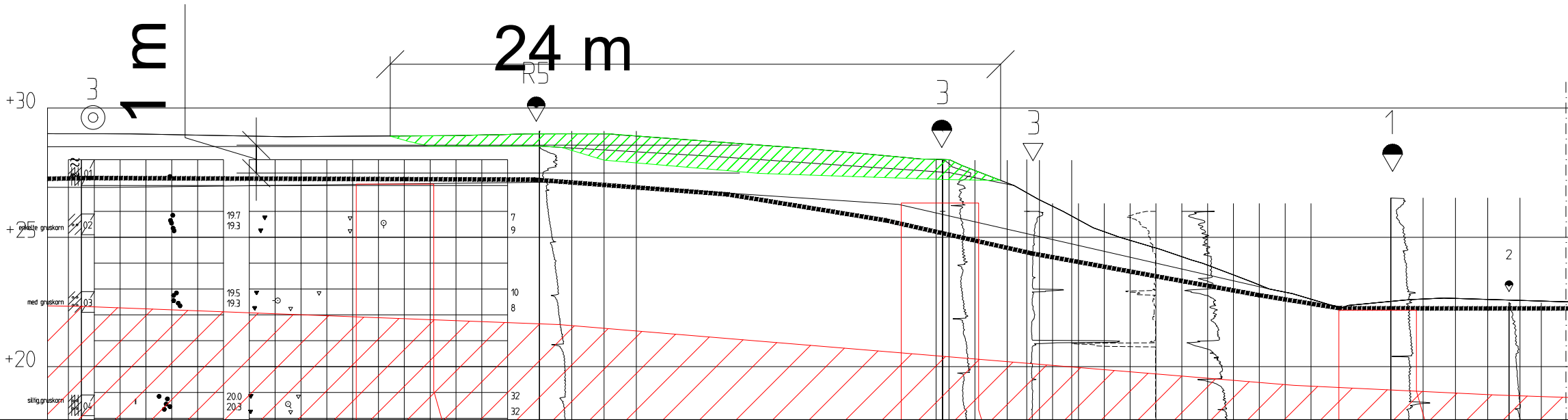
X:\nor\oppdrag\trondheim\5180717\BIM\Geoteknikk\A\K\Avlastning-2020-Tegninger\Lay_tegn-V104-Rev.00-Profil A Avlastning.dwg - SHAAL - Plottet: 2020-10-27, 12:41:35 - LAYOUT = V104-av.00 - XREF = Nytt-Kartgrunnlag - RASTER = X:\NOR\OPPDRAG\TRONDHEIM\5180717\5180717\5 ARBEIDSDOKUMENTER\52 GEOTEKNIKK\GRUNNLAG\MC-DATAPORT\19.PNG

Profil A nord for bekken-stabiliseringstiltak avlastning

FORKLARINGER
Rødt: Stabiliteten for dagens situasjon
Grønt: Stabiliteten ved avlastning
Avlastning
Tegningen viser omfang av nødvendig avlastning for skoleområdet

Omfang av avlastning i skråningstopp nord for bekken
1:100

Tegningsnummer	Revisjon
V104	00

00	2020-10-26	Stabiliseringstiltak- avlastning			ShaalChKleChkle
Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent
Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som fremgår nedenfor. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.					
Fauske kommune					Målestokk (gjelder A1) 1:250-1:100
Fauske kommune Farvikbekken/vestmyra områdestabilitetsutredning Stabiliseringstiltak - avlastning i profil A Beregninger for totalspenningsanalyse					
Norconsult		Oppdragsnummer	Tegningsnummer	Revisjon	
		5180717	V104	00	

Fra: Evald Solbakken
Sendt: fredag 15. januar 2021 15:44
Til: Anders Bjordal; Strand Stein-Are
Kopi: Trond Heimtun; Frank Zahl; Rune Reisænen; Frode Ramskjell; Per Håkon Hanssen
Emne: vedr. Farvikbekken - avslag på søknad om sikringstiltak
Vedlegg: 11.01.21 G-Notat-02.pdf

Viser til motatt avslag på søknad om sikringstiltak Farvikbekken, dat 11.11.2020.

Med bakgrunn i befaringsene 7.10.20 og drøfting av mulig skredfare og erosjonsforhold i bekken ble det av de nevnte aktørene som deltok i befaringen (NVE, Norconsult og Fauske kommune) konkludert med at det undersøkte området i Farvikbekken ikke synes å utgjøre noen større erosjonsfare og at omfanget av stabilitetsforebyggende tiltak må vurderes på nytt.

På denne bakgrunn utarbeidet Norconsult et notat dat. 28.10.20 der det er gjort en ny vurdering av erosjonsforholdene og der metode for sikringstiltak endres fra tidligere å omhandle motfylling i bakkeskråning på sør og norsiden samt erosjonssikring av bekkeløpet, til en løsning som innebærer avlastning/ nedplanering av skråningstoppen opp mot skoletomta.

Rambøll har som uavhengig kontrollerende instans i G-NOTAT-02, gjort en kvalitetssikring av den fremlagte prinsippløsningen fra Norconsult og aksepterer denne under en del gitte forutsetninger (Se vedlagt G-NOTAT-02). Jeg ber NVE merke seg at Rambøll sier seg enig med Norconsult i at det anbefales at Fauske Kommune beholder opprinnelig løsning med erosjonssikring og motfylling i bunn, at dette vil gi en bedre sikring med tanke på at bekken ikke skal erodere ned til sprøbruddsmaterialet.

Med tanke på leirskredkatastrofen i Gjerdrum vil Fauske kommune gjerne ha sikkerhet for at NVE's vurdering av at det er liten sannsynlighet for at erosjon skal utløse skred som kan ramme bebyggelsen i sør, og at skredfaren i Farvikbekken er liten, ønsker vi at NVE på ny bekrefter skriftlig at denne vurderingen står ved lag. Spesielt ettersom våre rådgivere(Norconsult og Rambøll) synes å være av en annen oppfatning mht. vurdering av skredfare er det viktig for kommunen å få klart svar fra NVE med nærmere begrunnelse for deres standpunkt.

Slik saken står vil jeg anta at det er uaktuelt for Fauske kommune å avstå fra å velge den opprinnelig løsningen for sikring av Farvikbekken. Vi ønsker derfor at NVE gjør en ny vurdering av vår søknad dat. 26.06.2019 om økonomisk bistand til gjennomføringen av tiltaket.

Denne saken skal opp til politisk behandling ila de nærmeste dagene, og jeg ber om en snarlig tilbakemelding på denne henvendelsen.

Vennlig hilsen Evald Solbakken

Prosjektleder Fauske kommunale eiendommer

+47 90 64 52 47

Evald.solbakken@fauske.kommune.no

<http://www.fauske.kommune.no>

FAUSKE KOMMUNE

Folkehelsekommunen der alle trives

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

		JournalpostID: 21/3569	
		Arkiv sakID.: 21/581	Saksbehandler: Ketil Hugaas
Sak nr.		Dato	
016/21	Formannskap	23.03.2021	

Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv 2022 - 2025 - Planprogram

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Forslag til planprogram vedtas.

Nødvendige tiltak i forhold til utlysing og øvrig forvaltningspraksis igangsettes.

Vedlegg:

15.03.2021

Forslag til Planprogram - Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv
2022-2025

1469010

Sammendrag:

I samsvar med krav i plan- og bygningsloven (2008) skal det ved oppstart av kommunedelplaner utarbeides et planprogram. Planprogrammet skal gi rammer for arbeidet, og det skal avklares hvordan kommunedelplanen for fysisk aktivitet og friluftsliv skal innrettes, samt omfang og innhold i planen. Det er også et krav fra kulturdepartementet at kommunen har en helhetlig plan for å kunne søke om spillemidler.

Saksopplysninger:

Forrige planperiode har blitt prolongert to ganger i påvente av utformingen av kommunens totale planprogram, der Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv skal utarbeides i tråd med kommunens nye samfunnsplan.

Saksbehandlers vurdering:

Planprogrammet og selve planutkastet har forvaltningsregler som bl.a. krever høringer med bestemte frister. Målsettingen er at det ferdige planutkastet kan vedtas i Kommunestyret 10. desember 2021. Det henvises til prosessoversikt i vedlagte forslag til planprogram.

Helge Akerhaugen
kommunedirektør

Kommunedelplan for FYSISK AKTIVITET OG FRILUFTSLIV

2022 – 2025

**Forslag til
PLANPROGRAM**

FAUSKE
KOMMUNE

FUOSKO
SUOHKAN

Innhold

1. Bakgrunn og formål	2
1.1. Bakgrunn med planprogrammet	2
1.2. Formål med planen	2
1.3. Avklaring/utdyping av begreper – temaområder	3
2. Rammer og føringer for arbeidet.....	5
2.1 Rammer for arbeidet	5
2.2. Føringer for arbeidet.....	5
2.2.1. Nasjonale føringer.....	5
2.2.2. Regionale føringer.....	7
2.2.3. Kommunale føringer	7
3. Fokusområder i ny plan	8
3.1. Fysisk aktivitet og friluftsliv.....	8
3.2. Idrett, spesielt	8
4. Fremdrift, organisering og medvirkning	9
4.1 Fremdrift	9
4.2 Organisering av planarbeidet.....	10
5. Medvirkning, informasjon og samarbeid	12

1. Bakgrunn og formål

1.1. Bakgrunn med planprogrammet

I samsvar med krav i plan- og bygningsloven (2008) skal det ved oppstart av kommunedelplaner utarbeides et planprogram. Planprogrammet skal gi rammer for arbeidet, og det skal avklares hvordan kommunedelplanen for fysisk aktivitet og friluftsliv skal innrettes, samt omfang og innhold i planen. Det er også et krav fra kulturdepartementet at kommunen har en helhetlig plan for å kunne søke om spillemidler.

1.2. Formål med planen

Målet med planarbeidet er å revidere gjeldende kommunedelplan og sikre en grundig gjennomgang av nåværende status for anlegg og arealer for fysisk aktivitet og friluftsliv i kommunen. Planarbeidet vil også legge grunnlag for en god strategi og helhet i det videre arbeidet på feltet, samt se på potensialet for det videre samarbeidet med frivilligheten. Planen skal danne grunnlaget for Fauske kommunes langsiktige planlegging. Planen skal være et overordnet politisk styringsdokument, og danne grunnlag for det administrative arbeidet på området.

Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv skal bidra til å:

- Sikre langsiktig styring, prioritering og helhet i anleggsutbyggingen
- Gi en oversikt over dagens aktivitetsmuligheter i kommunen, samt belyse mulige aktivitetsmuligheter i planperioden
- Gi et godt grunnlag for vurdering av arealer til fysisk aktivitet og friluftsliv
- Danne grunnlag for strategier for tilrettelegging av møteplasser for fysisk aktivitet i nærmiljøet, slik at flere skal ha mulighet til å være aktiv gjennom hele livet
- Legge til rette for et bedre samarbeid med frivilligheten, uorganisert som organisert
- Gi en oversikt over kostnader ved bygging, drift og vedlikehold av anlegg, og bedre mulighetene for finansiering av utbyggingskostnader
- Synliggjøre betydningen av fysisk aktivitet
- Bidra til å skape gode rammebetingelser for den organiserte idretten slik at den er i stand til å opprettholde og videreutvikle sine primæraktiviteter
- Legge til rette for egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv
- Bidra til et godt aktivitetstilbud for grupper med behov for særlig tilrettelegging
- Bidra til å opprettholde og utvikle idretten som en viktig arena for inkludering

1.3. Avklaring/utdyping av begreper – temaområder

Fysisk aktivitet

Gjennom fysisk aktivitet skapes positive opplevelser sammen, uavhengig av bakgrunn, kultur og levestett. Herunder spesielt mennesker med funksjonshemninger. Fysisk aktivitet har stor betydning for integrering og inkludering for alle i lokalmiljøene. Tilrettelegging i form av nærmiljøanlegg, merkede turstier, gang- og sykkelveier osv. er med på å fremme fysisk aktivitet. Tilbud som bidrar til fysisk aktivitet som inkluderer alle målgrupper, er viktig for å øke aktiviteten og motvirke sosiale forskjeller i aktivitetsvaner og helse. Økt fysisk aktivitet i hverdagen forutsetter gang- og sykkelveier, trygge og gode utemiljøer og lett tilgjengelige natur-, leke- og rekreasjonsområder i nærmiljøet.

Idrett

Statens overordnede mål med idrettspolitikken kan sammenfattes i visjonen: Idrett og fysisk aktivitet for alle. Det innebærer alle som ønsker å ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet. Den viktigste forutsetningen for dette er økt satsing på anlegg for idrett og egenorganisert fysisk aktivitet, herunder friluftsliv. Idrett og fysisk aktivitet er en kilde til glede, overskudd, fysisk og psykisk mestring. Idrett rekrutterer bredt og er en av samfunnets viktigste inkluderingsarenaer. Regjeringen vil legge til rette for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i idrett og fysisk aktivitet ut fra sine ønsker og forutsetninger. Det er også et mål å legge til rette for at personer som i dag er inaktive, blir aktive.

Friluftsliv

Friluftsliv i nærmiljøet skal prioriteres i det offentlige friluftslivsarbeidet. Målet er at en stor del av befolkningen driver med friluftsliv jevnlig. Satsing på friluftsliv er derfor sentralt i regjeringens folkehelsearbeid. Regjeringen vil at natur og friluftsliv brukes enda mer i det helsefremmende og forebyggende helsearbeidet. Regjeringen vil forenkle friluftslivslovverket som blant annet åpner opp for nye friluftslivsformer. Kommunen vil bli oppfordret til å utarbeide grønnstrukturplan for sine byer og tettsteder. Skoler og barnehager spiller en viktig rolle i rekrutteringsarbeidet til friluftsliv. Viktigheten av grønne utearealer ved skoler og barnehager vektlegges, og skoler oppfordres til å være bevisst på å bruke grønne områder som egner seg til friluftsliv som læringsarenaer. Prosjektet Kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder skal videreføres og videreutvikles.

Folkehelse

Hvordan vi utvikler våre byer, tettsteder og nærmiljøer betyr mye for folks helse. I folkehelseloven (2011) heter det blant annet at kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, og bidra til å jevne ut miljø- og samfunnsforhold av betydning for helse. Å ivareta folkehelsehensyn i planlegging etter plan – og bygningsloven er en lovpålagt oppgave, og er sentralt i arbeidet med å skape gode vilkår for helse for alle.

Utforming av utemiljøer, bygg og offentlige rom har betydning for tilgjengelighet, fysisk aktivitet, trygghet og sikkerhet, psykisk helse og deltakelse i sosiale aktiviteter. Tilrettelegging for gåing og sykling i trygge omgivelser stimulerer til fysisk aktivitet. Levende og attraktive grøntarealer, og uteområder, frie for støy og luktplager, allergifremkallende pollen og stråling, åpner for lek, sosial omgang, friluftsliv, naturkontakt og idrettslige aktiviteter. Det er fortsatt et stort potensial for å legge til rette for lokale turveier (nærtur) som er landets mest brukte aktivitetsarena.

Planarbeidet i forhold til kulturlivet

Kulturlivet skal være mangfoldig, sterkt og uavhengig. Kultur utvider vår forståelse av oss selv og samfunnet vi lever i. Idrett og fysisk aktivitet har stor egenverdi. Topp- og breddeidretten skal utfylle hverandre. Frivillig sektor fyller viktige roller både for samfunnet og for enkeltpersoner. Tilhørighet, trivsel og identitet gjennom utøvelse av lokal kultur har stor betydning for folkehelsen. Ettersom temaområdet kultur er såpass stort og komplekst, vil det bli utarbeidet en egen temaplan som belyser kulturens innvirkning hos befolkningen, og som sammen med denne planen vil søke å legge riktige og viktige premisser for kommunens prioriteringer.

2. Rammer og føringer for arbeidet

2.1 Rammer for arbeidet

Kommunedelplanen skal være overordnet og retningsgivende for kommunal planlegging og forvaltning av bygg og områder for fysisk aktivitet og friluftsliv. Planen vil være påvirket av nasjonale, regionale og kommunale føringer og anbefalinger. Det presiseres at i denne planen inngår område *idrett* i begrepet *fysisk aktivitet*.

Kulturdepartementet anbefaler i sin veileder «Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet» (revidert 2015) at planen bør ha følgende innhold:

- Målsetting for kommunens satsing på idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv.
- Målsetting for anleggsutbygging og sikring av arealer for idrett og friluftsliv.
- Resultatvurdering av forrige plan, med statusoversikt.
- Vurdering av langsiktige og kortsiktige behov for både anlegg og aktivitet.
- Det skal gjøres rede for sammenhengen med andre planer i kommunen.
- Prioritert handlingsprogram for utbygging av idretts- og friluftsanlegg.
- Oversikt over forventede kostnader knyttet til drift og vedlikehold av planlagte anlegg.
- Uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg.
- Lokalisering av eksisterende og planlagte anlegg, områder for friluftsliv og arealbehov for planlagte anlegg og friluftslivsområder bør framgå av relevante kart.

2.2. Føringer for arbeidet

Det er en rekke nasjonale, regionale og kommunale plandokumenter det må tas hensyn til i planprosessen.

2.2.1. Nasjonale føringer

Et aktivitetsfremmende samfunn forutsetter samarbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer, der frivilligheten er en avgjørende bidragsyter. Kommunen har et ustrakt samarbeid med frivilligheten innenfor alle kommunalområder og det inngås stadig nye samarbeid.

Kommunedelplanen er et viktig virkemiddel for å sikre og videreføre samarbeidet med frivilligheten i kommunen. Innenfor områdene fysisk aktivitet og friluftsliv vil det blant annet bli tatt hensyn til følgende nasjonale føringer:

- St.meld.nr. 16 (2010-2011) «Nasjonal helse- og omsorgsplan»
- St.meld.nr. 18 (2015-2016) «Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet»
- St.meld.nr. 26 (2011-2012) «Den norske idrettsmodellen»

- Meld. St. 19 (2014-2015) «Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter»
- Meld. St. 19 (2018–2019) «Folkehelsemeldinga – Gode liv i eit trygt samfunn»
- Meld. St. 15 (2017–2018) «Leve hele livet — En kvalitetsreform for eldre»
- Meld. St. 8 (2018-2019) «Kulturens kraft — Kulturpolitikk for framtida»
- Meld. St. 10 (2018–2019) «Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig — Den statlege frivilligheitspolitikken»
- Fritidserklæringen
- #Ungdomshelse – regjeringens strategi for ungdomshelse 2016–2021
- FNs barnekonvensjon
- Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2016
- Veileder - Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (2019)
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023

Relevant lovverk

- Lov om planlegging og byggesaksbehandlingen (Plan- og bygningsloven)
- Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven)
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldsloven)
- Lov om friluftslivet (Friluftsloven)

2.2.2. Regionale føringer

- Regional plan for folkehelse i Nordland
- Retningslinjer for fordeling av spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet vedtatt av Fylkestinget i Nordland 01.12.14 (Sak 147/2014)
- Fylkesplan for Nordland 2013-2025
- Veileder for planlegging av friluftslivets ferdselsårer (2019)

2.2.3. Kommunale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel og Handlingsprogram med økonomiplan og budsjett

Kommuneplanens samfunnsdel er under utarbeiding og vil være ferdigstilt samtidig med kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv (2021). Planprosessene kjøres parallelt, og kommunedelplanen vil bygge på den nye samfunnsplanen.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt av kommunestyret 22.03.2018 og er det overordnede styringsdokumentet for forvaltning av kommunens arealressurser. Kommuneplanens arealdel viser hvor utbygging kan skje og hvilke arealer som kan benyttes til ulike formål. Det er viktig at kommunedelplanen viser arealbehovene for idrett og friluftsliv slik at dette kan tas som eventuelle innspill ved rullering av kommuneplanens arealdel. Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv skal samordnes med øvrige kommunale planer for å sikre en helhetlig planlegging i kommunen.

Andre kommunale føringer:

- Kommunal planstrategi (2020-2023)
- Trafikksikkerhetsplan (2019-2023)
- Samarbeidsavtale Nordland fylkeskommune – folkehelse
- Kommunedelplan for helse, omsorg og sosial 2018-2026
- Årsbudsjett og økonomiplan

3. Fokusområder i ny plan

Endelige fokusområder i ny plan vil utarbeides av arbeidsgruppen i samarbeid med styringsgruppen for planen. Forslag til mulige fokusområder listes opp i de to påfølgende punktene:

3.1. Fysisk aktivitet og friluftsliv

- Sikre samarbeidet og samordningen mellom sentrale aktører innenfor friluftsliv.
- Sikre fordelingen av ansvarsforholdet mellom kommunen og lag/foreninger.
- Sikre økt satsing på anlegg for å utøve friluftslivsaktiviteter, og vurdering av kostnader og bevilgninger.
- Sikre friområder for utbygging.
- Sikre og utvikle gode muligheter for friluftsliv i nærmiljøet ved å legge vekt på de arealer som er lettest tilgjengelig for alle grupper i befolkningen.
- Stimulere til utøvelse av friluftsliv.
- Gang- og sykkelveier (herunder også skilting).
- Nærmiljøanlegg.
- Være pådriver for å utvikle attraktive utearealer nær skoler og barnehager – det vil si grønne arealer som egner seg til læringsarenaer for fysisk aktivitet.

3.2. Idrett, spesielt

- Universelt utformede, tilstrekkelige og tidsriktige fasiliteter og anlegg.
- Ha et helhetlig tilbud for alle ferdighetsnivåer, samt ivareta de som ønsker noe med sin idrett.
- Stoppe og snu det negative frafallet i aldersgruppen 12 til 19 år.
- Bidra til å sikre en forutsigbar driftsøkonomi for idrettslagene i Fauske.
- Spørsmålet om eier- og driveransvar mellom idrettslag og kommunen må vurderes.
- Flerbrukshaller ved alle nye skoleanlegg/nærmiljøsentre.
- Interkommunalt samarbeid.

[illegible]

Bearbeiding av planforslag											
Politisk behandling av planforslag i formannskapet 23. november											
Politisk sluttbehandling i kommunestyret 10. desember											

(Møteplan: 8. juni Formannskap. 17. juni Kommunestyre)

Senest 18. august: Innlevere politisk sak (gjøre kjent at sak legges ut til høring)

Skrivefrist formannskapet 1 september

2. september + 6 uker = høring

14. oktober – 21. oktober: Bearbeiding

21. oktober: Plan må oversendes kommunestyre

9. november

4.2 Organisering av planarbeidet

Arbeidet med kommunedelplanen vil bli organisert i en tverrsektoriell arbeidsgruppe der Styringsgruppa for samhandlingsområdet oppvekst og kultur er styringsgruppe. Kommunestyret er øverste planmyndighet som gir de overordnede rammene, bevilger midler og prioriterer handlingsplanen. Enhetsleder Kultur og Idrett leder arbeidet i tett samarbeid med Folkehelserådgiver

Politisk organisering:

- Kommunestyret vedtar kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Formannskapet legger planprogram og planforslag ut til offentlig ettersyn.
- Planutvalget skal ha spesielt ansvar for å påse at planarbeidet gjennomføres i tråd med plan- og bygningsloven, planprogrammet samt øvrige rammer og føringer for kommunal planlegging for fysisk aktivitet og friluftsliv. Utvalget vil være et viktig bindeledd mellom arbeidsgruppa og øvrige politiske organer i kommunen.

Prosjektgruppe: Styringsgruppa for samhandlingsområdet oppvekst og kultur og Styringsgruppa for eiendom, plan og samfunnsutvikling

Arbeidsgruppe for planarbeidet:

- En representanter fra Idrettsrådet
- En representant fra Friluftsrådet
- En representant fra Eldrerådet
- Barn og unges representant i plansaker (Ungdomsrådet)
- Folkehelserådgiver
- Enhetsleder Kultur og Idrett

Referansegrupper:

- Kommunale råd og utvalg
- Lag/foreninger
- Åpne folkemøter
- Andre relevante ressurspersoner benyttes/innkalles ved behov

Ressurspersoner/utvidet arbeidsgruppe:

- Planrådgiver (Samfunnsplanlegger)
- Kommunal forvaltning (Arealplanlegger)
- Skolefaglig rådgiver
- Frivilligsentralen v/ daglig leder
- Frisklivssentralen v/ daglig leder
- Sulitjelma Nærmiljøutvalg
- Valnesfjord Nærmiljøutvalg
- Enhetsledere
- Kommunalsjefer
- Fauna KF

Prosjektgruppa rapporterer jevnlig til planutvalget.

5. Medvirkning, informasjon og samarbeid

I planprosessen legges det opp til en god medvirkningsprosess der alle interesserte og berørte parter skal ha mulighet til å komme med innspill både før, under og etter at det ferdige plandokumentet er lagt ut til offentlig ettersyn. Planprogrammet skal også legges ut til offentlig ettersyn.

Plan- og bygningsloven krever minimum 6 ukers høringsperiode. Gjennom høring av planprogrammet er det mulig å komme med innspill og kommentarer til hvordan arbeidet med planen skal gjennomføres. Når planprogrammet er vedtatt, starter arbeidet med selve planen. I utarbeidelsen av planen vil det bli lagt opp til medvirkning gjennom aktiviteter som eksempelvis åpne folkemøter. Man kan også komme med sine innspill direkte til arbeidsgruppen.

En god medvirkningsprosess er avgjørende for at planen skal gi en riktig beskrivelse av status og behov innenfor fysisk aktivitet og friluftsliv i Fauske kommune. Planen vil bli utarbeidet med utgangspunkt i informasjonen som innhentes i ovennevnte medvirkningsprosesser og allerede eksisterende data (eksempelvis Ungdata-undersøkelsen, statistikk fra anleggsregisteret, Norges idrettsforbund, Folkehelseinstituttet og Statistisk sentralbyrå, o.l.). Det er åpent for alle å gi innspill og kommentarer til det planutkastet når dette legges ut på høring

Det vil bli lagt opp til aktiv medvirkning fra kommunens ulike råd, samt nærmiljøutvalgene i Sulitjelma og Valnesfjord. I tillegg vil det bli lagt til rette for medvirkningsarenaer på steder der barn og unges ferdes, som f.eks. fritidsklubbene og idrettsanleggene. Kommunen vil sørge for aktiv medvirkning fra frivillige organisasjoner også utenom idrettslag og friluftsansjoner. Det er viktig at uorganisert ungdom er en viktig meningskilde i arbeidet.

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

		JournalpostID: 21/3668	
		Arkiv sakID.: 18/2954	Saksbehandler: Rune Reisænen
Sak nr.		Dato	
017/21	Formannskap	23.03.2021	

Høringinnspill - Endring i forskrift om stedsnavn

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

- Nordsamisk rettskriving skal brukast i Troms og Finnmark og i Nordland til Efjorden i Narvik kommune.
- Skoltesamiske stedsnavn i Sør-Varanger kommune skal likevel følgje Skoltesamisk rettskriving.
- Lulesamisk rettskriving skal brukes frå og med Efjorden i Narvik kommune og sørover til og med Sørfold kommune samt Kjerringøy i Bodø kommune.
- Pitesamiske stedsnavn frå Fauske kommune og Saltdal kommune og Mistfjorden i Bodø kommune sørover til og med Meløy kommune, samt Rana kommune nord for Langvatnet/Mo/Ranelva/Virvassåga skal følge Pitesamisk rettskriving.
- Umesamiske stedsnavn i resten av Rana kommune og i Rødøy, Lurøy, Nesna og Hemnes kommune sør til Okstindbreen.
- Sør for dette skal Sørsamisk rettskriving brukes.
- Resten av endringene i forskrift 23. mai 2017 nr. 638 om stedsnavn tilrås uten bemerkninger.

Vedlegg:

15.12.2020	Høring - Endring i forskrift om stedsnavn - Høringsfrist 070421	1461572
15.12.2020	Utsending av høringsdokument til kommunane	1461573
15.12.2020	Høringsnotat	1461575

Saksopplysninger:

Den 09.12.2020 (justert versjon 18 desember 2020) sendte kulturdepartementet fremlegg om endringer i forskrift 23. mai 2017 nr. 638 om stedsnavn ut på høring. Kulturdepartementet skriver i sitt høringsnotat at framlegget til forskriftsendringer er gjort i samarbeid med Statens kartverk og Språkrådet. Sametinget er konsultert i tråd med prosedyrer for konsultasjon mellom statlige myndigheter og Sametinget. **Dette høringssvaret gjelder først og fremst framlegg tilknytta § 4 Særlig om samiske stedsnavn, første til femte ledd. Fristen for å sende inn høringssvar er 7. april 2021.**

Departementets framlegg

For samiske stedsnavn skal det tas utgangspunkt i den lokale uttalelsen. Skrivemåten skal følge gjeldende rettskriving i Nordsamisk, Lulesamisk, Skoltesamisk, Umesamisk, Pitesamisk eller Sørsamisk. Nordsamisk rettskriving skal brukast i Troms og Finnmark og i Nordland til Efjorden i Narvik kommune. Skoltesamiske stedsnavn i Sør-Varanger kommune kan likevel følge Skoltesamisk rettskriving. Lulesamisk rettskriving skal brukes fra og med Efjorden i Narvik kommune og sørover til Ranfjorden. Pitesamiske stedsnavn frå Saltdalen til Ranfjorden kan likevel følge pitesamisk rettskriving. Frå og med Rana kommune og sørover skal sørsamisk rettskriving brukes. Umesamiske stedsnavn i Rana, Hemnes og Rødøy kan likevel følge umesamisk rettskriving.

Vurdering av Departementet av § 4, først, andre og fjerde ledd.

Oppramsinga av di samiske språkene bør inkludere Umesamisk og Pitesamisk. I 2016 fekk Umesamisk godkjent ortografi. Pitesamisk ortografi ble godkjent i august 2019. Departementet viser til at Umesamisk og Pitesamisk er alvorleg truga språk. Inntil nylig har det ikkje vært mulig å synleggjøre Umesamisk og Pitesamisk, men ettersom Sametinget nå går god for rettskrivinga i disse språkene, mener departementet tida er inne for å ta de i bruk på skilt og kart. Stedsnavsloven er et effektivt og eigna verkemiddel for å synleggjøre språklige kulturminner. Offentleg bruk av språk vil i tillegg være til inspirasjon for det Pitesamiske folket og det Umesamiske folket om å re vitalisere språket sitt. Framlegget til endring i forskrifta § 4 er i tillegg i tråd med framlegg til språklov § 1 bokstav b som skal sikre at "offentlige organ tar ansvar for å bruke, utvikle og styrke samiske språk, jf. reglane i sameloven kapittel 3", jf. Prop. 108 L (2018–2019) Lov om språk. Forskrift om stedsnavn § 4 andre ledd vil gi regler om i hvilke delar av det samiske språkområdet rettskrivinga for Umesamisk og Pitesamisk kan brukast. Frå 1.1.2020 gjeld nye kommune- og regioninndelingar. Delar av Tysfjord kommune i Nordland inngår i nye Narvik kommune. Fylka Troms og Finnmark utgjer no eitt og same fylke, Troms og Finnmark. Det er nødvendig å gjere endringar i forskrifta § 4 andre ledd, som innfører dei nye fylkesnamna og nye kommunenamn. Ettersom departementet foreslår å innlemme Umesamisk og Pitesamisk rettskriving i reglane om kva skrivemåte som kan brukast når ein fastset samiske stadnamn, gjer vi også framlegg om geografisk utbreiing av rettskrivinga i dei ulike samiske språka.

Kommentarer

Det foreligger to vurderinger som spesifikt er knyttet til paragraf 4, første og andre ledd.

Meningsinnholdet forstås på følgende måte:

Departementet ønsker at Nordsamisk, Lulesamisk, Skoltesamisk, Umesamisk, Pitesamisk eller Sørsamisk skal kunne benyttes på skilt og kart.

Andre ledd i § 4 gir regler for hvor Pitesamisk og Umesamisk kan benyttes. Denne paragrafen gir i tillegg regler for hvor de andre samiske språkene kan brukes. Derfor er også gjort et forsøk på å definere de samiske språkernes geografiske utbredelse, eller det som noen vil definere som samiske språkområder.

Det legges vekt på at stedsnavna innafor hvert enkelt samisk språkområde skal ha samsvarende ortografi (Paragraf 4, fjerde ledd.).

Språklig avgrensning av Pitesamisk område

Det Pitesamiske språkområdet i Norge grenser til det Lulesamiske språkområdet i nord, og til det Umesamiske i sør. Dette kapitlet definerer de tydeligste språktrekkene som skiller Pitesamisk fra samiske nabospråka i nord og sør.

Avgrensning mot Lulesamisk

De tydeligste språktrekkene som skiller Pitesamisk fra Lulesamisk er:

- et omfattende omlydssystem;
- mindre omfattende stadievekslingssystem uten konsonantbytte (f.eks. Pitesamisk luakkta : luokta der lulesamisk har luokta : luovta);
- bruk av segmentering heller enn innskuddsvokal ved sterkt stadium (f.eks. Pitesamisk själbmá der lules. har sjielmmá).

Avgrensning mot Umesamisk

De tydeligste språktrekkene som skiller Pitesamisk fra Umesamisk er:

- Vokalharmonisering til å - å i mange fall der Umesamisk har u - a;
- et noe mindre omfattende omlydssystem;
- bortfall av utlydende vokal i 3. stavelse i noen tilfeller.

Er pitesamisk en dialekt eller et språk? Og er det relevant i dag?

Noen ganger har pitesamisk blitt omtalt som en dialekt av lulesamisk, og som nabospråk i det samiske dialektkontinuumet kan man selvfølgelig finne argumenter for en slik påstand – på lignende vis som man kan argumentere for at norsk og svensk er dialekter av samme språk. Men det er gode grunner at pitesamisk per i dag regnes som eget språk:

- Pitesamisk kan deles inn i flere dialekter med markerte, systematiske forskjeller, samtidig som disse dialektene har fellestrekk som klart skiller dem fra både lulesamisk og umesamisk
- Pitesamisk har sin egen skriftlige litteratur med kontinuitet fra 1800-tallet til sent på 1900-tallet, og igjen fra 2010-åra – inkludert Halász' omfattende samling av pitesamisk folkeminne (1893), Rensunds skrifter og innlegg, de oversatte barnebøkene ved Fjällås/Steggo
- Pitesamisk har sin egen offisielle ortografi (august 2019).
- Pitesamisk oppfattes av pitesamer ikke som en dialekt av lulesamisk, og det er lite interesse for å anta en lulesamisk språklig eller kulturell identitet.

Historiske tekster, kart og stedsnavnsinnsamlinger

Eldste tilgjengelige kildemateriale om samiske stedsnavn i Sør-Salten er Thodals kart fra 1763. Det skulle gå over hundre år til før det for alvor ble fart i arbeidet med å kartlegge samisk språk og samiske stedsnavn i Salten. Just Knud Qvigstad utførte i perioden 1896 til 1936 et betydelig feltarbeid i Pitesamisk område. To skriftlige kilder fra slutten av 1700-tallet er tatt med i dette høringsvaret for å underbygge Pitesamisk tilstedeværelse og områdets størrelse.

Lars And. Thodals kart fra 1763.

Da general Schnittlers grenseprotokollarbeid pågikk, ble Lars And. Thodal engasjert til å tegne et kart over Nordland. Kartet er fra 1763 og viser skriftformer og samiske stedsnavn som stemmer bra med dagens Pitesamiske ortografi helt nord til og med Sulitjelma/Fauske området.

Figur 1. Thodals kart fra 1763 som ble tegna i forbindelse med Schnittlers grenseprotokollarbeid i Nordland

Når vi ser på grenseområdet mellom Pite- og Lulesamisk ser vi for eksempel at Raudtinden rett nord for Sulitjelma blir skrevet «Rupsis Warri» (Pitesamisk Ruppssivárre. Lulesamisk Ruopssivárre).

Blåmannsisen på kommunegrensa mellom Fauske og Sørfold blir skrevet «Olmajallogaikna» (Pitesamisk Álmájallojiegna, Lulesamisk Álmájalosjiegna) med karakteristisk Pitesamisk álmáj der Lulesamisk har álmáj.

Arnold Schytte (født 1769 i Buksnes, død 27. april 1834)

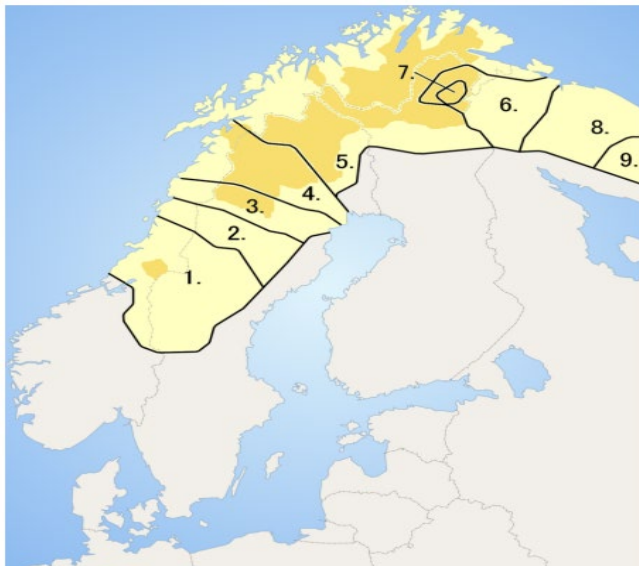
Arnold studerte til prest og ble personell-kapellan hos sin far i 1793. Han etterfulgte så sin far som sogneprest i Bodin prestegjeld etter dennes død i 1808. Han ble først konstituert som prost i 1818. Han var sogneprest fram til sin død i 1834. Arnold Schytte har en engasjert person som var involvert i mange saker som berørte distriktets ve og vel. Lars Rensund siterer en tekst som Arnold Schytte skrev: Kun 2de Lappe-Familier, som före omvankende Liv med deres Rensdyr, opholde sig i Sognet, dog ikke for

bestandig; en og anden Vinter trekke de östover Kjölen till [sic] Svensk Lapland, fra hvilket de ere hidkomne, och egentlig Ariploug Pastorat, hvor de äldre og voxne ere döbte og underviste i den christelige Religion; de söge nu her Kirke og Altergang og forstaae nogenledes det norske Sprog; deres Rensdyr forskaffe dem alle deres fornödenheder og er deres eneste Näringsvei. Det viktigste med denne teksten er plasseringen av soknets samer. Schytte mener at flyttsamene stammer fra Ariploug Pastorat, som er et av kjerneområdene for pitesamisk aktivitet.

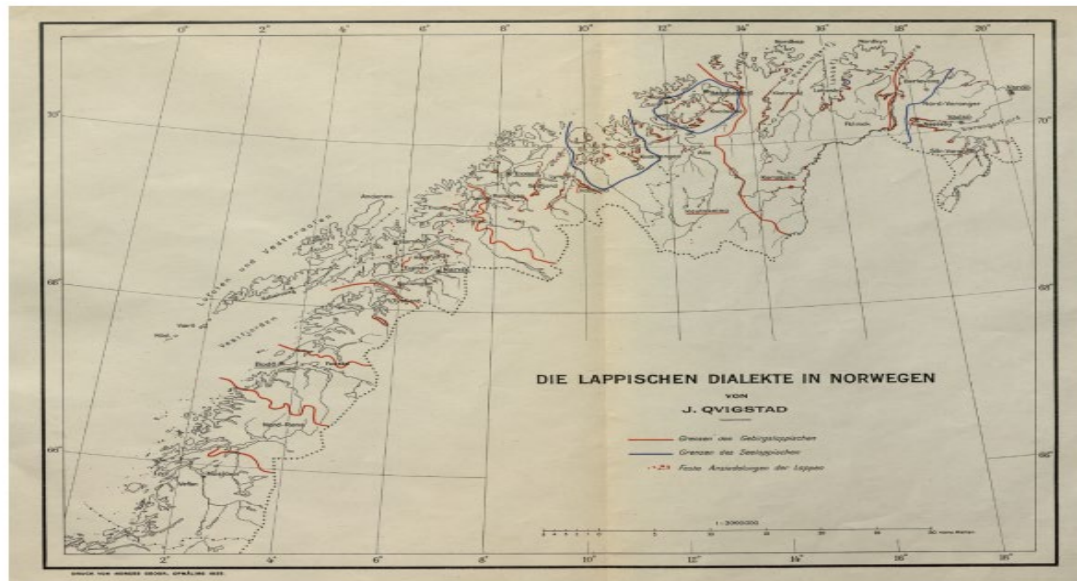
Konungens Befallningshavares i Norrbottens län utlåtande (1879)

I en uttalelse av Konungens Befallningshavare i Norrbottens län datert 31. desember 1879 skriver han:: *De fjäll-lappar åter i denna socken [= Arjeplog, red.anm.], som flytta söder om Pite elf efter de bergssträckningar och fjell, som ligger omkring Skellefte- och Laiselfvens vattensystem (dvs Semisjaur och Njarka eller Sörvästerbyn) — — vistas på de närmast skogslandet liggande fjellplatåerna under vår- och hösttid, men flytta en vecka efter midsommar, görande blott helt korta uppehåll, efter de egentliga fjellen in på norskt område och stanna der, betande sina renhjordar å de fjell och de dalar, som ligga omkring och emellan Ranen- och Saltenfjord [vår utheving] till in uti September, då de lika hastigt som på dittåget återvända till sina höstvisten. Flera af dessa lappar hafva skatteland uti Norge, ehuru de hafva hemortsrätt i Sverige (...)*¹

Her beskrives det Pitesamiske områdene altså som: fjell og daler omkring Salten- og Ranfjorden.

Qvigstads kart fra 1925

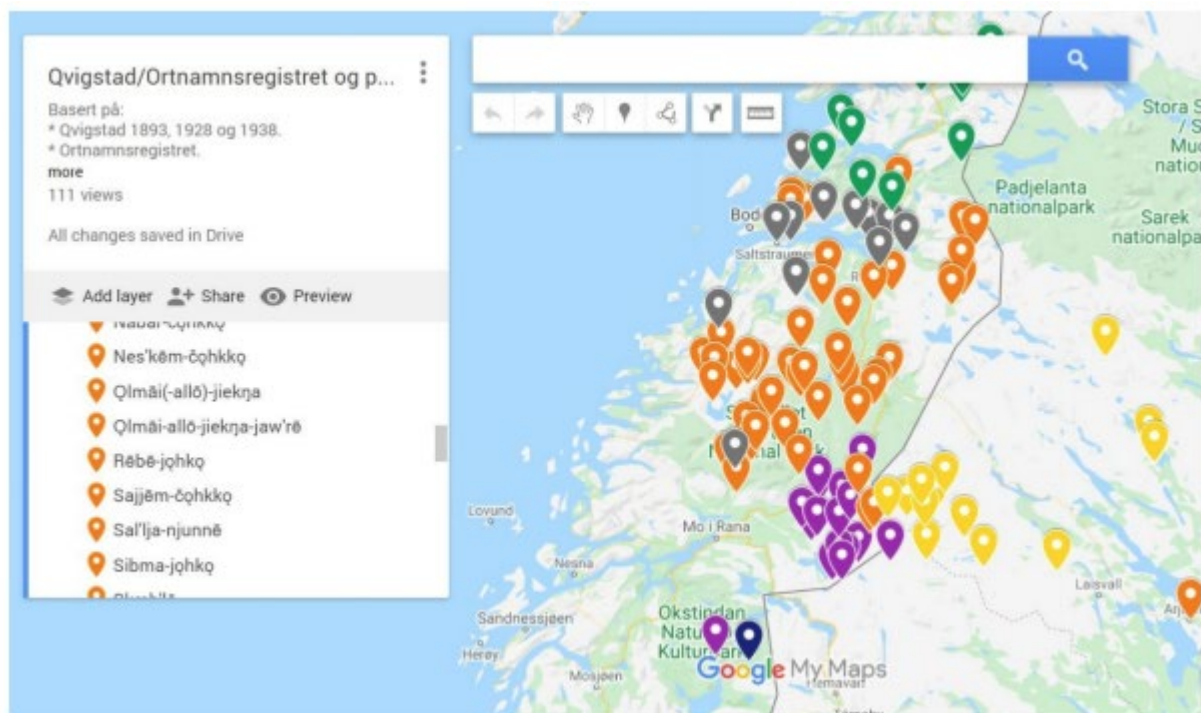

Qvigstads språkkart fra 1925

Just Knud Qvigstad (født 4. april 1853 på Lyngseidet, død 15. mars 1957 i Tromsø) var rektor ved lærerhøyskolen i Tromsø, filolog, folklorist og forsker på samisk språk. Han var dessuten politiker og statsråd for Kirkedepartementet. Qvigstads kart over samiske språkområder ble trykt som vedlegg til Oslo Etnografiske Museums skrifter 1:1 (1925). Vi ser der at hans grense mellom Lulesamisk og Nordsamisk stemmer ganske bra med den konvensjonelle språkgrensa. Grensa mellom Lulesamisk og Pitesamisk område er trukket langs grensa mellom Sørfold og Fauske kommuner samt mellom daværende Bodin og Kjerringøy kommuner. Dette sistnevnte passer i hovedsak bra med Qvigstads innsamlede stedsnavnmateriale, se nedenfor. Grensa mellom Pitesamisk og Umesamisk stemmer derimot ikke så godt med Qvigstads innsamlede stedsnavn, som viser tydelig Pitesamiske former i alle navn fra Meløy samt i de navnene fra Rana som hører til nordsida av Ranelva – se nedenfor. Grensa mellom Umesamisk og Sørsamisk er trukket gjennom nåværende Hemnes kommune ut til fjordløpet rett sør for Nesna. Dette stemmer bra med de foreliggende stedsnavn.

Qvigstads stedsnavnsregister. (Qvigstad 1893, 1928 og 1938).

Allerede i sin bok *Nordische Lehnwörter im Lappischen* (1893) oppgir Qvigstad en del stedsnavn i det Pitesamiske området. Han intervjuet flere Pitesamer i Fauske, Beiarn, Saltdal og Rana fra 1890-åra og i alle fall fram til 1928, noe som munnet ut i et Pitesamisk ordboksmanuskript daterbart til ca. 1928. I boka *De lappiske stedsnavn i Finnmark og Nordland fylker* (Oslo 1938) foreligger en større samling av stedsnavn i området. Alle disse kildene inneholder riktignok noen mindre feilkilder (slik som at Qvigstad ikke alltid hadde full kontroll på det trykklette vokalsystemet, og at han ikke alltid holdt styr på uo/uæ/ua/oa eller i/e/ie/æ), men alt i alt er materialet et uvurderlig bidrag til kartleggingen av både samiske stedsnavn og samiske dialekt- og språkgrenser. Ved å se på de språklige elementene i hvert stedsnavn i hans materiale, er det i stor grad mulig å plassere navnene innenfor de samiske språkene og slik få definert grensene etter en språklig fundert metode. En slik gjennomgang ligger til grunn for dette kartet:

Figur 2: Fargekodet kart over stedsnavn basert på Qvigstad 1893, 1928 og 1938 samt det svenske Ortnamnsregistret. Kartgrunnlag: GoogleMyMaps. Grå = nøytral språkform, grønn = lules., oransje/gul = pites., lilla = umes., blå = sørsamisk

Vi ser her at grensa mellom Pite- og Lulesamisk faller relativt greit sammen med Qvigstads kart (1925), inkludert at flere stedsnavn fra Tverlandet/Innstranden, som jo ligger nord for Saltfjorden, har Pitesamisk form. Det samme gjelder ett navn ved fjorden i Sørfold, som da egentlig skulle ligge i Lulesamisk område. Lulesamisk form har Nordfjorden ved Mistfjorden (Nuor'davuotna, men karakteristisk kyst-Lulesamisk t > d etter r), som da også ligger i det definerte Lulesamiske området. To stedsnavn i Fauske kommune – begge nær grensa til Sørfold – har primært Lulesamisk form.

I grenseområdet mellom Pitesamisk og Umesamisk er alle navnene compatible med en grenseoppgang langs Virvassdalen–Ranelva. Meløy kommune har en god del samiske navn, alle av Pitesamisk type. Qvigstads materiale inkluderer ikke samiske stedsnavn i Rødøy, Lurøy eller Nesna kommuner og gir dermed ikke grunnlag alene for fastsetting av grensene mellom Pite-, Ume- og Sørsamisk i ytre kyststrøk. En separat gjennomgang av stedsnavn viser ellers at noen samiske stedsnavn finnes dokumentert direkte eller indirekte i områder som Qvigstad valgte å ikke inkludere.

Saksbehandlers vurdering:

Pitesamiske stedsnavn er eksplisitt dokumentert nord til og inklusive Blåmannsisen på kommunegrensa mellom Fauske og Sørfold så tidlig som 1763.

- Flere kilder viser en tradisjonell Pitesamisk tilstedeværelse på begge sider av Saltfjorden
- Det Pitesamiske kjerneområdet inkluderer Tverlandet/Innstranden i Bodø kommune, området langs Skjerstadfjorden og hele indre del av Fauske i nord; og Meløy kommune samt Rana kommune nord for Virvassdalen/Ranelva i sør.
- I et område fra Fauskeidet/Sørfold via Bjørnbakk i Fauske til området rundt Mistfjorden ser vi at språkgrensene er litt flytende, og at det vil være rimelig å utvise noe skjønn i språkvalg.

Å definere et samisk språkområde er ikke lett. Skal man først gjøre et forsøk, bør kunnskap om tradisjonelle samiske områder og samisk språk ligge til grunn for fastsettelse av språklige grenser. I dette høringsvaret har vi i betydelig grad benytta oss av språkforskere og deres tolkninger og funn. Framleggets § 4, andre ledd bør endres. Vi mener teksten ikke gir et godt bilde av de samiske

språkområdene i Nordland. Paragraf 4, først, tredje, fjerde, og femte ledd som framkommer i framlegget, kan dog anbefales uten anmerkninger.

I framlegget (Paragraf 4, andre ledd) står det følgende:

Lulesamisk rettskriving skal brukes fra og med Efjorden i Narvik kommune og sørover til Ranfjorden.

Legger man til grunn kildematerialet som er skissert opp i dette høringssvaret, framstår den sørlige grensen for Lulesamisk språkområde som misvisende og direkte feil – selv om man tar med i betraktningen at det åpnes for Pitesamisk ortografi i deler av området. Departementets foreslåtte tekst er ikke bare ødeleggende for den Pitesamiske revitaliseringen, men kan også skape en splid mellom Pitesamer og Lulesamer, en situasjon som ikke vil gagne noen av partene. Vi foreslår derfor å definere klare og tydelige samiske språkområder. Qvigstads stedsnavnsmateriale gir oss en unik mulighet til nettopp dette.

Da kan Lulesamisk språkområde bli definert på følgende måte.

Lulesamisk rettskriving skal brukes fra og med Efjorden i Narvik kommune og sørover til og med Sørfold kommune samt Kjerringøy i Bodø kommune.

Qvigstads stedsnavnsmateriale gjør det mulig å definere den nordlige språkgrensa for Pitesamisk språkområde. Samtidig bruker vi samme kilde til å sette språkgrensa mot Umesamisk språkområde.

Pitesamisk språkområde blir da:

Samiske stedsnavn fra Saltdal kommune, Fauske kommune og Mistfjorden i Bodø kommune sørover til og med Meløy kommune samt Rana kommune nord for Langvatnet/Mo/Ranelva/ Virvassåga skal følge Pitesamisk rettskriving.

Umesamisk språkområde blir som følger:

Samiske stedsnavn i resten av Rana kommune og i Rødøy, Lurøy, Nesna og Hemnes kommune sør til Okstindbreen skal følge Umesamisk rettskriving

Visualisering av språkgrensen som kommer frem i forslaget til endret tekst.

Framleggets § 4, andre ledd bør endres. Teksten gir ikke et godt bilde av de samiske språkområdene i Nordland. Paragraf 4, først, tredje, fjerde, og femte ledd som framkommer i framlegget, anbefales uten anmerkninger. Saltdal kommunestyre ønsker å være tydelig på at Saltdal ligger innenfor Pitesamisk språkområde og fremmer følgende innstilling til høringa.

Helge Akerhaugen
kommunedirektør

Ifølge liste

Dykkar ref

Vår ref

Dato

19/6649-

7. desember 2020

Endring i forskrift om stadnamn -- høyring

Kulturredpartementet gjer med dette framlegg om endringar i *forskrift 23. mai 2017 nr. 638 om stadnamn*.

Lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn (stadnamnlova) vart endra ved *lov 21. juni 2019 nr. 59 om endringar i stadnamnlova (organisering av stadnamntenesta m.m)*. Endringane fekk verknad frå 1. juli 2019.

Framlegget til endringar i forskrifta (vedlagt) følgjer opp lovendringane, slik at forskrifta blir tilpassa til lova. Det er i tillegg gjort framlegg til utfyllande reglar om korleis stadnamnlova skal gjennomførast.

Gå til www.regjeringa.no/2788722 for å sende høyringssvar. Klikk på "send høyringssvar". Høyringssvar er offentlege etter offentleglova, og vil bli publiserte på nettsidene våre.

Fristen for å sende inn høyringssvar er 7. april 2021.

Med helsing

Gunhild Strand Molle (e.f.)
avdelingsdirektør

Sigfrid Tvitekkja
seniorrådgjevar

Dokumentet er signert elektronisk og har derfor ikkje handskrivne signaturar

Fra: Katle Kjersti <Kjersti.Katle@dss.dep.no>
Sendt: onsdag 9. desember 2020 15:25
Til: Tvitekkja Sigfrid
Kopi: Katle Kjersti; Distribusjonsoppdrag
Emne: Utsending av høyringsdokument til kommunane
Vedlegg: Endring i forskrift om stadnamn - høyring.docx; Høyringsliste.pdf; Høyringsnotat.pdf

Kulturdepartementet gjer med dette framlegg om endringar i *forskrift 23. mai 2017 nr. 638 om stadnamn*.

Lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn (stadnamnlova) vart endra ved *lov 21. juni 2019 nr. 59 om endringar i stadnamnlova (organisering av stadnamntenesta m.m)*. Endringane fekk verknad frå 1. juli 2019.

Framlegget til endringar i forskrifta (vedlagt) følgjer opp lovendringane, slik at forskrifta blir tilpassa til lova. Det er i tillegg gjort framlegg til utfyllande reglar om korleis stadnamnlova skal gjennomførast.

Gå til www.regjeringa.no/2788722 for å sende høyringssvar. Klikk på "send høyringssvar". Høyringssvar er offentlege etter offentleglova, og vil bli publiserte på nettsidene våre.

Fristen for å sende inn høyringssvar er **7. april 2021**.

Sjå vedlagde dokument.

Helsing Kulturdepartementet

Høyringsnotat – framlegg til endringar i forskrift 23. mai 2017 nr. 638 om stadnamn

1	Innleiing	3
1.1	Om føremålet med lova	3
1.2	Om lovendringa i 2019	4
2	Gjennomgang av dei paragrafane som blir endra	4
2.1	Til § 1 Generelle reglar om norske, kvenske og samiske stadnamn	4
2.1.1	Vurderingskriterium når ønskt skrivemåte er ein eldre skrivemåte eller ei lokal dialektform	4
2.1.2	Nødvendig redaksjonell tilpassing til lova – oppheve § 1 første ledd tredje punktum i forskrifta	7
2.2	Til § 4 Særleg om samiske stadnamn	8
2.2.1	Tillegg om umesamisk og pitesamisk rettskriving	8
2.2.2	Oppdatering av kommunenamn	8
2.2.3	Reglar om samisk namn på eigedom med norsk namn	9
2.3	Til § 5 Særleg om kvenske stadnamn	10
2.3.1	Reglar om kvensk namn på eigedom med norsk namn	10
2.3.2	Språkleg endring – konsekvent bruk av uttrykk	10
2.4	Til § 8 Saksbehandling	11
2.4.1	Endra tilvisingar til lova og ei språkleg endring	11
2.4.2	Presisering av saksbehandling av parallellnamn på samisk og/eller kvensk	

2.5	Til § 9 Vedtak.....	13
2.5.1	Endring av regel for å tilpasse forskrifta gjeldande praksis.....	13
2.5.2	Endra tilvisingar til reglar i stadnamnlova.....	14
2.5.3	Nødvendig endring i termbruk.....	15
2.6	Til § 10 Klage.....	16
2.6.1	Språkleg endring og endring av tilvising til stadnamnlova	16
2.6.2	Saksgang når det blir klaga på eit andregongsvedtak.....	16
2.7	Ny § 11 Bruk av stadnamn i tenesta	17
2.7.1	Kva som skal reknast for bruk av stadnamn i tenesta	17
2.8	Administrative og økonomiske konsekvensar.....	19
3	SAMLA FORSKRIFTSFORSLAG	21
4	FORSKRIFT (FULL TEKST)	24

1 Innleiing

Kulturdepartementet gjer med dette framlegg om endringar i *forskrift 23. mai 2017 nr. 638 om stadnamn*. Endringane har heimel i lov om stadnamn § 15 første ledd:

"Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av lova".

Lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn (stadnamnlova) vart endra ved *lov 21. juni 2019 nr. 59 om endringar i stadnamnlova (organisering av stadnamntenesta m.m.)*. Endringane fekk verknad frå 1. juli 2019.

Framlegget til endringar i forskrifta følgjer opp lovendringane, slik at forskrifta blir tilpassa til lova. Det er i tillegg gjort framlegg til utfyllande reglar om korleis stadnamnlova skal gjennomførast, jf. § 15 i forskrift om stadnamn.

Framlegget til forskriftsendringar er gjort i samarbeid med Statens kartverk og Språkrådet. Sametinget er konsultert i tråd med prosedyrar for konsultasjon mellom statlege myndigheiter og Sametinget.

1.1 Om føremålet med lova

Føremålet med stadnamnlova er etter § 1 "å ta vare på stadnamn som språklege kulturminne, gi dei ei skriftform som er praktisk, og som ikkje skyggjer for meiningsinnhaldet i namnet, og medverke til kjennskap til og aktiv bruk av namna". Stadnamna er ein del av vår felles kulturarv. Dei gir opplysningar om språk, terreng, ferdselsårer, dyreliv, plantevekst, militære varslingsystem, kyrkjeleg styring, folkelege gjeremål, ordbruk, arbeid, tenkjemåte og levevis.

I merknadene til § 1 i førearbeida til førre utgåve av lova, Prop. 105 L (2014–2015) *Endringar i lov om stadnamn (om høvet grunneigarar har til å fastsetje skrivemåte av bruksnamn m.m.)*, står det at det ikkje berre er "det språkhistoriske *innhaldet* i eit namn som er verneverdig, men også sjølve forma namnet har i nedervd lokal uttale". Forma som namnet har i nedervd lokal uttale, er utgangspunkt for normering og har i seg sjølv kulturminneverdi.

I stadnamnlova § 4 går det fram at nedervd lokal uttale skal tilpassast norske rettskrivingsprinsipp når ein fastset skrivemåten. På den måten blir i stor grad det språklege uttrykket vidareført ved normering. Nokre gonger vil det språklege uttrykket i namnet ikkje gje meining for oss i dag, men også slike namn er viktige å vidareføre. Føremålet med lova er likevel å gje namna ein skrivemåte som i seg sjølv ikkje skjuler meiningsinnhaldet i namnet. Vernetiltaket i lova er å formidle namna i ei rettskriving som sikrar at gamle stadnamn blir vidareførte med utgangspunkt i nedervd lokal uttale og med ein skrivemåte som er praktisk for kartprodusentar, brukarar og tenesteutøvarar, og som ikkje i seg sjølv skyggjer for meiningsinnhaldet i namnet. Den nærare reguleringa av skrivemåten følgjer av forskrift om skrivemåten, gjeven med heimel i stadnamnlova § 15.

Kommunane og fylkeskommunane vel namn på og gjer vedtak om skrivemåte for nærare definerte namneobjekt. Statlege organ vel namn på statlege anlegg, og Kartverket vedtek skrivemåten for desse namna. Før skrivemåten blir vedteken, skal vedtaksorgana innhente tilråding frå stadnamntenestene. Dei skal gje råd om korleis namnet skal skrivast og om namnevalet er i tråd med namnevernet. Det er Språkrådet som er stadnamnteneste for norske og kvenske stadnamn. Sametinget er stadnamnteneste for samiske stadnamn. Stadnamntenestene har den nødvendige språkfaglege kompetansen til å gje råd som sikrar stadnamna som språklege kulturminne, slik føremålet med lova er.

1.2 Om lovendringa i 2019

Målet med lovrevisjonen var å stille kommunane friare i avgjerder om stadnamn, både val av stadnamn og vedtak om skrivemåten av dei. Vidare var målet å følgje opp det som står om vern og bruk av samiske stadnamn i NOU 2016: 18 *Hjertespråket – Forslag til lovverk, tiltak og ordningar for samiske språk*.

Hovudinnhaldet i Prop. 65 L (2018–2019) Endringar i stadnamnlova (organisering av stadnamntenesta m.m.) var at rådgjevingssapparatet for norske og kvenske namn etter stadnamnlova vart fullt integrert i Språkrådet og dermed ein del av det samfunnsoppdraget Språkrådet har om å styrkje norsk språk og kvensk språk. Ein regel vart i lovendringa flytta frå forskrifta til lova. Dette gjaldt ein unntaksregel som gjer det mogeleg å vedta ein skrivemåte som bryt med gjeldande rettskriving og rettskrivingsprinsipp. Lova gjev likevel føringar for praktisering av denne regelen, slik at han ikkje utholar hovudregelen, som er å ta utgangspunkt i nedervd lokal uttale og normere ut frå gjeldande rettskrivingsprinsipp.

2 Gjennomgang av dei paragrafane som blir endra

2.1 Til § 1 Generelle reglar om norske, kvenske og samiske stadnamn

2.1.1 Vurderingskriterium når ønskt skrivemåte er ein eldre skrivemåte eller ei lokal dialektform

Gjeldande rett

Gjeldande § 1 lyder slik:

Stadnamn som inneheld allment kjende ord eller namneledd, skal skrivast i samsvar med gjeldande rettskriving, når ikkje anna følgjer av reglane nedanfor. Stadnamn som inneheld utdøydd eller uklare språkelement, skal skrivast i samsvar med gjeldande rettskrivingsprinsipp. Har skrivemåten vore lenge i bruk og er vel kjend og innarbeidd, kan ein fråvike gjeldande rettskriving og rettskrivingsprinsipp.

For samiske og kvenske stadnamn skal det takast særleg omsyn til munnleg tradisjon.

Skal eit objekt som ikkje har hatt namn, namnsetjast, skal det takast omsyn til lokale, nedervde stadnamn og tradisjonelt ordtilfang på staden.

Departementets vurderingar

I normeringsspørsmål er det fleire omsyn å ta. Desse omsyna er delvis kryssande og må vegast mot kvarandre. Lova opnar for at stadnamn kan få ein skrivemåte med dialektnære former, ein skrivemåte på anten nynorsk eller bokmål eller ein skrivemåte som er påverka av tidlegare rettskrivingsnormer.

Forskrift til stadnamnlova av 23. mai 2017 inneheldt følgjande formulering i § 1 første ledd tredje punktum: "Har skrivemåten vore lenge i bruk og er vel kjend og innarbeidd, kan ein fråvike gjeldande rettskriving og rettskrivingsprinsipp." I Prop. 65 L (2018–2019) går det fram at denne formuleringa skal strykast frå forskrifta og skrivast inn i stadnamnlova § 4 andre ledd. Det vart samtidig slege fast at regelen skulle forståast som ein unntaksregel. Hovudregelen, jf. stadnamnlova § 4 første ledd, er framleis at skrivemåten skal følgje gjeldande rettskrivingsprinsipp. Regelen i § 4 andre ledd må derfor forståast som ei unntaksføresegn som skal brukast berre i spesielle tilfelle. I særmerknaden til § 4 står det at regelen er flytta frå forskrifta og at dette er eit "signal om at regelen skal vurderast oftare som unntaksregel".

Særmerknaden til § 4 andre ledd i stadnamnlova gjev føringar for kva som skal takast med i ei slik vurdering og til dels korleis vurderingsmomenta skal vektast:

"Ein må vurdere om skrivemåten vil endre den lokale uttalen av namnet. Forma som namnet har i den nedervde lokale uttalen, er utgangspunktet for normering og har i seg sjølv verdi som kulturminne.

Uttrykka «lenge i bruk» og «innarbeidd» skal forståast slik at det skal vere ein lang og dominerande skrifttradisjon for den eldre skrivemåten som er ønskt, helst på offentlege kart og i matriklar. I uttrykket «vel kjend» ligg det at det ikkje er stort sprik i lokale synsmåtar om at skrivemåten er innarbeidd. Dersom det er stort sprik i lokale syn på saka, skal ein leggje vekt på den synsmåten som fremjar hovudregelen.

Det må vurderast om skrivemåten i stor grad bidreg til å skjule meningsinnhaldet, slik formålet med lova er at skrivemåten ikkje skal gjere. Markering av lang vokal (for eksempel med bruk av dobbel vokal) og bokstavane *c*, *q*, *w*, *x*, og *z* skal ikkje godtakast i skiving av allmennord. Grunnen er hovudsakleg at slike skrivemåtar i stor grad forvanskar meningsinnhaldet. Ei adresse som inneheld eit personnamn eller eit familienamn, t.d. *Riiser-Larsens vei* eller *Schweigaards gate*, skal ikkje følgje denne regelen.

Dersom det på bakgrunn av den nedervde uttalen er tvil om kva som er meningsinnhaldet i namnet, er dette eit moment som talar for at den hevdvunne skrivemåten kan godtakast."

For å sikre god praktisering av dei momenta i vurderinga som er lagde fram i særmerknaden til stadnamnlova § 4 andre ledd, meiner departementet at dei momenta

som skal inngå i vurderinga av unntaket bør regulerast i forskrifta. Regelen bør samtidig utformast slik at ein sikrar ei viss vektlegging av momenta i høve til kvarandre.

Departementet føreslår derfor eit nytt fjerde, femte og sjette ledd i § 1, som gjev generelle reglar for både norske, samiske og kvenske namn. Det er viktig at unntaksregelen i utgangspunktet gjeld både for norske, samiske og kvenske stadnamn. Samtidig understrekar departementet at regelen må ta omsyn til effektane av den korte normeringshistoria til samisk og kvensk. Dagens nordsamiske rettskriving er frå 1979, lulesamisk rettskriving er frå 1984 og sørsamisk rettskriving er frå 1974. Dei samiske språka har i utgangspunktet altså ingen lang tradisjon som folkeleg eige i skrift og opplæring. Kvensk språk, som fekk sin første grammatikk i 2014, har ei svært kort normeringshistorie. I stadnamnlova var regelen i § 4 fram til 2015 at ein brukte rettskrivingsprinsippa i finsk som utgangspunkt for å tilpasse kvensk nedervd uttale til ein normert skrivemåte.

Ein del av fornorskingshistoria er at skrivemåten av samiske namn anten har vore bytta ut med norske namn (topografisk undertrykking) eller at dei vart tilpassa norsk rettskriving. Dette gjer at departementet meiner det bør gå fram av regelverket at når unntaksregelen i stadnamnlova § 4 andre ledd gjeld likt for norsk, samisk og kvensk, må det likevel vere slik at når ein vurderer ein hevdvunnen skrivemåte som ligg utanfor gjeldande samisk eller kvensk rettskriving, må denne skrivemåten vere del av den spesifikke samiske eller kvenske rettskrivingsutviklinga. Vi føreslår derfor at det skal gå klart fram av forskrift til stadnamn § 1 at eitt av vurderingsmomenta skal vere å avgjere om ein ønskt, eldre skrivemåte har tradisjon i det språket som namnesaka gjeld. Eldre samisk skrivemåte kan i prinsippet veljast. Eldre finsk skrivemåte av kvensk kan i prinsippet også veljast. Eldre, fornorska skrivemåte av samisk og kvensk skal ikkje kunne godtakast som hevdvunnen skrivemåte utanfor gjeldande rettskriving. Reglane i § 1 gjeld altså fullt ut for både samisk, kvensk og norsk, men presisert slik at eldre, fornorska skrivemåtar ikkje kan veljast for samiske og kvenske namn.

Framlegg (endringar i kursiv)

§ 1 Generelle reglar om norske, samiske og kvenske stadnamn

Stadnamn som inneheld allment kjende ord eller namneledd, skal skrivast i samsvar med gjeldande rettskriving, når ikkje anna følgjer av reglane nedanfor. Stadnamn som inneheld utdøydd eller uklare språkelement, skal skrivast i samsvar med gjeldande rettskrivingsprinsipp.

For samiske og kvenske stadnamn skal det takast særleg omsyn til munnleg tradisjon.

Skal eit objekt som ikkje har hatt namn, namnsetjast, skal det takast omsyn til lokale, nedervde stadnamn og tradisjonelt ordtilfang på staden. I saker der ein etter stadnamnlova § 4 andre ledd vurderer å velje ein skrivemåte som har vore lenge i bruk, skal det takast med i vurderinga

- a) om skrivemåten kan medverke til at meiningsinnhaldet i namnet ikkje kjem tydeleg fram
- b) om skrivemåten kan endre den nedervde lokale uttalen av namnet
- c) kor lang og dominerande tradisjon skrivemåten har

- d) kor stor semje det er om skrivemåten lokalt
- e) om skrivemåten har tradisjon i det språket som namnesaka gjeld

Skrivemåtar som kan medverke til at meiningsinnhaldet ikkje kjem tydeleg fram, eller til at den nedervde lokale uttalen blir endra, kan berre godtakast dersom dei har ein lang og dominerande tradisjon, og det er stor semje om dei lokalt. Eldre, fornorska skrivemåtar av samiske og kvenske namn skal ikkje godtakast.

I saker der ein vurderer å velje ei lokal dialektform som skrivemåte, skal det takast med i vurderinga

- a) om dialektforma representerer den nedervde uttalen betre enn ei form som følgjer gjeldande rettskriving eller ei regional samleform
- b) om den lokale dialektforma skal nyttast for eitt eller fleire namneobjekt med det same språklege elementet
- c) kor stor semje det er om skrivemåten lokalt

2.1.2 Nødvendig redaksjonell tilpassing til lova – oppheve § 1 første ledd tredje punktum i forskrifta

Gjeldande rett

I Prop. 65 L (2018–2019) Endringar i stadnamnlova (organisering av stadnamntenesta m.m.) går det fram at forskrift om stadnamn § 1 første ledd tredje punktum skal flyttast frå forskrifta til stadnamnlova § 4 andre ledd. Denne regelen, som no står i lova § 4, står også i gjeldande forskrift § 1:

"Har skrivemåten vore lenge i bruk, og er vel kjend og innarbeidd, kan ein fråvike gjeldande rettskriving og rettskrivingsprinsipp."

Bakgrunnen for at denne regelen vart flytta frå forskrifta til lova, var for å sikre kommunane større reell innverknad på fastsetjing av skrivemåte. Ettersom regelen stod i forskrifta, var vurderinga at han vart vurdert meir sjeldan enn det kommunane ønskte. Vidare meinte departementet at det lovteknisk sett er betre at unntaket frå hovudregelen står i same paragraf som hovudregelen står (altså stadnamnlova § 4). Føremålet med flyttinga var å leggje til rette for at unntaksregelen vart praktisert oftare, men ikkje på ein slik måte at unntaket undergrev hovudregelen. Av den grunn gav førearbeida grundige føringar for kva som skulle til for å vurdere bruk av unntaksregelen.

Departementets vurderingar

Det er ei nødvendig redaksjonell oppfølging av lovendringa i Prop. L 65 (2018–2019) å oppheve § 1 første ledd tredje punktum i forskrift om stadnamn.

2.2 Til § 4 Særleg om samiske stadnamn

2.2.1 Tillegg om umesamisk og pitesamisk rettskriving

Gjeldande rett

Gjeldande § 4 første ledd lyder slik:

"For samiske stadnamn skal det takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen. Skrivemåten skal følgje gjeldande rettskriving i nordsamisk, lulesamisk, skoltesamisk eller sørsamisk".

Departementets vurdering

Oppramsinga av dei samiske språka bør inkludere umesamisk og pitesamisk. I 2016 fekk umesamisk godkjent ortografi. Pitesamisk ortografi vart godkjent i august 2019. Departementet viser til at umesamisk og pitesamisk er alvorleg truga språk. Inntil nyleg har det ikkje vore mogeleg å synleggjere umesamisk og pitesamisk, men ettersom Sametinget no går god for rettskrivinga i desse språka, meiner departementet tida er inne for å ta dei i bruk på skilt og kart. Stadnamnlova er eit effektivt og eigna verkemiddel for å synleggjere språklege kulturminne. Offentleg bruk av språka vil i tillegg vere til inspirasjon for det pitesamiske folket og det umesamiske folket om revitalisere språket sitt. Framlegget til endring i forskrifta § 4 er i tillegg i tråd med framlegg til språklov § 1 bokstav b som skal sikre at "offentlege organ tek ansvar for å bruke, utvikle og styrkje samiske språk, jf. reglane i sameloven kapittel 3", jf. Prop. 108 L (2018–2019) Lov om språk.

Forskrift om stadnamn § 4 andre ledd vil gje reglar om i kva delar av det samiske språkområdet rettskrivinga for høvesvis umesamisk og pitesamisk kan brukast (sjå drøftinga nedanfor).

Framlegg (endringar i kursiv)

"For samiske stadnamn skal det takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen. Skrivemåten skal følgje gjeldande rettskriving i nordsamisk, lulesamisk, skoltesamisk, *umesamisk*, *pitesamisk* eller sørsamisk."

2.2.2 Oppdatering av kommunenamn

Gjeldande rett

Gjeldande forskrift § 4 andre ledd lyder slik:

"Nordsamisk rettskriving skal brukast i Finnmark, Troms og i Nordland til Tysfjord kommune. Skoltesamiske stadnamn i Sør-Varanger kommune kan likevel følgje skoltesamisk rettskriving. Lulesamisk rettskriving skal brukast frå og med Tysfjord

kommune og sørover til Meløy kommune. Frå og med Rana kommune og sørover skal sørsamisk rettskriving brukast. I grenseområda for dei enkelte språkområda, kan ein bruke den rettskrivinga som passar best med den nedervde lokale uttalen. Det kan òg veljast regionale samleformer. Lokale dialektformer kan veljast når særlege grunnar talar for det."

Departementets vurderingar

Frå 1.1.2020 gjeld nye kommune- og regioninndelingar. Delar av Tysfjord kommune i Nordland inngår i nye Narvik kommune. Fylka Troms og Finnmark utgjer no eitt og same fylke, Troms og Finnmark. Det er nødvendig å gjere endringar i forskrifta § 4 andre ledd, som innfører dei nye fylkesnamna og nye kommunenamn. Ettersom departementet føreslår å innlemme umesamisk og pitesamisk rettskriving i reglane om kva skrivemåte som kan brukast når ein fastset samiske stadnamn, gjer vi også framlegg om geografisk utbreiing av rettskrivinga i dei ulike samiske språka.

Framlegg (endringar i kursiv)

Nordsamisk rettskriving skal brukast i *Troms og Finnmark* og i Nordland *til Efjorden i Narvik* kommune. Skoltesamiske stadnamn i Sør-Varanger kommune kan likevel følgje skoltesamisk rettskriving. Lulesamisk rettskriving skal brukast frå og med *Efjorden i Narvik* kommune og sørover til *Ranfjorden*. *Frå og med Rana kommune og sørover skal pitesamisk rettskriving brukast. Umesamiske stadnamn i Rana, Hemnes og Rødøy kan likevel følgje umesamisk rettskriving. Derifrå og sørover skal sørsamisk rettskriving brukast.* I grenseområda for dei enkelte språkområda kan ein bruke den rettskrivinga som passar best med den nedervde lokale uttalen. Det kan òg veljast regionale samleformer. Lokale dialektformer kan veljast når særlege grunnar talar for det.

2.2.3 Reglar om samisk namn på eigedom med norsk namn

Gjeldande rett

I den lova som gjaldt fram til lovendringa i 2019, stod denne føringa i særmerknaden til § 8 første ledd (Ot.prp. nr. 42 (2004–2005)):

"Eigar eller festar kan gi eigedom med norsk namn i samisk eller kvensk busetjingsområde samisk eller kvensk namn i tillegg til eller i staden for det norske namnet. Bruksnamna skal brukast av det offentlege i samsvar med reglane om fleirspråkleg namnebruk."

I Prop. 65 (2018–2019) går det fram at lovendringa fører til at reglane som tidlegare stod i stadnamnlova § 8, blir vidareførte i stadnamnlova § 5 Særskilde reglar om gardsnamn og bruksnamn. Føringa i særmerknaden om at det kan fastsetjast eit tilleggsnamn på samisk, er likevel ikkje eksplisitt nemnd i særmerknaden til gjeldande stadnamnlov § 5, sjølv om gjeldande rett vart vidareført.

Departementets vurdering

Den føringa som stod i Ot.prp. nr. 42 (2004–2005) om at eigar kan gje eigedom med norsk namn eit samisk namn, er viktig for vidareføring av samiske namn. Føringa bør difor presiserast i ein regel i forskrifta, og inneber inga materiell endring av stadnamnlova.

Framlegg

Departementet føreslår eit nytt, femte ledd i forskrift til stadnamn § 4 Særleg om samiske stadnamn:

Dersom ein eigedom i eit samisk busetjingsområde har eit norsk namn, kan eigaren eller festaren gi eigedomen eit samisk namn i tillegg til eller i staden for det norske namnet. Bruksnamna skal brukast av det offentlege i samsvar med reglane om fleirspråkleg namnebruk.

2.3 Til § 5 Særleg om kvenske stadnamn

2.3.1 Reglar om kvensk namn på eigedom med norsk namn

Gjeldande rett

Fram til lovendringa i 2019 stod denne føringa i særmerknaden til § 8 første ledd (Ot.prp. nr. 42 (2004–2005)):

"Eigar eller festar kan gi eigedom med norsk namn i samisk eller kvensk busetjingsområde samisk eller kvensk namn i tillegg til eller i staden for det norske namnet. Bruksnamna skal brukast av det offentlege i samsvar med reglane om fleirspråkleg namnebruk."

Departementets vurdering

Den føringa som stod i Ot.prp. nr. 42 (2004–2005) om at eigar kan gje eigedom med norsk namn eit kvensk namn, er viktig for vidareføring av kvenske namn. Føringa bør difor presiserast i ein regel i forskrifta, og inneber inga materiell endring av gjeldande rett.

Framlegg

Departementet føreslår eit nytt andre ledd i § 5 Særleg om kvenske stadnamn:

Dersom ein eigedom i eit kvensk busetjingsområde har eit norsk namn, kan eigaren eller festaren gi eigedomen eit kvensk namn i tillegg til eller i staden for det norske namnet. Bruksnamna skal brukast av det offentlege i samsvar med reglane om fleirspråkleg namnebruk.

2.3.2 Språkleg endring – konsekvent bruk av uttrykk

Gjeldande rett

I forskrift om stadnamn § 3 første ledd og i § 4 er uttrykket *lokale dialektformer* brukt. Formuleringa i dei to paragrafane er heilt lik: "Lokale dialektformer kan veljast når særlege grunnar talar for det.". I § 5 Særleg om kvenske stadnamn er derimot uttrykket *reine dialektformer* brukt i tredje punktum: "Reine dialektformer kan veljast når særlege grunnar talar for det."

Departementets vurdering

Departementet legg til grunn til at regelen som gjeld val av dialektformer som skrivemåte, skal formulerast likt for både norsk, samisk og kvensk. Uttrykket *lokal* er i tillegg lettare å halde opp mot formuleringa *regional* i uttrykket *regional samleform*, som også er brukt i forskrifta §§ 3, 4 og 5.

Framlegg

Forskrift om stadnamn § 5 første ledd tredje punktum skal endrast slik (endringar i kursiv):

For kvenske namn skal det takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen. Det kan likevel veljast regionale samleformer. *Lokale dialektformer* kan veljast når særlege grunnar talar for det.

2.4 Til § 8 Saksbehandling

2.4.1 Endra tilvisingar til lova og ei språkleg endring

Gjeldande rett

Ved lovendringa i 2019 vart det gjort redaksjonelle endringar som endra nummereringa av paragrafane i stadnamnlova. Paragraf § 5 andre til fjerde ledd i den tidlegare lova er flytta til § 7 første til fjerde ledd i gjeldande lov. Vidare er det som tidlegare stod i § 6 første ledd flytta til § 8 fjerde ledd. Det som stod i stadnamnlova § 6 andre ledd er flytta til § 5 tredje ledd.

I og med at stadnamnkonsulenttenesta vart organisert inn under Språkrådet etter vedtak av lovendring som tok til å gjelde 1. juli 2019, vart også nemninga *namnekonsulenttenesta* erstatta med *stadnamntenesta*, jf. stadnamnlova § 13 Stadnamntenesta:

"Språkrådet er stadnamnteneste for norske og kvenske stadnamn. Sametinget er stadnamnteneste for samiske stadnamn.

Stadnamntenesta skal gi rettleiing og tilråding om skrivemåten av stadnamn, namneskikk og namnsetjing. Tenesta kan òg uttale seg om bruk av stadnamn."

Departementets vurderingar

Ettersom nummereringa av paragrafane i stadnamnlova vart endra ved lovendringa i 2019, er det nødvendig å gjere tilsvarende endringar i dei tilfella der forskrift til stadnamn viser til dei paragrafane i stadnamnlova som no har endra nummerering.

Likeins er det nødvendig å bytte ut termen *namnekonsulenttenesta* med *stadnamntenesta* i dei aktuelle paragrafane.

Framlegg (endringar i kursiv)

§ 8 Saksbehandling første, andre og tredje ledd skal lyde slik:

Ved vedtak etter stadnamnlova § 7 første til fjerde ledd skal vedtaksorganet sjå til at saka er så godt opplyst som mogleg før det blir gjort vedtak. Ved behov kan det hentast ei førebels vurdering frå *stadnamntenesta*.

Vedtaksorganet skal førebu og avgjere saka utan ugrunna opphald. Dei som etter stadnamnlova § 8 tredje og fjerde ledd har rett til å uttale seg, skal ha minst to månader til å uttale seg frå dei får saka. I saker som gjeld nedervde namn på bruk etter stadnamnlova § 5 tredje ledd, kan eigaren fastsetje skrivemåten utan at det ligg føre ei vurdering frå *stadnamntenesta*.

I område med samiske eller kvenske stadnamn skal saker som *gjeld norske namn*, òg sendast til *stadnamntenesta for samiske stadnamn og stadnamntenesta for kvenske stadnamn*. *Dei skal vurdere om namneobjektet òg har eit samisk eller kvensk namn* og gi ei førebels vurdering av skrivemåten. Samiske og kvenske organisasjonar skal få saker som gjeld samiske og kvenske stadnamn, tilsende direkte. *Høyringssvara skal sendast til stadnamntenesta, som skal gi endeleg tilråding før vedtak*.

2.4.2 Presisering av saksbehandling av parallellnamn på samisk og/eller kvensk

Gjeldande rett

Gjeldande forskrift om stadnamn § 8 tredje ledd lyder slik:

"I område med samiske eller kvenske stadnamn må saka òg sendast til namnekonsulent for samisk eller kvensk. Namnekonsulenten skal vurdere om saka gjeld fleire namn på eit objekt og gi ei førebels vurdering av skrivemåten. Samiske og kvenske organisasjonar skal få saker som gjeld samiske og kvenske stadnamn, tilsende direkte".

Forskrifta regulerer behandlinga av saker der det blir reist namnesak for eit norsk namn i eit område som også har samiske og kvenske namn. Stadnamnlova § 7 sjetten ledd krev at det blir reist namnesak samtidig for parallellnamn på norsk, samisk og kvensk.

Departementets vurdering

For å sikre at namnesak blir reist samtidig, jf. stadnamnlova § 7, bør reglane om saksbehandling vere tydelege. Departementet meiner at gjeldande formulering i forskrift om stadnamn ikkje er formulert i klart nok språk. Departementet føreslår derfor ei språkleg endring, som sikrar at saka frå starten av blir behandla i tråd med krava til at namnesaker som gjeld parallellnamn, blir reiste samtidig.

Framlegg (endringar i kursiv):

Forskrift om stadnamn § 8 tredje ledd skal lyde slik:

I område med samiske eller kvenske stadnamn skal saker som gjeld norske namn, òg sendast til stadnamntenesta for samiske stadnamn og stadnamntenesta for kvenske stadnamn. Dei skal vurdere om namneobjektet òg har eit samisk eller kvensk namn og gi ei førebels vurdering av skrivemåten. Samiske og kvenske organisasjonar skal få saker som gjeld samiske og kvenske stadnamn, tilsende direkte. Høyringsvara skal sendast til stadnamntenesta, som skal gi endeleg tilråding før vedtak.

2.5 Til § 9 Vedtak

2.5.1 Endring av regel for å tilpasse forskrifta gjeldande praksis

Gjeldande rett

Forskrift om stadnamn § 9 gjev utfyllande reglar for korleis eit vedtak etter stadnamnlova skal vere grunngjeve, kva klagefristar som gjeld og korleis vedtaket skal gjerast kjent for partane.

Gjeldande § 9 fjerde ledd slår fast:

"Vedtaksorganet skal sende meldinga til partane i saka og til dei som har uttala seg i saka etter stadnamnlova § 6 første ledd, til vedkommande kommune og fylkeskommune som ikkje sjølv er vedtaksorgan, til statlege organ som skal bruke namnet i tenesta, til namnekonsulenttenesta og til Sentralt stadnamnregister. Gjeld vedtaka korleis eit gardsnamn skal skrivast, skal kommunen sende melding til eigarane av bruk som vedtaket kan få verknad for."

Statens kartverk, fylkeskommunen eller kommunen vedtek skrivemåten av eit stadnamn, jf. stadnamnlova § 7. Etter gjeldande forskriftsregel har dei heilt like plikter til å gjere saka kjend. Det er likevel slik at kommunen i høyringsprosessen etter regelen har ansvar for kontakt med eigarar av gardsbruk som eit vedtak om skrivemåte av gardsnamn vil få verknad for. Dette gjeld sjølv om vedtaksorgan for gardsnamna er Kartverket. Heilt sidan lova tok til å gjelde 1. juli 1991, har praksis vore at kommunen skal skrive til grunneigarar direkte i saker som gjeld bruksnamn. Dette har vore ein praksis som er i samsvar med lova.

Kartverket sender såleis brev om sine vedtak til den som tok opp saka, kommunar og fylkeskommunar som ikkje sjølv er vedtaksorgan i saka, til statlege organ som skal bruke namnet i tenesta, og til stadnamntenesta. Dette er i tråd med forskrifta § 9 fjerde ledd. Det som derimot har utvikla seg som praksis, og som ikkje er i tråd med ordlyden i forskrifta, er at Kartverket i standardbrev sine om namnevedtak ber kommunen gjere vedtaket kjent for alle partane i saka, ikkje berre grunneigarar.

Departementets vurdering

Det er god forvaltning å leggje til rette for rask og uavkorta formidling av eit offentleg vedtak til partane i saka. Dette gjer at partane kan innrette seg etter vedtaket, som så gjer det mogeleg å gjennomføre lova effektivt. Departementets vurdering er at forskrifta § 9 fjerde ledd bør endrast slik at forskrifta kjem i tråd med gjeldande praksis, som er at *kommunane* også i saker der fylkeskommunen og Kartverket er vedtaksorgan, sender vedtaket til partane. Frå før har kommunane ansvar for å kunngjere at det er reist namnesak, jf. § 8 første ledd. Som del av kunngjeringa er det kommunen som administrerer ei lokal høyring av namnesaka på føremålstenleg måte. Kommunen skal tilskrive eigarar av bruk som eit vedtak om gardsnamn vil få verknad for. Kommunen har lokalkunnskapen og kjennskap til kva lokale organisasjonar som har ei interesse i saka. Når eit vedtak er gjort av vedkommande vedtaksorgan, og kommunen har utfyllande informasjon om vedtaket, har kommunen dermed alle føresetnader for å formidle vedtaket til alle relevante interessegrupper og partar. Dersom forskrifta skal praktiserast i tråd med den gjeldande ordlyden, krev dette at Kartverket innhentar kontaktopplysningar om partane frå kommunen. Det vil innebære ein ekstra administrativ runde for Kartverket. I ein slik runde vil kommunen også måtte bruke noko tid på å formidle kontaktopplysningar til Kartverket. Det er ikkje rimeleg skilnad i administrativ byrde på kommunen om han må formidle kontaktopplysningar til Kartverket eller vidaresende eit brev frå Kartverket til partane. Ingen av rutinane inneber reell saksbehandling i kommunen.

Framlegg (endringar i kursiv)

Departementet føreslår ei endring av fjerde ledd i forskrifta § 9:

Vedtaksorganet skal sende *vedtaket til den som har teke opp stadnamnsaka*, til vedkommande kommune og fylkeskommune som ikkje sjølv er vedtaksorgan, til statlege organ som skal bruke namnet i tenesta, til *stadnamntenesta* og til Sentralt stadnamnregister. *Kommunen skal sende vedtaket vidare til partane i saka og dei som har uttala seg i saka etter stadnamnlova § 8 første ledd, og gjere vedtaket kjent for dei som har klagerett etter stadnamnlova § 12 første ledd.*

Dette inneber at gjeldande § 9 femte ledd blir overflødig, og kan opphevast.

2.5.2 Endra tilvisingar til reglar i stadnamnlova

Gjeldande rett

Som det er gjort greie for i punkt som gjeld § 8 ovanfor, tok ny nummerering av paragrafar i stadnamnlova til å gjelde ved lovvedtak 1. juli 2019.

Vurdering

Ettersom nummereringa av paragrafane i stadnamnlova vart endra i Prop. 65 L (2018–2019), er det nødvendig å gjere tilsvarende endringar i dei tilfella der forskrift til stadnamn viser til dei paragrafane i stadnamnlova som no har endra nummerering.

Framlegg (endringar i kursiv)

Forskrifta § 9 første ledd fjerde punktum viser til kven som har klagerett etter stadnamnlova § 10. Kven som har klagerett er etter lovendringa i 2019 regulert i § 12. Forskrifta § 9 første ledd fjerde punktum skal difor lyde slik:

"Dei som har klagerett etter stadnamnlova § 12 første ledd, kan krevje å få grunngivinga for andre enkeltnamn."

Tilvisinga til stadnamnlova "§ 6 første ledd" endrast til "§ 8 første ledd", slik at forskrifta § 9 fjerde ledd andre punktum lyder slik:

Vedtaksorganet skal sende vedtaket til den som har teke opp stadnamnsaka, til vedkommande kommune og fylkeskommune som ikkje sjølv er vedtaksorgan, til statlege organ som skal bruke namnet i tenesta, til stadnamntenesta og til Sentralt stadnamnregister. Kommunen skal sende vedtaket vidare til partane i saka og dei som har uttala seg i saka etter stadnamnlova § 8 første ledd, og gjere vedtaket kjent for dei som har klagerett etter stadnamnlova § 12 første ledd.

2.5.3 Nødvendig endring i termbruk

Gjeldande rett

Etter lovvedtaket som tok til å gjelde 1. juli 2019, vart stadnamnkonsulenttenesta organisert under Språkrådet. Nemninga *namnekonsulenttenesta* vart samtidig erstatta med *stadnamntenesta*, jf. stadnamnlova § 13.

Departementets vurdering

I lys av vurderinga av endringar i termbruken under drøftinga av § 8 må også nemningsbruken i forskrifta § 9 fjerde ledd første punktum endrast.

Framlegg (endringar i kursiv)

Forskrift om stadnamn § 9 fjerde ledd skal lyde:

Vedtaksorganet skal sende vedtaket til den som har teke opp stadnamnsaka, til vedkommande kommune og fylkeskommune som ikkje sjølv er vedtaksorgan, til statlege organ som skal bruke namnet i tenesta, til *stadnamntenesta* og til Sentralt stadnamnregister.

2.6 Til § 10 Klage

2.6.1 Språkleg endring og endring av tilvising til stadnamnlova

I gjeldande § 10 er ordet *klage* både brukt som hokjønnsord og som hankjønnsord. Både delar kan brukast på nynorsk, men bruken bør vere konsekvent. Departementet tilrår konsekvent bruk av *klage* som hokjønnsord i § 10.

Ettersom nummereringa av paragrafane i stadnamnlova vart endra i Prop. 65 L (2018–2019), er det nødvendig å gjere tilsvarende endringar i forskrifta § 10, der paragrafen viser til reglar i lova. I regelen første ledd i tredje punktum må tilvisinga endrast frå § 6 og § 10 til § 8 og § 12

Framlegg (endringar i kursiv)

§ 10 Klage

Ei klage skal vere skriftleg, og grunngivinga må behandle alle namn eller namneledd klaga gjeld.

Klaga skal sendast til det organet som har fastsett skrivemåten, med kopi til vedkommande kommune dersom kommunen ikkje sjølv er vedtaksorgan.

Forvaltningslova kapittel VI gjeld med dei unntaka som går fram av stadnamnlova § 8 og § 12.

Ei klage på eigarfastsett skrivemåte av namn på bruk kan berre gjelde dokumentasjonen som eigaren har lagt fram for Kartverket, eller feil ved saksbehandlinga.

Underinstansen, klageinstansen eller eit anna overordna organ kan fastsetje at eit vedtak ikkje skal setjast i verk før klagefristen er ute eller klaga er avgjort. Avslag på søknad om utsetjing skal vere skriftleg og grunngitt.

2.6.2 Saksgang når det blir klaga på eit andregongsvedtak

Gjeldande rett

Forskrift om stadnamn § 10 andre ledd gjev reglar for kven som skal ta imot ei klage. Det er fastsett at ei klage skal sendast til det organet som har fastsett skrivemåten, t.d. Kartverket eller kommunen. Det følgjer av stadnamnlova § 12 andre ledd at klager i andre instans skal behandlast av ei klagenemnd.

Vurdering

Det er likevel uklart etter gjeldande lov og forskrift kva reglar som gjeld når vedtaksorganet har behandla klagesaka og kjem klagaren i møte, og dette andregongsvedtaket blir klaga på. Departementet meiner det er nødvendig å sikre at ei sak ikkje bli gåande fram og tilbake mellom nytt vedtak og ny klage i fleire rundar. Forslaget er derfor å fastsetje ein regel i § 10 i forskrifta tredje ledd. Det er behov for å regulere kva instans som skal behandle saka i dei tilfella der vedtaksorganet omgjer eit

vedtak slik klagaren ønskjer, og dette igjen blir klaga på. Departementet meiner det er ineffektivt dersom slike saker går tilbake til vedtaksorganet, som jo allereie har behandla klagesaka og gjort nytt vedtak. Slike saker bør sendast til klagenemnda med alle sakspapira.

Framlegg

Nytt tredje ledd i § 10 Klage skal lyde:

Dersom vedtaksorganet, etter at sak har vore til klagebehandling, vedtek den skrivemåten klagaren ønskte, og det blir klaga på dette nye vedtaket, må saka med alle dokumenta bli send til avgjerd i klagenemnda for stadnamnsaker.

2.7 Ny § 11 Bruk av stadnamn i tenesta

2.7.1 Kva som skal reknast for bruk av stadnamn i tenesta

Gjeldande rett

Gjeldande § 1 i stadnamnlova tredje ledd slår fast verkeområdet for stadnamnlova:

"Lova gjeld når organ for stat, fylkeskommune og kommune skal fastsetje stadnamn eller skrivemåten av dei, eller bruke dei i tenesta. Lova gjeld også bruk av stadnamn i selskap som det offentlege eig fullt ut og i læremiddel som skal brukast i skolen. Departementet kan i særskilte tilfelle gi forskrift om at lova skal gjelde når selskap som det offentlege ikkje eig fullt ut, skal bruke stadnamn."

Verkeområdet for stadnamnlova er todelt. Lova gjeld når offentlege organ vedtek skrivemåte og fastset namn på ein stad. Lova gjeld i tillegg når eit offentlig organ brukar stadnamna i tenesta. Dei konkrete reglane i stadnamnlova fastset i hovudsak reglar som leier fram til vedtak. Forskriftsreglane utfyller desse igjen. Reglar for kva som utgjer *bruk* er færre. Stadnamnlova § 11 slår fast at offentlege organ av eige tiltak skal bruke den skrivemåten som er fastsett og ført inn i stadnamnregisteret. Bruk av stadnamn gjeld også samiske og kvenske stadnamn. *Fleirspråkleg bruk* av stadnamna er regulert i forskrifta § 7. I denne regelen er døme på bruksområde nemnde, t.d. ved at eit offentlig organ i samanhengande tekst skal bruke namnet på det språket som teksten er skriven på. Forskrifta § 7 gjev også reglar for fleirspråkleg bruk av stadnamn på "skilt eller kart o.l."

Stadnamnlova § 12 skil dessutan mellom klage på vedtak etter stadnamnlova og klage på manglande bruk eller feil bruk av eit stadnamn. Ei klage på vedtak skal sendast til det organet som har fastsett skrivemåten. Dersom klagaren ikkje får medhald, skal klaga behandlast av klagenemnda for stadnamnsaker. Ei klage på manglande bruk eller feilbruk skal rettast til overordna organ *eller til Fylkesmannen dersom klaga gjeld ein kommune*,

Ei rekkje statsorgan har retningslinjer for bruk av stadnamn i tenesta. Til dømes har Statens vegvesen retningslinjer for bruk av stadnamn på skilt. Miljødirektoratet og Kartverket har utarbeidd ein rutine for namneval og vedtak av skrivemåte på namn på verneområde. Denne rutinen slår fast at ved vedtak om vern av eit naturområde, skal skrivemåten som står i Sentralt stadnamnregister, brukast. Dette inneber at namn på verneområde som er fastsett etter naturmangfaldslova § 34, skal ha ein skrivemåte som følgjer av stadnamnlova, dersom namnet på naturvernområdet gjenbrukar eit stadnamn.

Departementets vurderingar

Ei liste over namn på verneområde på lovdata, dvs. forskriftsvedtak om vern, viser at dei fleste forskriftsvedtak etter naturmangfaldslova gjenbrukar eit nedervd stadnamn. Denne bruken av eit stadnamn er ønskt ut frå immaterielle verneinteresser, og er såleis i tråd med føremålet med lova om å vidareføre så mange nedervde stadnamn som råd i bruk på nye namneobjekt. Det er likevel ikkje synleg i stadnamnlova eller i forskriftene at vedtak etter naturmangfaldslova kan innebere bruk av eit stadnamn, som, dersom det er nedervd, er omfatta av reglane i stadnamnlova. Derfor er det behov for ei regulering av det som allereie går fram av rutinen for namneval mellom Miljødirektoratet og Kartverket.

Stadnamnlova § 1 og 11 gjev reglar om bruk av stadnamn, og slår fast at "lova gjeld når organ for stat, fylkeskommune og kommune skal fastsetje stadnamn eller skrivemåten av dei, eller bruke dei i tenesta" og "når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak" av statsorgan, fylkeskommune og kommune. Samiske og kvenske namn skal til vanleg brukast av det offentlege på kart og skilt saman med eventuelt norsk namn. Det går likevel ikkje utfyllande nok fram av stadnamnlova kva det vil seie for eit offentleg organ at eit stadnamn blir brukt i tenesta. Dette gjer det også vanskeleg å avgjere i samband med klager kva som vil vere manglande bruk av eit stadnamn – eller feil bruk i samband med klager. Departementet meiner derfor at for å sikre at nedervde stadnamn blir brukte i offentlig teneste, jf. føremålet og verkeområdet for lova, er det behov for å fastsetje ein forskriftsregel for kva som utgjer slik bruk. Ein slik regel vil vere heilt ny, men det materielle innhaldet er ikkje nytt, berre presisert og i samsvar med kva lova seier om bruk av stadnamn i tenesta.

Regelen bør ha tittelen *§ 11 Bruk av stadnamn i tenesta* og også innehalde ei tilvising til språklova, ettersom Prop. 65 L (2018–2019) slår fast at i namn på "institusjonar som tek i bruk eit stadnamn i organisasjonsnamnet, skal ein i sjølve stadnamnet bruke den vedtekne skrivemåten etter stadnamnlova".

Framlegg

Ny § 11 Bruk av stadnamn i tenesta

Statsorgan, fylkeskommunar og kommunar skal bruke den fastsette skrivemåten av stadnamnet, jf. stadnamnlova § 11, i tekstproduksjon, skilting og på kart. Dette omfattar mellom anna

- a) *namn på offisielle krinsar (grunnkrins, valkrins, skulekrins, kyrkjesokn, postnummerområde m.m.)*
- b) *namn på offentlege anlegg som drettsanlegg, fyr, vegar, tunnelar, bruer, haldeplassar, rasteplassar, ferjekaier m.m,*
- c) *namn på institusjonar som kyrkjer, sjukehus, barnehagar og skular*
- d) *namn på verneområde som vidarefører eit nedervd stadnamn i bruk.*

Namn som nemnt i første punktum bokstav c skal finnast på både nynorsk og bokmål når dei er namn på statsorgan, jf. språklova § 10.

2.8 Administrative og økonomiske konsekvensar

Departementet meiner at framlegget til endringar i forskrifta § 9 forenkler lova og den administrative prosessen med å få eit vedtak kjent hos dei som vedtaket gjeld.

Framlegget til forskrift vil ikkje gje økonomiske konsekvensar.

Framlegget til nytt, fjerde ledd i § 9 gjev ikkje kommunane fleire oppgåver enn dei har etter gjeldande regelverk. Framlegget til forskrift er i tråd med gjeldande praksis, og endringa vil ikkje påføre kommunane andre administrative byrder enn dei har i dag.

3 SAMLA FORSKRIFTSFORSLAG

I

I forskrift 23. mai 2017 nr. 638 om stadnamn skal det gjerast følgjande endringar:

§ 1 første ledd tredje punktum blir oppheva.

§ 1 nytt fjerde til sjette ledd skal lyde:

I saker der ein etter stadnamnlova § 4 andre ledd vurderer å velje ein skrivemåte som har vore lenge i bruk, skal det takast med i vurderinga

- a) om skrivemåten kan medverke til at meningsinnhaldet i namnet ikkje kjem tydeleg fram
- b) om skrivemåten kan endre den nedervde lokale uttalen av namnet
- c) kor lang og dominerande tradisjon skrivemåten har
- d) kor stor semje det er om skrivemåten lokalt
- e) om skrivemåten har tradisjon i det språket som namnesaka gjeld

Skrivemåtar som kan medverke til at meningsinnhaldet ikkje kjem tydeleg fram, eller til at den nedervde lokale uttalen blir endra, kan berre godtakast dersom dei har ein lang og dominerande tradisjon, og det er stor semje om dei lokalt. Eldre, fornorska skrivemåtar av samiske og kvenske namn skal ikkje godtakast.

I saker der ein vurderer å velje ei lokal dialektform som skrivemåte, skal det takast med i vurderinga

- a) om dialektforma representerer den nedervde uttalen betre enn ei form som følgjer gjeldande rettskriving eller ei regional samleform
- b) om den lokale dialektforma skal nyttast for eitt eller fleire namneobjekt med det same språklege elementet
- c) kor stor semje det er om skrivemåten lokalt

§ 4 første ledd skal lyde:

For samiske stadnamn skal det takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen. Skrivemåten skal følgje gjeldande rettskriving i nordsamisk, lulesamisk, skoltesamisk, *umesamisk*, *pitesamisk* eller sørsamisk.

§ 4 andre ledd skal lyde:

Nordsamisk rettskriving skal brukast i *Troms og Finnmark* og i Nordland *til Efjorden i Narvik* kommune. Skoltesamiske stadnamn i Sør-Varanger kommune kan likevel følgje skoltesamisk rettskriving. Lulesamisk rettskriving skal brukast frå og med *Efjorden i Narvik* kommune og sørover til *Ranfjorden*. *Frå og med Rana kommune og sørover skal pitesamisk rettskriving brukast. Umesamiske stadnamn i Rana, Hemnes og Rødøy kan likevel følgje umesamisk rettskriving. Derifrå og sørover skal sørsamisk rettskriving brukast.* I grenseområda for dei enkelte språkområda kan ein bruke den

rettskrivinga som passar best med den nedervde lokale uttalen. Det kan òg veljast regionale samleformer. Lokale dialektformer kan veljast når særlege grunnar talar for det.

Nytt § 4 femte ledd skal lyde:

Dersom ein eigedom i eit samisk busetjingsområde har eit norsk namn, kan eigaren eller festaren gi eigedomen eit samisk namn i tillegg til eller i staden for det norske namnet. Bruksnamna skal brukast av det offentlege i samsvar med reglane om fleirspråkleg namnebruk.

§ 5 første ledd tredje punktum skal lyde:

Lokale dialektformer kan veljast når særlege grunnar talar for det.

Nytt § 5 andre ledd skal lyde:

Dersom ein eigedom i eit kvensk busetjingsområde har eit norsk namn, kan eigaren eller festaren gi eigedomen eit kvensk namn i tillegg til eller i staden for det norske namnet. Bruksnamna skal brukast av det offentlege i samsvar med reglane om fleirspråkleg namnebruk.

§ 8 første til tredje ledd skal lyde:

Ved vedtak etter stadnamnlova § 7 *første til fjerde ledd* skal vedtaksorganet sjå til at saka er så godt opplyst som mogleg før det blir gjort vedtak. Ved behov kan det hentast ei førebels vurdering frå *stadnamntenesta*.

Vedtaksorganet skal førebu og avgjere saka utan ugrunna opphald. Dei som etter stadnamnlova § 8 *tredje og fjerde ledd* har rett til å uttale seg, skal ha minst to månader til å uttale seg frå dei får saka. I saker som gjeld nedervde namn på bruk etter stadnamnlova § 5 *tredje ledd*, kan eigaren fastsetje skrivemåten utan at det ligg føre ei vurdering frå *stadnamntenesta*.

I område med samiske eller kvenske stadnamn *skal saker som gjeld norske namn*, òg sendast til *stadnamntenesta for samiske stadnamn og stadnamntenesta for kvenske stadnamn*. *Dei skal vurdere om namneobjektet òg har eit samisk eller kvensk namn* og gi ei førebels vurdering av skrivemåten. Samiske og kvenske organisasjonar skal få saker som gjeld samiske og kvenske stadnamn, tilsende direkte. *Høyringssvara skal sendast til stadnamntenesta, som skal gi endeleg tilråding før vedtak.*

§ 8 femte ledd andre og tredje punktum skal lyde:

Vedtaksorganet *skal* sjå til at alle funksjonane av namnet blir tekne opp i namnesaka. I saker som gjeld skrivemåte av nedervde bruksnamn etter stadnamnlova § 5 *tredje ledd*, trengst det likevel ikkje reisast namnesak for det tilsvarande gardsnamnet samtidig, med mindre eigaren krev det.

§ 9 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Dei som har klagerett etter stadnamnlova § 12 første ledd, kan krevje å få grunngivinga for andre enkeltnamn.

§ 9 fjerde ledd skal lyde:

Vedtaksorganet skal sende *vedtaket til den som har teke opp stadnamnsaka*, til vedkommande kommune og fylkeskommune som ikkje sjølv er vedtaksorgan, til statlege organ som skal bruke namnet i tenesta, til *stadnamntenesta* og til Sentralt stadnamnregister. *Kommunen skal sende vedtaket vidare til partane i saka og dei som har uttala seg i saka etter stadnamnlova § 8 første ledd, og gjere vedtaket kjent for dei som har klagerett etter stadnamnlova § 12 første ledd.*

§ 9 femte ledd blir oppheva.

§ 10 skal lyde:

§ 10 *Klage*

Ei klage skal vere skriftleg, og grunngivinga må behandle alle namn eller namneledd klaga gjeld.

Klaga skal sendast til det organet som har fastsett skrivemåten, med kopi til vedkommande kommune dersom kommunen ikkje sjølv er vedtaksorgan. *Forvaltningsloven* kapittel VI gjeld med dei unntaka som går fram av stadnamnlova §§ 8 og 12.

Dersom vedtaksorganet, etter at sak har vore til klagebehandling, vedtek den skrivemåten klagaren ønskte, og det blir klaga på dette nye vedtaket, må saka med alle dokumenta bli send til avgjerd i klagenemnda for stadnamnsaker.

Ei klage på eigarfastsett skrivemåte av namn på bruk kan berre gjelde dokumentasjonen som eigaren har lagt fram for Kartverket, eller feil ved saksbehandlinga.

Underinstansen, klageinstansen eller eit anna overordna organ kan fastsetje at eit vedtak ikkje skal setjast i verk før klagefristen er ute, eller klaga er avgjord. *Eit avslag* på søknad om utsetjing skal vere skriftleg og grunngitt.

§ 11 skal lyde:

§ 11 *Bruk av stadnamn i tenesta*

Statsorgan, fylkeskommunar og kommunar skal bruke den fastsette skrivemåten av stadnamnet, jf. stadnamnlova § 11, i tekstproduksjon, skilting og på kart. Dette omfattar mellom anna

- a) namn på offisielle krinsar (grunnkrins, valkrins, skulekrins, kyrkjesokn, postnummerområde m.m.)*

- b) namn på offentlege anlegg som drettsanlegg, fyr, vegar, tunnelar, bruer, haldeplassar, rasteplassar, ferjekaier m.m,*
- c) namn på institusjonar som kyrkjer, sjukehus, barnehagar og skular*
- d) namn på verneområde som vidarefører eit nedervd stadnamn i bruk.*

Namn som nemnt i første punktum bokstav c skal finnast på både nynorsk og bokmål når dei er namn på statsorgan, jf. språklova § 10.

Noverande §§ 11 til 15 blir § 12 til ny § 16

4 FORSKRIFT (FULL TEKST)

Heimel: Fastsett av Kulturdepartementet 23. mai 2017 med heimel i lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn (stadnamnlova) § 15.

§ 1. Generelle reglar om norske, samiske og kvenske stadnamn

Stadnamn som inneheld allment kjende ord eller namneledd, skal skrivast i samsvar med gjeldande rettskriving, når ikkje anna følgjer av reglane nedanfor. Stadnamn som inneheld utdøydd eller uklare språkelement, skal skrivast i samsvar med gjeldande rettskrivingsprinsipp.

For samiske og kvenske stadnamn skal det takast særleg omsyn til munnleg tradisjon.

Skal eit objekt som ikkje har hatt namn, namnsetjast, skal det takast omsyn til lokale, nedervde stadnamn og tradisjonelt ordtilfang på staden.

I saker der ein etter stadnamnlova § 4 andre ledd vurderer å velje ein skrivemåte som har vore lenge i bruk, skal det takast med i vurderinga

- a) om skrivemåten kan medverke til at meiningsinnhaldet i namnet ikkje kjem tydeleg fram*
- b) om skrivemåten kan endre den nedervde lokale uttalen av namnet*
- c) kor lang og dominerande tradisjon skrivemåten har*
- d) kor stor semje det er om skrivemåten lokalt*
- e) om skrivemåten har tradisjon i det språket som namnesaka gjeld*

Skrivemåtar som kan medverke til at meiningsinnhaldet ikkje kjem tydeleg fram, eller til at den nedervde lokale uttalen blir endra, kan berre godtakast dersom dei har ein lang og dominerande tradisjon, og det er stor semje om dei lokalt. Eldre, fornorska skrivemåtar av samiske og kvenske namn skal ikkje godtakast.

I saker der ein vurderer å velje ei lokal dialektform som skrivemåte, skal det takast med i vurderinga

- a) om dialektforma representerer den nedervde uttalen betre enn ei form som følgjer gjeldande rettskriving eller ei regional samleform*

- b) om den lokale dialektforma skal nyttast for eitt eller fleire namneobjekt med det same språklege elementet
- c) kor stor semje det er om skrivemåten lokalt

§ 2. Korleis lydleg overførte stadnamn i fleirspråkleg område skal skrivast

Stadnamn som heilt eller delvis er lydleg overførte frå andre språk, og som har fått ein innarbeidd uttale i mottakarspråket, skal følgje rettskrivingsreglane i mottakarspråket. Har eit slikt stadnamn ikkje fått ein innarbeidd uttale, skal det følgje rettskrivingsreglane i opphavsspråket.

Inneheld eit overført stadnamn eit ledd som er brukt i eit stadnamn i eit anna språk, kan dette leddet skrivast i samsvar med rettskrivingsreglane i dette språket. Den andre delen av stadnamnet skal følgje rettskrivingsreglane i mottakarspråket. I andre tilfelle skriv ein namneleddet i samsvar med reglane i mottakarspråket.

§ 3. Særleg om norske stadnamn

Skrivemåten av norske stadnamn skal følgje den rettskrivingsforma eller regionale samleforma som passar best med den nedervde lokale uttalen. Lokale dialektformer kan veljast når særlege grunnar talar for det.

For namn på bruk skal det leggjast særleg vekt på kva slags skrivemåte eigaren ønskjer. Dette gjeld òg i saker der vilkåra for at eigaren kan fastsetje skrivemåten, ikkje er oppfylte.

§ 4. Særleg om samiske stadnamn

For samiske stadnamn skal det takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen. Skrivemåten skal følgje gjeldande rettskriving i nordsamisk, lulesamisk, skoltesamisk, *umesamisk*, *pitesamisk* eller sørsamisk.

Nordsamisk rettskriving skal brukast i *Troms og Finnmark* og i Nordland *til Efjorden i Narvik* kommune. Skoltesamiske stadnamn i Sør-Varanger kommune kan likevel følgje skoltesamisk rettskriving. Lulesamisk rettskriving skal brukast frå og med *Efjorden i Narvik* kommune og sørover til *Ranfjorden*. *Frå og med Rana kommune og sørover skal pitesamisk rettskriving brukast. Umesamiske stadnamn i Rana, Hemnes og Rødøy kan likevel følgje umesamisk rettskriving. Derifrå og sørover skal sørsamisk rettskriving brukast.* I grenseområda for dei enkelte språkområda kan ein bruke den rettskrivinga som passar best med den nedervde lokale uttalen. Det kan òg veljast regionale samleformer. Lokale dialektformer kan veljast når særlege grunnar talar for det.

Dersom det er brukt fleire samiske namn om det same namneobjektet, skal det eldste namnet brukast av det offentlege. I særlege tilfelle kan det gjerast unntak frå denne regelen.

I avveginga av ulike omsyn skal ein leggje vekt på at stadnamna får ein einskapleg skrivemåte innanfor dei ulike samiske språkområda.

Dersom ein eigedom i eit samisk busetjingsområde har eit norsk namn, kan eigaren eller festaren gi eigedomen eit samisk namn i tillegg til eller i staden for det norske namnet. Bruksnamna skal brukast av det offentlege i samsvar med reglane om fleirspråkleg namnebruk.

§ 5. Særleg om kvenske stadnamn

For kvenske namn skal det takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen. Det kan likevel veljast regionale samleformer. Lokale dialektformer kan veljast når særlege grunnar talar for det.

Dersom ein eigedom i eit kvensk busetjingsområde har eit norsk namn, kan eigaren eller festaren gi eigedomen eit kvensk namn i tillegg til eller i staden for det norske namnet. Bruksnamna skal brukast av det offentlege i samsvar med reglane om fleirspråkleg namnebruk.

§ 6. Bruk av eittspråklege namn

Har eit objekt berre eit samisk namn, eit kvensk namn eller eit norsk namn, skal det offentlege bruke dette namnet utan omsetjing eller tilpassingar.

§ 8. Saksbehandling

Ved vedtak etter stadnamnlova § 7 første til fjerde ledd skal vedtaksorganet sjå til at saka er så godt opplyst som mogleg før det blir gjort vedtak. Ved behov kan det hentast ei førebels vurdering frå *stadnamntenesta*.

Vedtaksorganet skal førebu og avgjere saka utan ugrunna opphald. Dei som etter stadnamnlova § 8 tredje og fjerde ledd har rett til å uttale seg, skal ha minst to månader til å uttale seg frå dei får saka. I saker som gjeld nedervde namn på bruk etter stadnamnlova § 5 tredje ledd, kan eigaren fastsetje skrivemåten utan at det ligg føre ei vurdering frå *stadnamntenesta*.

I område med samiske eller kvenske stadnamn *skal saker som gjeld norske namn*, òg sendast til *stadnamntenesta for samiske stadnamn og stadnamntenesta for kvenske stadnamn*. Dei skal vurdere om namneobjektet òg har eit samisk eller kvensk namn og gi ei førebels vurdering av skrivemåten. Samiske og kvenske organisasjonar skal få saker som gjeld samiske og kvenske stadnamn, tilsende direkte. *Høyringssvara skal sendast til stadnamntenesta, som skal gi endeleg tilråding før vedtak.*

Saker om skrivemåten av daglegnamn skal behandlast på same måten som saker om dei offisielle bruksnamna. Med daglegnamn er meint namn som er nytta i samsvar med den lokale tradisjonen, men som ikkje er identiske med dei offisielle bruksnamna som er registrerte i offentlege register.

I saker der det same namnet blir brukt om ulike namneobjekt på den same staden, skal ein først fastsetje skrivemåten for det objektet namnet opphavleg vart brukt på. Vedtaksorganet *skal* sjå til at alle funksjonane av namnet blir tekne opp i namnesaka. I saker som gjeld skrivemåte av nedervde bruksnamn etter stadnamnlova § 5 tredje ledd,

trengst det likevel ikkje reisast namnesak for det tilsvarande gardsnamnet samtidig, med mindre eigaren krev det.

§ 9. Vedtak

Vedtak etter stadnamnlova skal vere skriftleg og grunngitt. Grunngivinga skal vise til den regelen vedtaket byggjer på, og skal innehalde dei faglege føresetnadene for og den vurderinga som ligg til grunn for vedtaket. Grunngiving skal givast samtidig med vedtaket for gardsnamn og bruksnamn, når bruksnamnet ikkje er fastsett av eigaren. Dei som har klagerett etter stadnamnlova § 12 første ledd, kan krevje å få grunngivinga for andre enkeltnamn.

Ei melding eller kunngjering om vedtak skal innehalde opplysningar om klagerett, klagefrist, framgangsmåte ved klage, rett til å sjå saksdokumenta og til å søkje om utsett iverksetjing av vedtaket.

Klagefristen er tre veker frå meldinga om vedtaket er komen fram. Blir meldinga kunngjort offentleg, tek klagefristen til å gjelde frå vedtaket vart kunngjort første gongen.

Vedtaksorganet skal sende *vedtaket til den som har teke opp stadnamnsaka*, til vedkommande kommune og fylkeskommune som ikkje sjølv er vedtaksorgan, til statlege organ som skal bruke namnet i tenesta, til *stadnamntenesta* og til Sentralt stadnamnregister. *Kommunen skal sende vedtaket vidare til partane i saka og dei som har uttala seg i saka etter stadnamnlova § 8 første ledd, og gjere vedtaket kjent for dei som har klagerett etter stadnamnlova § 12 første ledd.*

§ 10. Klage

Ei klage skal vere skriftleg, og grunngivinga må behandle alle namn eller namneledd klaga gjeld.

Klaga skal sendast til det organet som har fastsett skrivemåten, med kopi til vedkommande kommune dersom kommunen ikkje sjølv er vedtaksorgan. *Forvaltningsloven* kapittel VI gjeld med dei unntaka som går fram av stadnamnlova §§ 8 og 12.

Dersom vedtaksorganet, etter at sak har vore til klagebehandling, vedtek den skrivemåten klagaren ønskte, og det blir klaga på dette nye vedtaket, må saka med alle dokumenta bli send til avgjerd i klagenemnda for stadnamnsaker.

Ei klage på eigarfastsett skrivemåte av namn på bruk kan berre gjelde dokumentasjonen som eigaren har lagt fram for Kartverket, eller feil ved saksbehandlinga.

Underinstansen, klageinstansen eller eit anna overordna organ kan fastsetje at eit vedtak ikkje skal setjast i verk før klagefristen er ute, eller klaga er avgjort. *Eit avslag* på søknad om utsetjing skal vere skriftleg og grunngitt.

§ 11 Bruk av stadnamn i tenesta

Statsorgan, fylkeskommunar og kommunar skal bruke den fastsette skrivemåten av stadnamnet, jf. stadnamnlova § 11, i tekstproduksjon, skilting og på kart. Dette omfattar mellom anna

- a) namn på offisielle krinsar (grunnkrins, valkrins, skulekrins, kyrkjesokn, postnummerområde m.m.)*
- b) namn på offentlege anlegg som drettsanlegg, fyr, vegar, tunnelar, bruer, haldeplassar, rasteplassar, ferjekaier m.m.,*
- c) namn på institusjonar som kyrkjer, sjukehus, barnehagar og skular*
- d) namn på verneområde som vidarefører eit nedervd stadnamn i bruk.*

Namn som nemnt i første punktum bokstav c skal finnast på både nynorsk og bokmål når dei er namn på statsorgan, jf. språklova § 10.

§ 12. Klagenemnda for stadnamnsaker

Departementet peikar ut medlemmene i klagenemnda for stadnamnsaker. Sametinget peikar ut medlem som er kunnig i samiske språk. Kvar medlem skal ha ein personleg varamedlem. Medlemmene blir peika ut for fire år om gongen.

Klagenemnda for stadnamnsaker skal ha ein fast leiar som er jurist, to faste medlemmer peika ut etter forslag frå KS (kommunesektorens organisasjon) og ein representant språkkunnig i bokmål, ein i nynorsk, ein i samiske språk og ein i kvensk.

Klagenemnda skal ha fem medlemmer ved behandlinga av norske stadnamn, men er likevel vedtaksfør når minst fire medlemer, og av dei leiaren eller vara for leiaren, er til stades.

Klagenemnda skal ha fire medlemmer ved behandlinga av samiske og kvenske stadnamn og er vedtaksfør når minst tre medlemmer er til stades, og av dei leiaren eller vara for leiaren og den språkkunnige for samisk eller kvensk. Står stemmetala likt, avgjer leiaren saka.

§ 13. Gjenopning

Vedtaksorganet avgjer om ei sak skal takast opp på nytt. Det gjeld òg saker som har vore behandla i klagenemnda for stadnamnsaker. Vedtaksorganet avgjer om ei sak som er opna på nytt, skal ut på ny høyring.

Eit avslag på ei oppmoding om å ta saka opp på nytt, kan klagast til klagenemnda for stadnamnsaker.

§ 14. Sentralt stadnamnregister

Sentralt stadnamnregister skal innehalde opplysningar om alle stadnamn som har fått skrivemåten vedteken etter stadnamnlova. I tillegg skal registeret innehalde flest mogleg

andre stadnamn som er godkjende etter tidlegare lov og forskrift og brukte i offentleg samanheng, og tilhøyrande opplysningar om desse namna.

For alle namna skal registeret ha opplysningar om:

- a) korleis namnet blir skriva
- b) status for skrivemåten, som foreslått, vedteken, godkjend, avslått mv.
- c) språk
- d) objekttype som grend, gard, bruk, veg, vatn, elv, nes osv.
- e) eventuelt fleire namn på same språk for same namneobjekt, og kva for namn som er mest vanleg å bruke, dersom ein har kunnskap om det
- f) flate, line eller punkt med koordinat referert i eit nasjonalt brukt koordinatsystem
- g) administrativ tilhøyrse (kommunennummer)
- h) vedtaksdato og kven som har gjort vedtaket dersom stadnamnet er vedteke
- i) identitetsnummeret i matrikkelen dersom stadnamnet er vedteke og skal brukast i matrikkelen
- j) kva for offentleg bruk stadnamnet er henta frå og om mogleg dato for dokumentasjonen dersom det gjeld eit godkjend stadnamn.

Kartverket fører registeret og skal syte for at opplysningane er allment tilgjengelege.

Kartverket skal utarbeide dei standardane og rutineane som skal nyttast ved rapportering til registeret. Skal eit vedtak brukast i matrikkelen, skal Statens kartverk syte for oppdatering mellom dei to registera.

Når eit namn ikkje er behandla etter reglane i stadnamnlova, og to eller fleire skrivemåtar av namnet på same språk er i offentleg bruk og er registrerte i Sentralt stadnamnregister som godkjende skrivemåtar, skal ein i offentleg bruk velje den skrivemåten som er prioritert i Sentralt stadnamnregister.

§ 15. Utfyllande reglar

Språkrådet fastset utfyllande språkreglar om korleis norske og kvenske stadnamn skal skrivast. Språkreglane skal godkjennast av Kulturdepartementet. Sametinget kan fastsetje utfyllande språkreglar om skrivemåten av samiske stadnamn.

§ 16. Ikraftsetjing

Forskrifta trer i kraft straks. Frå same tid blir forskrift 1. juni 2007 nr. 592 om skrivemåten av stadnamn oppheva.

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

		JournalpostID: 21/1813	
		Arkiv sakID.: 21/304	Saksbehandler: Berit Vestvann Johnsen
Sak nr.		Dato	
018/21	Formannskap	23.03.2021	
	Kommunestyre		

Reglement for utbetaling av kommunal støtte til politiske partier

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

1. Forslag til reglement for utbetaling av kommunal støtte til politiske partier vedtas.
2. Under reglementets pkt. 4 vedtas alternativ 1.

Sammendrag:

Det er tidligere ikke vært laget til reglement for utbetaling av støtte til politiske partier. Det har vært sedvane å utbetale det beløp, som kommunestyret til en hver tid vedtar i budsjettet, til de politiske partiene i forhold til valgresultatet (stemmetallet) ved siste kommunestyrevalg.

I forbindelse med at Felleslista ble nedlagt i valgperioden, har det blitt et spørsmål med hvordan denne situasjonen skal håndteres.

Kommunedirektøren ser for seg 3 alternativer:

1. Støtten som har vært tildelt et nedlagt parti/gruppering i valgperioden utbetales ikke.
2. Støtten som har vært tildelt et nedlagt parti/gruppering i valgperioden fordeles til de resterende partiene og det nedlagte parti/grupperings stemmetall tas bort.
3. Støtten som har vært tildelt et nedlagt parti/gruppering i valgperioden fordeles til partiene/grupperingene som overtar det nedlagte parti/grupperings kommunestyremedlemmer.

Forslag til reglement:

Pkt. 1

Det utbetales kommunal støtte til politiske partier fordelt i forhold til valgresultatet ved siste kommunestyrevalg. Beløpet utbetales ut fra det kommunestyret til en hver tid vedtar i budsjettet.

Pkt. 2

I kommunestyrevalgåret fordeles støtten med $\frac{3}{4}$ før kommunestyrevalget og $\frac{1}{4}$ etter kommunestyrevalget.

Pkt. 3

Hvis et medlem av kommunestyret i løpet av kommunestyreperioden endrer partitilknytning, endrer

dette ikke fordelingen.

Pkt. 4

Hvis et parti/gruppering blir nedlagt i løpet av valgperioden ... (alternativ 1, 2 eller 3).

Helge Akerhaugen
kommunedirektør

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 21/2441	
	Arkiv sakID.: 21/408	Saksbehandler: Berit Vestvann Johnsen
Sak nr.		Dato
019/21	Formannskap	23.03.2021
	Kommunestyre	

Vigselsmyndighet i kommunen

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

Kommunestyret tildeler kommunedirektør Ellen Beate Lundberg vigselsmyndighet fra tiltreidesdato.

Vigselsmyndigheten opphører dersom vigslerens ansettelsesforhold i kommunen avsluttes.

Sammendrag:

Tidligere rådmann Geir Mikkelsen var vigsler fram til hans ansettelsesforhold i kommunen ble avsluttet. Ordfører og varaordfører har automatisk vigselsmyndighet etter ekteskapsloven § 12.

Kommunestyret kan selv, etter ekteskapsloven § 12, gi andre kommunalt ansatte eller folkevalgte vigselsmyndighet.

Det bes om at kommunedirektør Ellen Beate Lundberg gis vigselsmyndighet fra tiltredelsesdato.

Helge Akerhaugen
kommunedirektør